Reuerēdiſſimi in chriſto pr̄is ⁊ dñi/ dñi hugonis ⁊c. Cardinalis: poſtilla ſup pmã epl'am Canonicã beati Johannis/ incipit. Expoſitio Ca. I

Quod fuit ab initio ⁊c. Sicut ad hereticos q̄ male ſentiebãt de eterna chriſti generatione iohãnes euãgeliſta ſcripſit: ſic ⁊ aduerſus eoſdē vel alios male ſentientes de fidei ſinceritate hãc epl'am ſcripſit. Dicebãt eñ opa charitatis eſſe/ crebro cõuiuari/ luxuriari/ pſentire vitijs alienis/ cõtradicentes paſſionibus chriſti/ comunicare ⁊ alijs que ſũt pro dilectione dei et proximi: quos apoſtolus vitandos dicit: per hoc ad plenum de ſinceritate fidei/ ſpei et charitatis fideles inſtruēs. Et ſic patet materia/ ⁊ auctor huius operis. Sed intentio eſt vt arceat hereticos: q̄ contra fidem et charitatem predicabãt. Diuidit autem hec epiſtola in quinq; partes: ſm quod continent: ibi. v. ca. In pmo oſtendit et determinat quid credendum eſt: ibi: Quod fuit ab initio ⁊c. In ſecunda quid diligēdũ ſit: ibi: Filioli mei hec ſcribo vob vt nõ peccetis. Ubi incipit ſecundũ capl'm ſm q̄ſdã. Tamē ſm alios incipit: Mandatũ nouũ ⁊c. Scd'm alios: ibi: Scribo vobis filioli. Sed ſm tenorē ſētētie veri⁹ incipit: ibi: Filioli mei hec ſcribo vob. In tertio oſtēdit q̄liter diligendũ: ibi: Videte qualē charitatē ⁊c. i. iij. caplo. In q̄rto agit de cautela diligendi ⁊ credēdi/ oñdēs q̄d imitãdum ⁊ q̄d non: ibi: Nolite omni ſpũi credere ⁊c. i. iiij. capitulo. In quinto agit plenius de effectibus fidei ⁊ charitatis: ibi: Omis q̄ credit q̄m ieſus eſt chriſt⁹ ⁊c. i. quinto caplo. Item hoc primũ capl'm habet quinq; partes. In quarum pma determinat quid credendũ: quia que ſunt de diuinitate chriſti: ⁊ humanitate: de quibus eſt omnis articulus fidei. Sed q2 res diligētius/ quãto eſt ſollicitius queſita ſeruat: cum ipſius vtilitas cognoſcit/ propter hoc in ſecunda parte oſtendit vtilitatē credendi. Que eſt duplex. Una quidē vt ſimus participes et ſocij chriſti: ibi: Quod vidimus ⁊ audiuimus ⁊c. Et alia plenitudo gaudij: ibi: Et hec ſcribim⁹ vob. Tertio oſtendit quomodo hanc chriſti ſocietatem habere poſſumus: quia ſcz ſi fuerim⁹ in luce: ipſe enim eſt lux: ibi: Hec eſt annunciatio ⁊c. Uel potius in hac tertia parte ſpecificat illud quod generaliter prius de fide annunciauerat: vt ſic eos ad lucem vere fidei adducat. Deinde quarto oſtendit quomodo poſſumus ambulare cum chriſto ſi ſumus in luce fidei eius: per hoc ſcz q̄ per ei⁹ ſanguinem a peccato ſumus mundati: ibi: Et ſanguis ⁊c. Sed q2 poſſet aliq̄s dicere quõ ſãguis ei⁹ nos mundauit cũ nõ eſſem⁹ peccatores? ppter hoc oſtēdit q̄ nullus homo omnino mũdus eſt: ⁊ qui ſe eſſe mundum omnino credit ſeipſm decipit: Unde dic̄: Si dixerim⁹ quoniam peccatum nõ habemus ⁊c. Dicit ergo. a Quod fuit ab initio ⁊c. Sed queritur hic primo: quare iſte generaliter ſcribit: nec certe pſone: nec certe genti: cũ ecõuerſo et iacobus et petrus certe gēti etſi nõ certe pſone ſcripſerunt: quia iacobus iudeis diſpſis ad fidē de iudaiſmo ꝯuerſis: Petrus ꝟo pſelytis ad fidem cõuerſis. Solutio. Nec pſonã determinat hic/ nec gentem: q2 agit de ſinceritate fidei ⁊ charitatis: que nõ habēt electionē: q2 ad hec tenent oēs: ad ea vero de quibus ſcribunt alij duo/ nõ tenentur oēs niſi pro tpe ⁊ loco: ſicut ad ſuſtinentiam paſſionũ ad quã monet iacob⁹/ tenet oēs hoies in tpe aduerſitatis. Itē ad cõſtantiã fidei ad quã monet petr⁹ in pma epl'a/ tenent omēs in tpe pſecutionis. Itē ad cautelã hereticoꝝ quã docet in ſecũda/ q̄n pullulãt hereſes. A Sed ad fidē ſincerã tenent omni tpe et omnes. Item querit quare non premittit ſalutē ſicut alij? Solutio. Quia de verbo eterno determinat: quo nihil maius eſt ad ſalutem. Unde aliam ſalutem non premittit. Dicit ergo. a Quod fuit ⁊c. Notãdũ q̄ tria dicit hic. Quedã primo q̄ ptinēt ad diuinitatē/ cũ dicit: Quod fuit ⁊c. Secũdo ea que pertinēt ad humanitatē/ cum dicit: Quod audiuimus. Tertio que ad nos/ vite eterne manifeſtatio

Prefatio Hieronymi in epiſtolas Canonicas Johãnis ex libro de illuſtrib⁹ viris.

Johãnes apl's quē ieſus dilexit plurimũ filius zebedei: frater iacobi apl'i: quē herodes poſt paſſionē dñi decollauerat: nouiſſimus oium ſcripſit euãgeliũ: rogatus ab aſie epiſcopis aduerſus cerinthum alioſq; hereticos. Et maxime tũc ebionitarũ dogma cõſurgēs: qui aſſerũt chriſtũ añ mariam nõ fuiſſe. Uñ etiã cõpulſus eſt diuinã eius natiuitatē edicere. Sed ⁊ aliã cauſã huius ſcripture ferũt. Quod cũ legiſſet matthei/ marci ⁊ luce volumina: probauerit quidem textũ hiſtorie: et vera eos dixiſſe firmauerit: ſed vnius tñ anni in q̄ paſſus eſt poſt carcerē iohãnis hiſtoriã texuiſſe. Pretermiſſo itaq; ãno cuius acta a trib⁹ expoſita fuerãt: ſupioris tpis añq̄ iohannes clauderet in carcerem geſta narrauit: ſicut manifeſtum eſſe põt his q̄ q̄ttuor euãgeliorũ volumia legerint: q̄ res diaphoniã q̄ videbat iohãnis eſſe cũ ceteris tulit. Scripſit autē vnã epl'am: cui⁹ exordiũ hoc eſt: Quod fuit ab initio/ quod audiuim⁹ ⁊ vidim⁹ oculis nr̄is quod pſpexim⁹ et man⁹ nr̄e tractauerũt de ꝟbo vite: que ab vniuerſis eccleſiaſticis ⁊ eruditiſſimis viris cõprobatur. Reliq̄ aũt due: quarũ principiũ eſt: Senior electe dñe et natis eius: et ſequēs: Senior Caio chariſſimo: quē ego in veritate diligo ⁊c. Johannis pſbyteri aſſerũt/ cui⁹ ⁊ hodie alterũ ſepulchrũ apud epheſum oſtendit: ⁊ nõnulli putãt duas memorias eiuſdē iohãnis euãgeliſte eſſe. Sup q̄ re cũ per ordinē ad papiã auditorē eius ventũ fuerit differemus. Quartodecimo igit anno ſecundã poſt neronē pſecutionē mouēte domiciano: in pathmos inſulã relegatus ſcripſit apocalypſim: Quam interpretant iuſtinus martyr ⁊ hireneus. Interfecto autē domiciano ⁊ actis eius ob nimiam crudelitatē a ſenatu reſciſſis: ſub nerua principe redijt epheſum: ibiq; vſq; ad traianũ principē pſeuerans: totas aſie fundauit ⁊ rexit eccleſias. Confectuſq; ſenio: ſexageſimooctauo anno/ poſt paſſionem dñi mortuus/ ⁊ iuxta eandē vrbē ſepult⁹ eſt.

Argumentũ in primã Canonicã btī Johãnis.

Rationē verbi ⁊ q̄ de⁹ ipſe ſit charitas manifeſtat: ⁊ ſuſurrones fratrum nec deũ ſcire: nec pios fieri poſſe eouſq; differtat: vt eſſe cõprobet homicidas: eo q̄ odiũ ſit interfectiõis occaſio.

Incipit epiſtola prima beati iohannis apoſtoli. Capl'm I

Quod fuit ab initio quod au

¶ Chriſtus enim ens de⁹ ⁊ hō vitā manifeſtauit ⁊ attulit mū/do/ cū dicit: Et vita ⁊c̄. Scd̄m hoc dicit tria verba: Vidi/mus/ teſtamur ⁊ annūciam⁹. Vñ ⁊ ſic accipiēda eſt ꝯſtructio. Nos apl̄i: Teſtamur illō qđ fuit ab initio ⁊ qđ audi/uimus. Hec em̄ duo ꝑtinēt ad diuinitatē q̄ inuiſa eſt nobis: tñ audita. Et teſtimo/niū hñ ferť/ ⁊ bonū ē de auditu. Et vidi/mus: vñ ⁊ reſpon/det alteri: vidim⁹ il/lud: Quod vidi/mus oculis no/ſtris ⁊c̄. Et hoc te/ſtamur. Et annun/ciam⁹/ vitā q̄ mani/feſtata ē nobis: vt ſic

a audiuimus/ qđ vidimus oculis
b c nostris/ qđ ꝑſpeximus ⁊ ma/
d e f nus nr̄e ꝯtrectauerūt de ver/
g bo vite: ⁊ vitā manifeſtata ē:
h i ⁊ vidimus ⁊ teſtamur ⁊ annū/
k ciamus vobis vitā eternā q̄
l m erat apud patrem ⁊ apparuit
n o nobis. Qđ vidim⁹ et audiui/
mus/ annūciam⁹ vobis: vt ⁊
p q vos ſocietatē habeatis nobi/
r s ſcum: ⁊ ſocietas nr̄a ſit cum
patre ⁊ filio eius ieſu chriſto.
t v Et hec ſcribim⁹ vobis vt gau
x y deatis: ⁊ gaudiū veſtrū ſit ple

ſingula reddanť ſingulis. Vel vt oīa oib⁹/ ſic: Et vidim⁹ ⁊ teſtamur ⁊ annūciam⁹ qđ fuit ab initio ⁊c̄. Et ē ibi in/culcatio ꝟboꝝ/ ad maiorē certitudinē. Itē. Et vidim⁹ ⁊ teſta/mur ⁊ annūciam⁹ qđ audiuim⁹. Itē. Et vidim⁹ ⁊ te/ſtamur ⁊ annūciam⁹ vitā ⁊c̄. Et tūc reſpectu hui⁹ verbi vidimus/ primū qđ ſupponit ꝓ ꝑſona chriſti q̄ fuit viſibilis ꝗtum ad humanitatē: ⁊ hoc ſi/ vidim⁹/ copulat viſionē cor/poralē. Si ꝓ viſionē fidei: tūc primū/ qđ/ pōt ſupponere ꝓ eſſentia: vel ꝓ ꝑſona ſimplici: q̄ fuit ab eterno in natura diui/nitatis. Chriſt⁹ em̄ q̄ ab eterno fuit in trinitate ꝑſona ſimplex in tēpe fuit ꝑſona compoſita ex duabus naturis diuina. ſ. ⁊ humana: nō tñ ꝯfuſis vel cōmixtis/ ſed aſſociatis in vna ꝑſo/na. Exponam⁹ ergo lr̄aꝫ. Qđ fuit ab initio. i. an̄ initiū tē/poris. ſ. de q̄ a p̄ncipio tp̄is veꝝ fuit dicere: qm̄ fuit: ⁊ nō fiat vis in verbo p̄teriti tp̄is. Hoc eſt qđ dicit Joh. j. a. In prin/cipio erat verbū. Vel Ab initio. i. a patre. Vñ Joh. j. a. Et verbum erat apud deum: vt ens a patre: ⁊ ſic prepoſitio no/tat ſubauctoritatē reſpectu filij: auctoritatē vero reſpectu pa/tris. Vel li/ apud: notat generationē filij a patre eternaliť ge/

Ps. 109. niti. Similiter Ps. Ante luciferū genui te. Itē. Ab initio: id eſt in ip̄o initio. ſ. patre ens in vero eſſe diuinitatis. Idem eſſentialiť qđ ip̄e pater. Et hoc eſt qđ dicit Joh. j. a. Et de⁹ erat ꝟbū. a Qđ audiuim⁹. i. de q̄ audiuim⁹ ꝑ legē ⁊ ꝓphe/tas ꝙ apud deum exiſtens ab eterno in tp̄e incarnareť ⁊ viſi/bilis appareret. Unde Joh. j. a. Hoc erat in principio apud deum: q̄ſi de eo qui eternaliter eſt in patre ab eterno ꝓuiſum eſt vt fieret hoc. i. viſibilis ⁊ demōſtrabilis: in tp̄e ⁊ hoc nū/ciauerunt ꝓphete. Ecce q̄ꝫ breuiter ⁊ ſubtiliter tangit hic illa quattuor verba que dicunť in principio iohannis: ⁊ ſic oſten/dit quid debemus credere de diuinitate. Vel pōt dici ꝙ hic incipit agere de humanitate cum dicit: Qđ audiuimus. Homo em̄ audiť. Unde Origen̄. Joh. j. b. Verbum caro fa/ctum eſt: vt poſſet audiri/ voce loquēs humana. Unde dicit. Qđ audiuimus. i. quē audiuim⁹ loquentē et p̄dicantem inter hoīes docentē. b Qđ. i. quē. c Vidimus oculis noſtris/ ſenſualiter ad nos venientē ⁊ inter hoīes cōuerſan/tem. Baruch. iij. d. Poſt hec in terris viſus eſt ⁊ cum homi/nibus cōuerſatus eſt. d Qđ. i. quē. e Perſpeximus: id eſt vitā eius ⁊ mores perfectos eſſe cōſpeximus: ⁊ propter hoc ip̄m ſecuti ſumus. Matth. xix. d. Ecce nos reliquim⁹ oīa et ſecuti ſum⁹ te. Matth. iiij. d. Relictis retib⁹ ⁊ patre ſecuti ſunt eū iacobus. ſ. ⁊ iohānes: ⁊ alij. ſ. apl̄i. Vel/ Qđ perſpe/ximus. i. diligēti ⁊ perfecta indagatione inquiſiuimus vtrū ip̄e eſſet de quo p̄dixerant ꝓphete: ⁊ vtrum in ip̄o implerenť ſcripture. Unde etiā ſic faciebat beata virgo mater ei⁹ Luce. ij. g. Maria aūt conſeruabat oīa verba hec cōferēs in corde ſuo: cum verbis. ſ. ꝓphetarū: vtrū hic eſſet quem predixiſſent ꝓphete: non qꝛ dubitaret: ſꝫ quia de huiuſcemodi cōgratu/labatur vehementer. Et ſic nos inuenimus ſicť audieramus. Joh. j. g. Quem ſcripſit moyſes in lege et prophetis: inueni/mus ieſum filium ioſeph a nazareth. Matth. ij. b. Et intran/tes domum inuenerūt puerum cum maria matre eius. Vel/ perſpeximus/ trāſfiguratū in monte thabor. Matth. xvij. a. vbi ſpiritualib⁹ oculis diuinam eius virtutem audiuimus. Et qđ. ſ. f Man⁹ noſtre contrectauerunt de verbo

vite. i. filio dei viuo in ſe et ex ſe: et alios viuificante: quaſi magna familiaritate ei cōiūcti/ nō eē phātaſma: ſꝫ illō ipſū ve/rā carnē ip̄m habere palpando probauim⁹/ et ante et poſt re/ſurrectionē: vt dicit Glo. et eſt hic argumentum: ꝙ non ſol⁹ thomas palpauit carnem dn̄i poſt reſurrectionē: immo ⁊ alij apoſtoli. Cui⁹ ſignū eſt illud qđ dictū eſt eis pluraliter. Luc. vlt. f. Palpate ⁊ vi/dete qm̄ ſpiritus car/nem ⁊ oſſa nō habet: B Tamē ſoli thome di/ctum eſt: Joh. xx. g. Infer digitum tuū Joh. 16. c. huc: et hoc fuit: quia 2. Joh. a. ipſe ſolus dixerat ſe non aliter crediturum. Qꝫ vero ꝓ familiaritate tetigerit iohā/nes primum planū eſt/ quia ſuꝑ pectus eius legitur recubu/iſſe in cena. Joh. xiij. c. et vlť. f. Et nō ſolū audiuim⁹: imo/ g Et vita manifeſtata eſt/ nobis. ſ. per fidē/ vel per mira/cula que fecit/ oſtenſū ⁊ manifeſtatū ꝙ ipſe eſt vita. Hec inq̄ꝫ predicta/ h Et vidimus ⁊ teſtamur: id eſt hoꝝ teſtes ſumus vſqꝫ ad ſanguinis effuſionē. Act. j. c. Cuius nos te/ſtes ſum⁹/ ſm̄ qđ predixerat domin⁹ Eodē. j. a. Eritis mihi teſtes in hieruſalē et in omni iudea ⁊ ſamaria/ et vſqꝫ ad extre/mum terre. Et Eſa. xliij. a. Vos eſtis teſtes mei: Et qꝛ hoc vidimus ⁊ teſtamur/ ſecure/ i Annunciamus vobis vitam: non temporalem: ſed eternam/ eſſe fidelibus: ſic ſup/let Glo. Et loquiť: quia q̄ erat in patre ab eterno fact⁹ eſt no/bis vita: qui primo erat panis angelorū factus eſt cibus ho/minum. Unde in feno iacuit qđ eſt cib⁹ iumētorū. Abacuk. iij. a. ſm̄ aliā litterā. In medio duū animaliū cognoſceris. Et ſpecificat ſe magis/ dicendo. k Que. i. vita/ l Erat apđ patrē/ abſcōdita. Eſa. xlv. c. Vere tu es de⁹ abſcōdit⁹. m Et apparuit nobis: in tēpe viſibilis in humanita/te: ſcd̄m qđ diu petierat Ps. Qui ſedes ſuꝑ cherubin/ appa/ Ps. 79.
re corā ephraim/ beniamī ⁊ manaſſe. Ephraim/ boni ꝯiugati: qui in bonis operibus debent eſſe fructuoſi. Beniamin boni clerici: qui ſūt filij dextre dei. i. chriſti/ ipſū imitantes in pau/ꝑtate et ceteris bonis. Manaſſe/ religioſi: q̄ mūdū ⁊ oīa ea q̄ in eo ſunt/ debēt propter dominū obliuiſci. Vſqꝫ huc eſt vn⁹ verſus. Sequiť. n Qđ vidim⁹. Oſtēſo q̄d credendū: qꝛ ea q̄ predicanť de chriſti diuinitate/ ⁊ ea que de ei⁹ humanita/te: qđ ipſe. ſ. verus de⁹ et ver⁹ homo eſt: nūc oñdit ꝓpter q̄d hec annūciant apoſtoli: ſiue quanta eſt vtilitas credendi hec. Quia duplex. Una quidē/ vt ſim⁹ ſocij et participes chriſti: Vñ dicť/ Qđ vidim⁹. i. quē trāſfiguratū vel manētē nobiſcū vidim⁹: Sicut predixerat Eſa. vij. c. Et vocabiť nomen eius emanuel: qđ interpretať nobiſcū de⁹. o Et qđ audiui/ Matth. 3.
mus: de ipſo: a patre dicente: Hic eſt fili⁹ me⁹ dilect⁹/ in quo mihi bene cōplacui/ ipſū audite. Et repetit qđ dixerat: nō nu/gatorie: ſed ad maiorē dictorū certitudinē. Vel/ qđ audiui/mus/ ex ore ei⁹: hoc. ſ. annūciamus vobis: ſm̄ qđ ipſe nos docuit: Matth. x. c. Qđ in aure audiſtis p̄dicate ſuꝑ te/cta. Et q̄re hoc: p Ut et vos ſocietatē habeatis no/biſcum: non minus. ſ. beati q̄ꝫ illi q̄ viderunt: quia Joh. xx. g. Beati q̄ nō viderunt et crediderunt ⁊c̄. q Societatem. Primo in credēdo et tandē oīa patienť ꝓpter dominū ſuſti/nendo. Et ex h̄ patet ꝙ illis ſcribit q̄ nōdū erant in ſinceritate fidei ibuti. r Nobiſcū: q̄ ſum⁹ apl̄i chriſti. Sꝫ qꝛ h̄ parū eſſet. Propterea ſubiūgit. s Et ſocietas nr̄a ſit cū p̄re ⁊ filio ei⁹ ieſu chriſto. q. d. vt ꝑ nr̄am ſocietatē q̄ eſt in fide eccl̄ie trāſeam⁹ ad dei ſocietatē: q̄ ē in apta viſione cū paſtori/bus: Luc. ij. c. trāſeam⁹ vſqꝫ bethleem et videam⁹ h̄ verbū qđ factū eſt qđ dn̄s fecit/ et oñdit nobis. Non ſolū annūciās nobis: immo/ t Et hec ſcribim⁹ vobis: qđ em̄ dr̄/ fluit quātocius: ſed qđ ſcribiť/ manet. Scribim⁹ q̄ vt memoriť teneať. v Ut/ ſic ꝑ hoꝝ memoriā/ x Gaudeatis ipſentia: in fidei aſſociatiōe: qꝛ. ſ. nobis eſtiſ aſſociati in fide. y Et tādē/ gau/diū vr̄m plenū ſit: qñ oēs ſimul erim⁹ recepti in glia bea/titudine: qñ illud iplebiť: qđ dicť dn̄s Joh. xvi. d. Iterū aūt

¶ videbo vos et

ſ videbõ vos ⁊ gaudebit cor vr̃m: ⁊ gaudiũ vr̃m nemo tollet a vob. Nõ em̃ gaudiũ non eſt plenũ: ſ riſus dolore miſcebit: ⁊ extrema gaudij luct⁹ occupat: Prouẽ.xiiij.b. Vl' / Ut gaudeatꝭ / i ↄſciẽtia mũda. Et gaudiũ vr̃z plenũ ſit / i futuro ꝑt aliorꝫ ſocietatẽ. Prou.xiiij.d. Cor qd̃ nouit amaritudinẽ aie ſue: in gaudio ei⁹ ñ miſcebit extrane⁹. Verũ ẽ in futuro. a Et hec ẽ annũciatio. Hic oſtendit tertio / quõ poſſum⁹ acq̃rere ſocietatẽ chriſti ſ.ſ. in luce fuerimus ſicut ipſe eſt lux. Vñ dicit. Et hec ẽ annũciatio.i. res digna annũciatiõe: vt ſcꝫ ei⁹ ſocietatẽ habeatis. b Quã / ſocietatẽ vl' annũciationẽ. c Audiuim⁹ ab eo ⁊ annũciauim⁹ vobis: qm̃ de⁹ lux eſſentialiter: qꝛ nec actu nec potẽtia habet aliquid de tenebris. Joh.viij.b. Ego ſum lux mũdi. Et Joh.j.a. Et lux in tenebris lucet. d Et tenebre in eo nõ ſũt vlle / nec ignorãtie nec pcti. Jacobi.j.c. Apd̃ quẽ ñ ẽ trãſmutatio nec viciſſitudinis obũbratio. Sap.vij.d. Eſt em̃ ſpecioſior ſole ⁊ ſup oẽꝫ diſpoſitionẽ ſtellarꝫ luci cõparata inuenit prior. Vel / e Tenebre.i. pctõres. f Non ſunt in eo / manẽtes.ſ.qꝛ.ij.Corĩ.vi.c. Que ſocietas luci ad tenebras? Et qꝛ de⁹ ẽ lux: g Si dixerim⁹ qm̃ ſocietatẽ habem⁹ cũ eo ⁊ in tenebris ambulam⁹ mentimur.i. in nobiſipſis mẽdaces ſumus. h Et nõ facimus veritatẽ: qꝛ alijs occaſionẽ mẽtiẽdi dam⁹: ⁊ ſic ⁊ nob ⁊ alijs nocem⁹. Et q̃ſi ab oppoſitis ↄcludit hic. Vñ Interlin̄. dicit / ꝙ ſup illud verbũ: Si dixerim⁹ ⁊c̃. ſequit nã q̃ſi mentimur ſi dicim⁹ nos habere ſocietatẽ chriſti ſi ſum⁹ in tenebris. Sed i Si aũt ãbulam⁹ in luce / ꝓficiẽdo i bonis opib⁹. Prouerb.iiij.c. Juſtorꝫ ſemita q̃ſi lux ſplẽdẽs ꝓcedit: ⁊ creſcit vſq; ad ꝑfectũ diẽ. k Sicut ⁊ ipe eſt in luce: bonũ exẽplũ alijs oñdẽdo / ſicut ipe fecit: l Societatẽ habem⁹ adinuicẽ.i. ⁊ inter noſipſos hoies: ⁊ int nos ⁊ chriſtũ.q.d. ſi lucẽ boni exempli ꝓbemus alijs: ſicut ipſe chriſtus.i. ea intentione q̃ chriſtus qui hoc fecit: ⁊ qꝛ nos diligebat: ⁊ vt ad mutuã charitatẽ ⁊ dilectionẽ vocaret: ſ hoc inq̃ꝫtũ ea intẽtione facimus / ſocij chriſti ſum⁹ in intẽtione: ⁊ aliorꝫ in dilectione. Vñ Interlin̄. dicit ꝑ charitatẽ. Et notandũ ꝙ dicit nos ambulare in luce: ⁊ chriſtũ eẽ in luce. Vñ h: Quia nos ad meliora ꝓficere poſſum⁹ de virtute in virtutẽ ꝓcedẽdo. Pſ. Ibũt de virtute in virtutẽ: ſꝫ de⁹ in luce eſt: nec põt amplius ꝓficere cui nihil lucis vel bonitatis põt addi. Vñ.j. Timoth.vj.c. Lucẽ habitat iacceſſibilẽ. Sꝫ qꝛ poſſet aliq̃ſ dicere: quõ poſſum⁹ nos ambulare i luce ⁊ ſocietatẽ habere? Rñdet: qꝛ nõ a nob / ſ merito ieſu chriſti q̃ ſuo ſãguĩe nos ab oĩ pctõ mũdauit. Vñ dic̃. m Et ſãguis ieſu chriſti filij ei⁹ emũdat nos ab omĩ pctõ / tã originali: qd̃ tollit i baptiſmo q̃ ꝟtutẽ ſuã habet ⁊ efficaciã a paſſione chriſti: q̃ꝫ etiã ab actuali ꝑ pniam q̃ eſt ſecũda tabula poſt naufragium pcti. Vñ Glo. Sacramẽtũ dñice paſſionis oĩa originalia ⁊ actualia laxauit. Si hoc: ꝙ nõ oportet nos penitere / cũ paſſio chriſti ſufficiat ad mundandũ nos ab omĩ pctõ. Soľo. Immo qꝛ paſſio chriſti etſi ſufficiat / non tñ efficit niſi volẽti: vel ꝑ ſe / ſicut in adulto: vel ꝑ alterũ / ſicut i paruulo. Et hec eſt quarta pars capituli: Et ſanguis ⁊c̃. Sequit. n Si dixerim⁹. Quinta pars capituli: in q̃ oſtẽdit ꝙ null⁹ hõ eſt mũdus. Et hoc ꝓbat ꝑ duo. Primũ eſt: qꝛ ſi ſe mundũ putat / ſeipm̃ decipit. Secundũ eſt: qꝛ deũ mẽdacẽ facit: De ꝓ dicit. Si dixerim⁹. q.d. aliq̃s: chriſt⁹ nos mũdauit: ꝙ mũdi ſum⁹ ⁊ ſine pctõ. Propterea rñdet ꝙ nõ: Quia ſi dixerim⁹ / elati ꝑ ſupbiã. o Qm̃ pctm̃ nõ habemus: ipi nos ſeducim⁹.i. ſeorſum a veritate ducim⁹ / ꝓpria arrogãtia decepti: vel ſurſum ꝑ ſupbiã nos ducim⁹ ↄ deũ. p Et ꝓpt hoc / veritas in nob nõ ẽ.i. ipe q̃ eſt ꝟitas: q̃ ſupbis reſiſtit. Jacobi.iiij.b. Deus ſupbis reſiſtit. Et.j. Pet.v.b. Dominus ſupbis reſiſtit. Si dixerim⁹. Prouer.xx.b. Quis poteſt dicere mundũ eſt cor meũ: Purus ſum a pctõ? q.d. null⁹. Vñ dicit Glo. hic. Impoſſibile ẽ quẽlibet ſctm̃ aliq̃ñ nõ cadere in minimis pctĩs: nec iuſti eſſe deſinũt: qꝛ citi⁹ ↄpulãte deo reſurgũt. Vñ Prouerb.xxiiij.b. Septies em̃ in die cadet iuſt⁹ ⁊ reſurget: ipij ãt corruẽt in malũ. Sꝫ quid eſt ꝙ dicit Glo. Impoſſibile: Nõne q̃lĩbet ꝑ ſe poſſum⁹ vitare? Cõſtat ꝙ ſic: ⁊ vniuerſale nõ ẽ niſi collectio particularium: ꝙ oẽ veniale poſſumus vitare: ꝙ mentit Glo. vt videtur. Soľo. Sicut ↄtingit aliq̃d ſcire in vniuerſali / ignorare aũt in particulari: vt ſcio ꝙ oĩs mula ſterilis eſt: poſſũ ignorare de mula quã video groſſam ⁊ pinguẽ: ſic dicim⁹ ꝙ vitari põt q̃lĩbet veniale i particula / nõ tñ vniuerſaliter poſſũt oĩa vitari. Sic in naui i multis locis ꝑforata poſſũ obſtruere q̃lĩbet foramẽ.ſ. qd̃ voluero / nõ tñ oĩa: ⁊ h̃ ẽ qd̃ dic̃ Glo. Impoſſibile ⁊c̃. Sꝫ nũq̃d apl'i iduti erãt ꝟtute ex alto? Cõſtat ꝙ ſic: qꝛ erãt repleti ſpũſctõ. Act.ij.a. Ergo nec venialit poterãt peccare. Itẽ nũq̃d de puulo baptiçato põt dici p⁹ baptiſmũ ꝙ pctm̃ nõ habeat: cõſtat ꝙ ſic. Sꝫ h̃ itelligit de adultis. Qd̃ ꝟo obijcit de aplĩs: dicim⁹ ꝙ ſi pctm̃ veniale nõ habebãt nõ tñ erat eis reuelatũ ꝙ nõ haberẽt: vñ nõ audebãt dicere ſe ſine pctõ eẽ. Vñ.j. Corĩ.iiij.a. Nihil mihi ↄſci⁹ ſũ: ſ nõ in h̃ iuſtificat⁹ ſũ. Ita ſi dixerim⁹ ꝙ pctm̃ nõ habem⁹ nõ ẽ in nobis ꝟitas. Sꝫ / q Si ↄfiteamur / vere.i. ex vero corde: pctã nr̃a / r Fidelis / vt ipleat qd̃ ꝓmiſit. Eſa.xxx.d. Si reuertamini ⁊ q̃eſcatis ſalui eritis: Ibi dicũt Septuaginta. Cũ ↄuerſ⁹ ingemuerĩ tũc ſalu⁹ erĩ. ſ Et iuſt⁹ ẽ / dñs / vt remittat nobis pctã nr̃a: Ergo remiſſio pctõꝝ ẽ ex iuſticia. Cõtra. Immo ex pura miſcdĩa. Threñ.iij.c. Miſcdĩa dñi qꝛ nõ ſum⁹ ↄſumpti. Soľo. Duo ſũt in pctõ: culpa ⁊ pena. Remiſſio culpe eſt ex miſericordia: ſed remiſſio pene eſt ex iuſticia. Hõ em̃ motu liberi arbitrij poſt remiſſionẽ culpe operat cũ gr̃a dei: ⁊ ſic meret remiſſionẽ pene. Remittit nob dñs i pñti vita pctã maiora: ſꝫ in futuro minora emẽdat ꝑ ignẽ purgatorij. Vñ dicit. t Et emũdet nos / poſt diſſolutionẽ carnis. v Ab oĩ iniq̃tate.i. a minorib⁹ pctĩs.ſ. venialib⁹: vel remittit in pñti vita tã actualia q̃ꝫ venialia: ſꝫ ⁊ in futuro emũdabit: id ẽ ex toto mũdabit: ⁊ a ptãte pcti quã auferet oĩno a nob: vt vere morti inſultẽt tũc ſctĩ / ⁊ dicãt: Ubi ẽ mors victoria tua: vbi eſt mors ſtimulus tuus.ſ. fomes pcti q̃ ꝑus nos ſtimulabat. Et rñdebit: Abſorpta ẽ mors i victoria. Si dixerim⁹. Secundũ ꝑ qd̃ oñdit ꝙ null⁹ eſt mũdus a pctõ: qꝛ q̃ ſe mũdũ reputat / deũ facit mẽdacẽ q̃ ſolus mũdus eſt vere. Job.xiiij.a. Quis põt facere mũdũ de immũdo ↄceptũ ſemine / nõne tu q̃ ſolus es? mũd⁹.ſ. Vñ dicit: Si dixerim⁹ qm̃ nõ peccauimus: ⁊ ſic nõ egem⁹ abſolui. x Mẽdacẽ facim⁹ eum / Interlin̄. q̃ dic̃: Nec infans vni⁹ diei ſine pctõ ẽ. Hoc expſſe nõ legit / ſ ſumptũ ẽ de ꝟbis Job.xxv.a. Nunq̃d iuſtificari põt hõ cõparat⁹ deo: aut apparere mũdus nat⁹ de muliere? Unde Glo. Solus de⁹ ex ſe verax: hõ ex deo verax / ⁊ ex ſe mendax. Ro.iij.a. De⁹ verax: oĩs hõ mẽdax. Ro.viij.d. Vanitati oĩs creatura ſubiecta eſt nõ volẽs. y Et ꝟbũ ei⁹.i. chriſtus q̃ pctã remittit: z Nõ eſt in nob: cũ ſum⁹ ſupbi: ⁊ ipe ſit humilis: Ipe aũt ſupbis reſiſtit. Vel Verbũ ei⁹: ꝟbũ.ſ. humilitatis: de q̃ Eccĩ.iij.c. Quãto magn⁹ es humilia te in oĩb⁹.

a num. Et hec ẽſt annunciatio
b c quã audiuim⁹ ab eo / ⁊ ãnnũ-
ciamus vobis: quoniã de⁹ lux
d e eſt ẽt tẽnebre in eo nõ ſũnt vl-
f g le. Si dixẽrim⁹ qm̃ ſocietatẽ
habem⁹ cũ eo: ⁊ i tenebris am
h bulam⁹ mẽtimur ⁊ vitãtẽ nõ
i facimus. Si ãutẽ in luce ãbu
k lam⁹ ſicũt ⁊ ipſe eſt in luce ſo-
l ciẽtatẽ habem⁹ adinuicẽ / ⁊ ſã
m gũis ieſu chriſti filij ei⁹ emun-
n dat nos ab oĩ pctõ. Si dixẽri
o mus qm̃ pctm̃ nõ hãbem⁹: ipi
p nos ſeducim⁹ ⁊ vẽritas in no-
q bis nõ eſt. Si ↄfiteãmur pctã
r s nr̃a / fidẽlis / ⁊ iũſtus ẽ vt remit
t tat nobis pctã nr̃a: ⁊ ẽmũdet
v nos ãb oĩ iniq̃tate. Si dixeri-
x mus qm̃ nõ peccauim⁹ / mẽdã
y cẽ facim⁹ eũ: ⁊ vẽrbũ ei⁹
z nõ ẽſt in nobis. Ca. II

Filioli mei hec ſcribo

Filioli mei. Hec ẽ ſecũda ps eple in q̃ oſtẽdit q̃d diligendũ. Diuidit aũt hoc caplm̃ i duas partes. In prima docet materiã diligẽdi / q̃ eſt duplex: de⁹.ſ. ⁊ prim⁹. In ſecũda parte remouet impedimẽta diligẽdi: ibi: Nolite diligere mundũ ⁊c̃. Sꝫ qꝛ duplex ẽ materia diligendi

Marginal notes: C — Heb.9.b. Apocal.1.b. — Pſ.83. — Ephes.1.a. — B — 2.Reg.8.c. 1.Paral.6.g. — De pe.diſ.2.c. ſi em̃ inquit. de conſe.diſ.2.c. iteratur — A — Jacobi.4.b.

a b vob̄ vt non peccetꝭ. Sed etſi
c q̇s peccauerit/ aduocatū ha/
d e bemus apud patrē: ieſū chri/
f g ſtū iuſtū: ⁊ ipſe ē ꝓpitiatio ꝓ
h i pctīs nr̄is: nō ꝓ nr̄is aūt tm̄ ſ;
k l etiā ꝓ toti⁹ mūdi. Et in h̄ ſci/
m mus q̄m cognouimꝰ eū ſi mā/
n o p dāta eiꝰ obſeruamꝰ. Qui dic̄
q ſe noſſe eū ⁊ mādāta eiꝰ nō cu
r s ſtodit: mēdax eſt: ⁊ in eo veri/
t tas nō eſt. Qui aūt ſuat v̄bū
v eiꝰ/ vere in h̄ charitas dei pfe/
x y cta eſt. In h̄ ſcimꝰ q̄m in ipſo
z ſumꝰ. Qui dic̄ ſe in ipſo ma/
a nere: debet ſic ille ambulauit
b ⁊ ipſe ābulare. Chariſſimi nō
c mādatū nouū ſcribo vob̄: ſed
d e mandatū vetꝰ qd̄ habuiſtꝭ ab

ria diligendi: deus. ſ. ⁊ proximus: propter hoc prima ps diui/ dit̄ i duas. In p̄ma em̄ agit de dilectiōe dei. In ſecūda de dile/ ctione proximi: ibi: Qui dicit ſe i luce eē ⁊c̄. In hac ḡ parte: Filioli mei ⁊c̄. vſq; ad id: Qui dicit ſe eē in luce ⁊c̄. Agit d̄ dilectiōe dei. In hac pte ꝓcedit ſic: qꝛ em̄ nō poſſumꝰ deū di ligere niſi ipſe impēdat grām: Ipſe vero fac̄ qd̄ in ſe ē/ ſi nos facimꝰ qd̄ in nob̄ ē. i. ſi ꝑpa ramꝰ nos ad recipiēdā grām eiꝰ. Propt̄ h̄ p̄mo monet nos ad ꝑparādū vt ſic grāz eiꝰ digne recipiamꝰ. Vn̄ dic̄: Filioli ⁊c̄. Sz hec ꝑparatio pōt eſſe duplex: vel potiꝰ ſm̄ duos ſtatꝰ hoīm. Quidā em̄ ſūt q̄ ſua natu ralia illeſa a pctō ſeruauerūt/ pſeuerādo i in nocētia baptiſmali. Hos aūt lapſum monet ꝑparare ſe ad dilectionem dei: qd̄ faciūt nō peccādo. Vn̄ dic̄. Filioli ⁊c̄. Alios q̄ pec

J.4.d. cauerūt poſt lapſum monet ad ꝑparādū ſe

De pe. diſ. 2. c. ſi em̄ in p̄n. ad dilectionē dei: qd̄ faciūt medicū q̄rēdo. Vn̄ dicit: Sz etſi q̇s peccauerit. Dein de ſecūdo oſtēdit ꝙ ad ipm̄ pōt q̄libet ſecu/ re accedere: ibi: Et ipſe eſt propitia/ tio. Sed qꝛ ꝓbatio dilectiōis eſt exhibitio opis: propterea nihil reſtat ampliꝰ niſi co ſnuēto q̄ eſt ꝓpitiatio ꝓ pctīs/ vt obtēpemꝰ eiꝰ mādatis: Vn̄ q̄rto oñdit ꝙ ſi ipm̄ diligi/ mus/ ipiꝰ mādata ſeruare debemꝰ: ibi: Et i hoc ſcimꝰ q̄m cogſcimꝰ ⁊c̄. Dic̄ ḡ. Fi/ lioli mei ⁊c̄. a Hec ſcribo vob̄. Rñ/ det hic aliq̄bꝰ q̄ poſſent dicere: q̄re dixiſti: Si dixerimꝰ q̄m pctm̄ nō habemꝰ ⁊c̄. Rñdet q̄ſi ꝓpt̄ hoc pre/ dixi ne peccaretis: exiſtimātes vos eē mundos: ⁊ ꝓpt̄ hoc etiā

Pſ.118. ſcribo vobis vt nō peccetis. Hoc erat qd̄ Pſ. petebat a dn̄o dicēs: In corde meo abſcōdi eloquia tua/ vt nō peccē tibi. Monet ḡ hic eos q̄ nō peccauerūt mortalr̄ ad ꝑparandū ſe ad dilectionē dei qd̄ faciūt nō peccādo. In h̄ aūt ꝙ filiolos vocat eos/ notant̄ duo: ⁊ tenerrimꝰ affectꝰ ſue erga eos charitatis: et ſignū obediētie illoꝝ ⁊ ſubiectiōis. Et hic q̄dē vtit̄ diminutiuo noīe: qꝛ paruuli obediētes ſolēt eē/ ⁊ ſubiecti. Gal. iiij. a. Quāto tpe heres puulus ē nihil differt a ſeruo/ cū ſit dn̄s oīm: ſz ſub tu/ toribꝰ ē vſq; ad p̄finitū tps a pr̄e. Heb. xij. c. Patres carnis ha buimꝰ eruditores: ⁊ reuerebamur eos: nō multo magis obtpabi mus pr̄i ſpirituū ⁊ viuemꝰ. b Sed etſi quis. Dixi vt nō pec/ cetis/ ⁊ tm̄ peccantes nō deſperetis: Vn̄ dicit. Sz etſi q̇s pec/ cauerit/ fragilitatē ſuā attēdat: ⁊ dei auxiliū inuocet: clamet et exaudiet̄ in celis: quia/ c Aduocatum habemꝰ apud/ deū/ patrē/ in celis: Ecce ꝙ iudex eſt benignꝰ. Nūq̇d ꝓ modi/ co ipſe aduocat ꝓ nob̄? Nō: quia/ d Ieſū/ habemꝰ. ſ. aduoca/ tū q̄ nihil allegat niſi qd̄ eſt ꝓ nr̄a ſalute. Sz nunq̇d modicus eſt ipſe vł paruꝰ? Nō: ſed/ e Chriſtū/ vnctū. ſ. oleo leticie p̄ parti cipibꝰ ſuis. Heb. j. c. Vnctus quidē vt ſacerdos/ vt deo pr̄i nos offerat hoſtias mūdas ⁊ immaculatas. Col. j. c. Nūc aūt recō/ ciliauit in corpe carnis eiꝰ ꝑ mortē: exhibere vos ſctōs ⁊ imma/ culatos et irreꝑhēſibiles corā ipſo deo. ſ. Itē vnctꝰ vt rex: qꝛ de/ bellauit aereas ptātes. Sz qꝛ poſſet aliq̇s dicere: verū ē ꝙ beni/ gnus eſt ⁊ potēs eſt: ſ; muneribꝰ corrumpit̄: propt̄ hoc oſtēdit ꝙ nō. Vn̄ dicit: f Iuſtū: q̄ nec p̄ce nec p̄cio corrūpit̄ q̄n eruat

Pſ.110. ⁊ iuſte ꝓcedat. Propt̄ h̄ dic̄ Glo. ſup illō v̄bū Pſ. Sctm̄ ⁊ ter ribile nomē eiꝰ. Amet̄ chriſtus qꝛ aduocatꝰ eſt: timeat̄ qꝛ iudex eſt. Ioh. v. d. Pr̄ nō iudicat quēq;: ſ; oē iudiciū dedit filio. No tandū ē ꝙ chriſtus triplicit̄ ⁊ tribꝰ vicibꝰ legit̄ aduocaſſe ꝓ nob̄: Aū paſſionē ſuā. Ioh. xvij. b. Ego ꝓ eis rogo: nō ꝓ mūdo/ ſ; ꝓ his q̇s dediſti mihi: qꝛ tui ſūt. Secūdo i ipſa paſſiōe. Luc. xxiij. e. Pr̄ dimitte illꝭ qꝛ neſciūt q̇d faciūt. Tertio poſt paſſionē: ſicut hic dr̄: Aduocatū habemꝰ ⁊c̄. Primā allegationē fec̄ v̄bo: ſecundā cū ſanguis effuſione: tertiā facit q̄tidie cicatricū oſten/ ſione. Vn̄ dicit btūs Bern̄. ꝙ filiꝰ oñdit pr̄i latꝰ ⁊ vulnera. De inde oñdit ꝙ ſecure poſſumꝰ accedere ad ipm̄/ dicēs. g Et ipſe eſt ꝓpitiatio. i. hoſtia deo pr̄i oblata. h Pro pctīs nr̄is: ꝑ quā deꝰ pr̄ factꝰ eſt ꝓpitiꝰ nob̄. Et ſic legit̄ paſſiue: Vel pōt legi actiue ſic: g Ipſe ē ꝓpitiatio. i. ꝓpitiator. h Pro pctīs nr̄is: qꝛ ſua p̄dicatione ⁊ interceſſione ꝓpiciauit nos pr̄i. Di/

xi ꝓ pctīs nr̄is. k Aūt. i. ſed. i Nō tm̄ ꝓ nr̄is/ ſe obtulit ſcz/ vel ꝓ nobis: l Sed etiā pro totiꝰ mūdi/ ſalute. ſ. vn̄ ⁊ nos oēs ardēter ⁊ vehemēter debemus diligere: vn̄. j. iij. d. Filioli mei nō diligamꝰ v̄bo neq; lingua/ ſz ope ⁊ veritate. Pro/ pter qd̄ ſequit̄ hic. m Et in hoc ſcimꝰ ⁊c̄. Et ē hec q̄rta ps huiꝰ ptis in q̄ agit de dulcedine dei: in q̄ oñ dit multiplr̄ ꝙ ſi deū diligamꝰ debemꝰ ſer/ uare mādata eiꝰ. Primo igit̄ ꝓbat h̄ ꝑ effe/ ctū in ſeipſo: qꝛ ꝑ mandatoꝝ eiꝰ obſuationē cogſcimꝰ deū. Vn̄ dicit. Et i hoc ſcimꝰ: qꝛ mādata eiꝰ ſeruare debemꝰ. m Et. i. qꝛ. o Si mādata eiꝰ obſeruamꝰ. i. ob ipm̄. i. ꝓpt̄ ipm̄ ſuamꝰ: ⁊ in h̄ ſcrificat̄ finis cuſtodi tiōis. Si inq; h̄ facimꝰ. n Scimꝰ q̄m co/ gnouimꝰ eū. Glo. Hoc eſt deū noſſe qd̄ amare: Ergo cognitio dei ⁊ amor idē ē: qd̄ ē falſū. Solō. Verū ē ꝙ cogſcere ⁊ amare nō ſūt idē ſm̄ eēntiam/ ſ; grā materie: qꝛ deꝰ tā bonus eſt ꝙ cognoſci nequit niſi amet̄. Vel q̄m cognouimꝰ/ eſt p̄teriti tpis: intelligit̄ dilectio q̄ ē ex cognitiōe p̄cedēte. Et ſigni/ ficat̄ hic dilectio reſpectu cognitiōis ſic̄ effe ctꝰ ad cām/ lz ſil̄ ſint tpe. Poſita vna cā q̄re mādata dei ſuāda ſunt: ponit ſecūdo aliud argumētū ad idē qd̄ ſumit̄ ab effectu i ꝯrio dicēs. p Qui dic̄ ſe noſſe deū. i. dilige re. Et accipit̄ h̄ mō noſſe Hiere. ix. g. In h̄ gl̄iet̄ q̄ glorīat̄ ſcire ⁊ noſſe me. Scire cogno ſcēdo: noſſe diligendo. Qui h̄ inq; dicit. q Et mādata eiꝰ n̄ cuſtodit: qꝛ Ioh. xiiij. c. Si q̇s diligit me ſmonē meū ſuabit. r Mēdax ē. Cōtra. Immo mentiēs: qꝛ mēdax dic̄ habitū: mētiēs actū: ⁊ ex vna opatōe n̄ reliq̄t habitꝰ. Solō. pōt dici ꝙ in theologicis relinquit̄ habitꝰ ex vna ſola opa/ tiōe. Vł pōt dici ꝙ mēdax accipit̄ h̄ ꝓ vanꝰ. Qui em̄ deū nō ha bet q̄ſi reliquit̄ ꝓpriē nature: ⁊ ita mēdax et vanꝰ ē. Vn̄ ⁊ ſequit̄: s Et in eo v̄itas nō eſt. i. vera entitas. i. ſtabilitas: qꝛ Ro. viij. d. Vanitati oīs creatura ſubiecta eſt. Vn̄ ſic eſt expoſitio p̄cedētis. Vel/ veritas: que ē habitꝰ mētis ſiue virtꝰ q̄ hō dr̄ v̄idicꝰ. Vel/ v̄itas. i. chriſtꝰ cuiꝰ p̄ſētia ſtabilit̄: ⁊ ꝯfirmat. Noſſe deū. Interlin̄. Nō eſt magnū vnū deū noſſe/ cū ⁊ demōes cre/ dāt et ꝯtremiſcāt. Sūptū eſt de Iacobo. ij. d. Et videt̄ eē ꝯria textui: quia hoc eſt deū noſſe. Et ipſū diligere: ſic̄ dixit Glo. ſup illud ſup/ Et in hoc ſcimꝰ ⁊c̄. Et q̄ cuſtodit mādata/ deū no/ ſcit: Hoc aūt eſt valde magnū: quid eſt ḡ qd̄ dic̄: Sol. Glo. In/ terlin̄. loquit̄ de cognitiōe naturali: q̄ quelibet creatura ſuū cre/ atorē clamat. Vn̄ Iob. xij. b. Interroga iumēta ⁊ docebūt te. t Qui aūt ſuat v̄bū eiꝰ/ v̄e i hoc charitas dei pfecta ē. Sz ſeruare mādata exigit̄ ad ſalutē: et q̄ ſuat ea hz pfectā chari tatē: Ergo oīs q̄ ſaluat̄ habet pfectā charitatē. Hoc eſt ſcdm̄ ꝙ videt̄: Sic verū ē ꝙ oīs q̄ ſaluat̄ habet pfectā charitatē. Vel pōt dici: ꝙ aliud eſt mendacium illud qd̄ per hominem deriuatum eſt ad nos: aliud eſt v̄bū. ſ. ꝯſiliū qd̄ ꝑ ſeipſū et nō ꝑ hoīem do/ minꝰ ieſus dedit nob̄. Dic̄ ḡ: Qui ſuat verbū: q̄ſi ꝑ obſerua/ tionē mādatoꝝ ſcimꝰ ꝙ diligimꝰ: ſ; ꝑ obſeruationē v̄bi. i. ꝯſilioꝝ pfectā charitatē habemꝰ: vt ſic intelligat̄ de pfectione ſtatꝰ. v In hoc. ſ. ſi mādata eius ſeruamꝰ. x Scimꝰ: ſciētia expimē/ ti. y Qm̄ in ipſo ſumꝰ: ſicut mēbra in corpe: ſic̄ qd̄ regit̄ a regēte. q. d. ꝑ h̄ habemꝰ expimētū ꝙ ſumꝰ mēbra chriſti. j. Cor. xij. d. Vos aūt eſtis corpꝰ chriſti: et mēbra de mēbro chriſto. ſ. depēdentia. Si ḡ ſumꝰ in ipſo/ neceſſe eſt vt ipm̄ imitemur. Vn̄ ſequit̄. z Qui dicit ſe in ipſo manere: Et h̄ dic̄ q̄libet chri ſtianꝰ in baptiſmo/ vel ꝑ ſe vel ꝑ aliū: ꝙ. ſ. manebit i chriſto. Qui inq; h̄ dic̄/ a Debet ſic ille ambulauit ⁊ ipſe ābulare. Glo. In via iuſticie charitatꝭ ⁊ patiētie. Cōtra Eſa. xix. a. Aſcē det dn̄s ſup nubē leuē. i. carnē habebit ad nullū pctm̄ trahentē: nos aūt carnē habemꝰ pōderoſā/ nō leuē: Ergo nos poſſumꝰ ambulare ſic̄ ipſe. Solō. Li/ ſic̄ nō dicit expſſā ſiītudinē/ ſz ſm̄ qd̄ ꝑmittit fragilitas hūana. Vn̄ dic̄ Glo. Pro ſuo mō. Et i hiſ verbis monet nos/ vt confirmemꝰ nos chriſto q̄rtū poſſumꝰ in opando. b Chariſſimi. Hoc ē tertiū argumētū: ꝑ qd̄ ꝓbat mandatū eē ſeruādū: qꝛ. ſ. nō eſt nouū/ qd̄ ipſe p̄cepit ſz antiquū

et ab antiquis

et ab antiquis ē ſuatū et approbatū. Vñ dicit: **Chariſſimi nō mādatū nouū ſcribo vob.** i. in auditū. c **Sʒ mādatū vet⁹.** i. ab antiq̄ ipoſitū. Deut. vj. a. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo ⁊c̄. d **Qd̄** noialiter vos. e **Habuiſtis ab initio** tpis: q₂ ſcriptū eſt: in corde hoīs vt diligat ſuū creatorē et ſuū frēm. Vñ cain redargut⁹ fuit a dño nō tm̄ q₂ occidit frēm: ſ etiā q₂ nō ſeruauit: qd̄ patet p hoc q̄ ipe rñdet dño. Nūq̄d cuſtos fris mei ſū ego? Gen. iiij. b. Vl' ſic: q̄ſi p₃ q̄ vet⁹ eſt. d **Qd̄.** i. q₂ vos **habuiſtis illud ab initio.** ſ. mandatū vet⁹ ē v̄bū **qd̄ audiſtis:** a me ⁊ ab aliis p̄dicatorib⁹. f **Ab initio** p̄dicatiōis. q. d. ñ diſcrepātia vl' diſſōa vob p̄dico: ſ eadē. g **Iteꝝ.** Alia rō q̄re h̄ mādatū ſuādū ē: q₂ nouū eſt ⁊ verū: vñ dic̄. **Iterū:** i hoc notaꝛ vtilitas hui⁹ mandati qd̄ totiēs repetiꝛ. h **Mādatū nouū ſcribo vob.** Sʒ videꝛ ɔ̄ri⁹ eē ſibi: q₂ añ dixit q̄ erat vet⁹. Quedā Glo. ſoluit hoc dicēs: eadē charitas mādatū vet⁹ ē: q₂ ab initio cōmēdata eſt: eadē nouū: q₂ tenebris electis deſideriū noue luc̄ infudit. i **Qd̄ verū ē:** q₂ qd̄ obſuātib⁹ ipm p̄mittiꝛ pculdubio ſolueꝛ: ⁊ iā aliq̄ p ei⁹ obſeruatiōnē venerūt in lucē. Vñ dico. k **Et i ipo:** chriſto. ſ. i q̄ trāſierūt tenebre mortalitat̄: ⁊ refulget lumē imortalitat̄. Et nō ſolū i ipo ſuo/ l **Et in vobis.** i. in aliq̄b⁹ vrm: q̄ defuncti iā ſūt in lumie claritat̄ eterne ſtola aie decorati ⁊ veſtiti. Vel/ **in vobis**/ in p̄ñti/ a quib⁹ excluſe ſūt infidelitat̄ tenebre: ⁊ lumē fidei lucet. Vel pōt ſic ɔ̄tinuari lr̄a: q₂ parati eſtis ad diligendū: propterea pono vob ⁊ do p̄cepta: vnū quidē de dilectione dei: et aliud de dilectione p̄rimi. Vñ dicit: **Iterū:** p hoc notaꝛ idē eē p̄ceptū ⁊ antiquis ⁊ modernis ſub radice charitatis. **Mandatū nouū ⁊c̄.** i. innouatū q̄ ad modū diligēdi p̄rimū. Pri⁹

Deut. 23. b. em̄ dicebaꝛ in lege: Diliges amicū tuū: ⁊ odio habebis inimicū. Nō dr̄ Matth. v. g. Diligite inimicos vr̄os. Nouū ḡ dr̄ q̄ ad dilectionē p̄rimi: ⁊ hoc etiā q̄ ad modū: ſʒ vetus dr̄ q̄ ad dilectionē dei: q₂ nec etiā q̄ ad modū mutaꝛ/ nec i nouo nec in veteri teſtamēto. Vel pōt dici nouū: q₂ charitas quāto plus reddiꝛ pl⁹ debeꝛ: Ceta nō mutāꝛ. Sequiꝛ. m **Quia tenebre.** q. d. bñ dico bonū ⁊ verū: **Quia tenebre**/ erroꝝ. n **Trāſierūt et**

Ps. 35. **verū lumē iā lucet**/ fides. ſ. ⁊ chriſtus: de q̄ dicit Ps. Et in lumine tuo videbim⁹ lumē. o **Qui dicit ſe in luce eſſe ⁊c̄.** Hec ē ſecūda pars p̄me partꝫ: q₂ em̄ duplex eſt materia diligēdi: de⁹. ſ. ⁊ p̄rim⁹: dicto de dilectione dei/ mō dicit de dilectiōe p̄rimi dicēs. **Qui dicit ſe eē in luce**/ dilectiōis dei: vl' chriſtiane fidei: ⁊ bone opationis. p **Et fratrē ſuū odit:** ɔ̄ p̄ceptū dñi dicentis Matth. xxij. d. Diliges p̄rimū tuū ſicut teipm. q **In tenebris eſt.** i. in pctis. r **Vſq₃ adhuc.** i. mō etiā p⁹ baptiſmū/ in q̄ lucē fidei ⁊ ceterarū v̄tutū recepit. Et magis exponit ſe dicēs/ s **Qui diligit frēm ſuū**/ vt. ſ. toleret etiā dāna p eo: q₂. j. Cor. xiij. c. Charitas oia ſuffert: q₂ tunc

Ps. 118. p̄ſunt ei fides ⁊ bona opa. v **Et ſcādalū in eo nō ē.** Ps. Pax multa diligētib⁹ legē tuā. i. charitatē: ⁊ nō ē illis ſcādalū. t **In lumine p̄manet:** q₂ Ro. xiij. c. Qui diligit p̄rimū legē ipleuit: Et hoc ē verū: q₂ ad dilectionē p̄rimi ſequiꝛ dilectio dei/ ſic cā ad effectū imediatū. Et p̄pꝛ hoc bñ dr̄ q̄ q̄ diligit p̄rimū legē ipleuit: ñ āt q̄ diligit deū legē ipleuit. Dilectio em̄ dei cā ē dilectiōis p̄rimi: ſʒ cā pōt itelligi ſine effectu/ ſ effect⁹ imediat⁹ nō pōt itelligi ſine cā. Et dic̄. **Scādalū**/ itellige actiuū: qd̄ ē q̄ñ hō facto ſuo vl' v̄bo min⁹ recto daꝛ aliq̄ occaſionē ruēdi. Factū v̄o vel dictū min⁹ rectū ē: q̄ñ hō nō adhibuit diligentiā quā debuit ne ali⁹ illo q̄ fec̄ vel dixit male edificareꝛ: q₂ ſic occaſionē dedit aliq̄ ruēdi: ſʒ ſi factū vel dictū rectū ē/ ⁊ h₃ debitas circūſtātias/ ſi aliq̄s vidēs vel audiēs ſcādaliçaꝛ eo: nō eſt culpa facientis vel dicētis: ſʒ ei⁹ q̄ male accipit: ⁊ ē ſcādalū peſſimū. De tali loquitur dñs Matth. xv. b. rñdēs diſcipulis dicētib⁹: Ne

f initiō. Mandatū vet⁹ ē v̄bū
g qd̄ audiſtis. Iterū mādatum
i nouū ſcribo vobis qd̄ verū ē:
k ⁊ in ipō ⁊ in vobis: q₂ tenebre
l m trāſierūt ⁊ verū lumē iā lucet.
n o Qui dicit ſe in luce eſſe: ⁊ frā
q trē ſuū odit/ in tenebris ē vſq₃
r s ādhuc. Qui diligit fratrē ſuū
t v in luminē manet/ ⁊ ſcādalū in
x eo nō eſt. Qui aūt odit frēm
y ſuū i tenebris eſt: ⁊ i tenebris
z ambulat: ⁊ neſcit q̄ eat: q̄m te
a nebre obcecauerūt oclos ei⁹.
b Scribō vob filioli q̄m remit-
c tunꝛ vobis pctā p̄pꝛ nomen
d ei⁹. Scribō vob p̄res: q̄m co-
e f gnouiſtis eum q̄ ab initio eſt.
g Scribō vob adoleſcētes: q̄m
h i viciſtis malignū. Scribō vo-
k bis infantes: q̄m cognouiſtis
l patrē. Scribō vobis patres/
m q̄m cognoſcitis eū qui ab ini-
n tio eſt. Scribō vobis iuuenes
o p q̄m fortes eſtis: ⁊ v̄bū dei i vo
q r bis manet ⁊ viciſtis malignū.

ſcis q₂ phariſei audito hoc v̄bo ſcādaliçati ſūt. Et dñs: ſinite eos q₂ ceci ſt. Nec₃ eni dñs eos ſcādaliçauit: ſ ipi ſe. Prope aūt ſcādalū ē obex in via vbi pes offēdere pōt. x **Qui aūt odit frēm ſuū i tenebris ē:** q₂ grāʒ ñ h₃ q̄ ē lumē aie: ⁊ ita relinquiꝛ p̄prie nature q̄ ex ſe eſt: q̄ſi tenebra: q₂ ex nihilo ē: ⁊ in nihilū tendit. y **Et i tenebris ābulat**/ de pctō. ſ. rurſum in pctō. z **Et neſcit q̄ eat.** i. finē pcti nō attēdit. Vel/ **neſcit:** q₂ viā q̄ ad grāʒ vel ſalutē reuertēdū ſit/ ignorat. Nec₃ eni via q̄ venim⁹ reuertēdū eſt/ ſʒ alia. Matth. ij. b. Per aliā viā reuerſi ſunt i regionē ſuā. Vel

B

Job. 15. d. **neſcit q̄ eat.** i. ad quā penā ſit recipiēdus Prouer. iiij. c. Via ipioꝝ tenebroſa: neſciunt vbi corruāt. Hoc aūt nō eſt q̄n dies ſit

I. 4. d. lucēs ⁊ clara: vel q̄n via ſit apta: ſʒ a **Q̄m tenebre obcecauerūt oclos ei⁹.** i. ɔ̄ ſe ⁊ ɔ̄ deū cecauerūt. Eph. iiij. c. Sic gentes ābulāt i vanitate ſenſus ſui tenebris obſcuratū habentes intellectū: alienati a vita dei ⁊c̄. b **Scribo vob fili. ⁊c̄.** Poſito mādato de dilectiōe tā dei q̄ p̄rimi: q₂ h̄ mandatū generale ē: ⁊ null⁹ ab eo excludiꝛ: p̄pꝛ hoc oñdit ſe ad oēs ſcribere: Vñ nec noiatā gentē determinat: ſʒ ɔ̄ditiōes gētiū q̄ oib⁹ ſūt cōes noiat: vt ſic omēs huic mādato tenerī oñdat dicēs. **Scribo vob filioli.** Et neophyti puuli ſūt. ſ. nō etate/ ſʒ ſcia: Et q̄d: c **Q̄m remittūꝛ vob pctā p̄pꝛ no. ei⁹.** i. chriſti ñ p̄pꝛ hoiēʒ ſic putabāt aliq̄ q̄ dicebāt. j. Cor. j. b. Ego q̄dē ſū pauli: ego aūt apollo. Johel. ij. g. Ois q̄cūq₃ iuocauerit nomē dñi ſalu⁹ erit: q₂ Act. iiij. b. Nō ē in aliq̄ alio ſal⁹: nec em̄ nomē aliō ē ſb̄ celo datū hoib⁹ i q̄ oporteat nos ſaluos fieri. Q₂ igiꝛ remittūꝛ pctā: p̄pꝛ h̄ debeꝛ ſuare mandata Ps. Bti q̄ꝝ remiſſe ſūt ⁊c̄. d **Scri-** Ps. 31.

bo vob pa. nō etate/ ſed ſapia: q̄ alios debet̄ docere: ⁊ q̄b⁹ amor mūdi frigeſcit. Job. viij. b. Interroga generationē p̄ſtinā: ⁊ inueſtiga patrū mēoriā. Sap. iiij. c. Cani ſūt ſenſus hoīs: ⁊ etas ſenectutis vita imaculata. Scribo inquā vob vt vos. ſ. cuſtodiatis hec mādata. ſ. de dilectiōe. Et quare? e **Q̄m cog̃uiſt̄ eū:** q̄ ē vere/ f **Ab initio**/ tpis: et p̄mogenit⁹ añ oēm creaturā. Ecci. xxiiij. a. Ego ex ore altiſſimi exiui p̄mogenita añ oēm creaturā. Vel **Ab initio.** i. a p̄re: q̄ ē p̄ncipiū ſine p̄ncipio. g **Scribo vo. ad.** q. ſ. debet̄ ſuare mādata: h **Q̄m viciſtiſ malignū.** i. mūdū q̄ ē q̄ſi cliban⁹ igne mixto cupiditatis ⁊ imundicie ſucceſſus. Joh. xvj. g. Confidite quia ego vici mūdū. Adoleſcētib⁹ daꝛ victoria: q₂ carnis ſuſtinēt icētiua: et etatem certamini congruam habent: vnde et debent amplius laborare ne vincantur a mundo vel diabolo. Sed hodie verificatum eſt illud Eſa. iij. a. de quo gloriatur diabolus: Auferet a hieruſalē ⁊ iuda validū ⁊ fortē: ⁊ omē robur panis: ⁊ oē robur aq̄.

Ps. Juuenes eoꝝ comedit ignis. i **Scribo vo. infan.** humiles. ſ. ſpū. k **Q̄m cogno. pa.** Mat. xj. d. Cōfiteor tibi p̄r dñe celi ⁊ terre: q₂ abſcōdiſti hec a ſapiētib⁹: ⁊ reuelaſti ea puuł. Ex h̄ p₃ q̄ duplex ē intētio hui⁹ ep̄le generał p h̄ q̄ ponit ibi generales ɔ̄ditiōes oīm gētiū: q̄ ſūt p̄r: adoleſcēs ⁊ infās. Itē ſpāł: q₂ ſcribit gētib⁹ ad fidē ɔ̄uerſis. l **Scribo vo. pa.** Repetit de p̄rib⁹ ⁊ de adoleſcētib⁹: vt dilectionē dei eoꝝ mēorie cōmēdet firmi⁹. Sʒ q̄re ſi repetit ō aliis eadē cā? Sol. Q₂ gui⁹ puniręꝛ iſti q̄ adulti ⁊ ſapiētes ſūt ſi nō diligerēt: q̄ paruuli infātes q̄ diſcretionē nō habēt: p̄pꝛ qd̄ frequēti⁹ monet eos dicēs. **Scribo vob pa.** vt. ſ. diligat̄. m **Q̄m cog̃uiſt̄ eū q̄ ab initio ē:** vt p̄ris. i. eternoꝝ cognitionē hēatis: vñ terrena debēt vileſcere vob: ⁊ deū quē cognouiſt̄ mag̃ diligere debet̄. Hec ē em̄ mag̃ ſapia. Vñ Job. xij. b. In antiquis ē ſapia. n **Scribo vo. iu.** vt. ſ. diligatis. o **Q̄m fortes eſt̄:** ad ſpūale: certamē. Et appellat: hic iuuenes/ nō etate/ ſ ſpūali nouitate. Et ne crederēt ipi hāc fortitudinē a ſeipis hēre: ſubdit. p **Et v̄bū dei.** i. fides v̄bi dei. i. filii dei. Vl'/ v̄bū dei. i. p̄dicatio fidei. q **In vobis ma.** a q̄ eſt̄ fortes. i. pfecte manet Vñ ⁊ ſequiꝛ. r **Et viciſt̄ malignū.** i. mūdū in malo

g dū in malo ꝯcupiſcētiarū poſitū. Vñ turpe eēt nobis vinci ab eo quē prius viciſtis. Propt̃ hoc ſcribo vob vt forti⁹ reſiſtatis. a Nolite ⁊c̄. Secūda pars capituli: vel pōt dici ꝙ hec ſecūda pars incepit: ibi: Scribo vobis filioli: et tūc diuerſas ꝑſonas q̄s ibi nominat admonet ad fugā mundi. Prius enim q̄ꝫ impedimenta remoueat/ diuerſas ꝑſonas ad ea fugiēda inuitat dicēs: Scribo vobis filioli: vt ſ. fugiatis ⁊ non diligatis mūdū: Nihil amplius notat̃ in expoſitione totius lr̄e.

Al. diligit
L

Prius em̄ dicebat: Scribo vobis filioli: et ſic de alijs: vt diligatis ⁊ deū et ꝓximū. Notādū aūt ꝙ h̄ nomē/ filioli / generaliter ſupponit pro oībus fidelib⁹: ⁊ iſtos appellat filiolos: qꝛ eos in fide ꝓceſſit: vt dicit Glo. Interliñ. Hoc etiā habet̃ ex alia Interliñ. q̄ dicit obedientes patri: qꝛ oēs fideles ſunt obediētes. Dicēdo ḡ/ filioli/ ſcribit oīb⁹ fidelib⁹ ſm temp⁹ fidei. Deinde ſcribit oībus fidelibus ſm ſtatum. Primo ꝑfectis cum dicit. Patres. Secūdo ꝓficientib⁹ cū dicit Adoleſcentes. Tertio incipiētib⁹/ cū dicit: Infantes. Et tādē repetit de patribus ⁊ iuuenib⁹: ad ſignificandū ꝙ incipientes nō ita tenent̃ ad fugā mūdi ſicut ꝓficientes/ et ꝑfecti. Vel pōt dici ꝙ vſq̄ꝫ ad illud/ Scribo vobis patres ⁊c̄. ſecundo poſitū/ egit de dilectione: et durauit prima pars capituli: ibi vero incepit ſecūda. Vñ ſicut ſuperius diuerſos homies ſm ſtatus diuerſos monuit ad dilectionem: ſic et hic diuerſos monet ad fugā mundi/ ⁊ hereſiū deteſtationē: de quibus aget in hac parte ſecunda. Sed querit̃ quare nō repetit de infantib⁹: vt eos moneat ad fugam mundi: ſicut monuit oēs ad dilectionē: Sol'. Quia oēs tam parui q̄ꝫ magni tenent̃ ad dilectionē: ſed ad fugā mūdi oīmodā nō tenent̃ incipiētes: q̇ intelligunt̃ per infantes: quia Luce. v. d. Nemo mittit vinū nouū. i. omnimodā fugā mūdi: in vtres veteres. i. in nouiter ꝯuerſos/ vel incipientes: ſ ꝑfecti ⁊ ꝓficiētes ad hoc magis tenent̃ ⁊c̄. Nolite diligere ⁊c̄. Hic remouet duo impedimēta dilectiōis. Primū eſt dilectio mundi: de q̇ dicit hic. Nolite ⁊c̄. Secūdum eſt hereſis: de q̇ dicit hic: Filioli nouiſſima hora ē. Duplici ḡ argumēto oſñdit hic mūdū nō eſſe diligēdū. Primum ſumitur ab effectu dilectionis: quia non poſſunt ſimul diligi deus ⁊ mūdus: ibi: Si quis ⁊c̄. Secundum a permanentia dei ⁊ trāſitu mundi: qꝛ mūdus tranſit/ ⁊ de⁹ permanet: vnde mūdus nō eſt diligēdus/ ſed de⁹: ibi: Et mūdus tranſit ⁊c̄. Dicit ḡ. Nolite/ vos patres ⁊ iuuenes: b Diligere mundū neq̄ꝫ ea q̄ in mūdo ſunt: Sed nonne idē eſt mundus/ ⁊ ea q̄ ſunt in mūdo: cuiuſmodi ergo eſt diuiſio iſta: Sol'o. Glo. ſic dicit: mundū. i. abundātiā mundi ⁊ pulchritudinē eius. Differūt aūt iſta duo: abundātia que ad mundū refert̃: ⁊ pulchritudo ad ea q̄ in mūdo ſūt. Vel dicit: mundū/ generaliter. i. mūdi habitationē. c Neq̄ꝫ ea q̄ in mundo ſūt/ particulariter. ſ. aurum ⁊ argentū: ⁊ cetera. Vñ/ Mūdū id eſt mūdi ordinationē: ſic vt ibi ponatis vr̄am ſollicitudinē: ſicut illi q̇ vane ſequunt̃ naturas rer̄ qd̄ eſt curioſitatis. Nec ea q̄ ſūt in mūdo. Hoc dꝛ ꝯ̄ auaros/ luxurioſos ⁊ ſupbos. Sed q̇d eſt hoc/ nōne mūdus pōt diligi: Sol'o. Diligere ē ex diuerſis eligere: vnde ibi ꝓhibet̃ amor rerū ſup deū: ⁊ nō ſub deo. Quare aūt mūd⁹ nō eſt diligēdus oſtēdit ab effectu dilectionis mūdi dicēs. d Si q̇s dilexerit mūdū nō ē charitas patris in eo: qꝛ ſimul ex equo nō pōt diligi de⁹ ⁊ mūdus. Vñ Glo. Vnū cor duos ſibi aduerſarios amores non capit. Matth. vj. c. Non poteſtis deo ſeruire ⁊ mānone. Eſa. xxviij. e. Coāguſtatū ē em̄ ſtratū ita vt alt̃ decidat. e Charitas p̄ris in eo. i. effect⁹ amoris p̄ris: hic ē q̇ dedit filiū ſuū nobis. In hoc em̄ apparuit benignitas p̄ris. ſ. in incarnatione filij. Eph. ij. a. Deus aūt q̇ diues eſt in miſericordia: ꝓpter nimiā charitatē ſuā qua dilexit nos cū eſſemus mortui peccatis: cōuiuificauit nos chriſtus cui⁹ gr̄a eſtis ſaluati. Sed quare dixit. Dilexit/ ⁊ nō diligit. Sol'o. Etſi hec ſit vera Qui diligit mūdū nō eſt charitas patris in eo: tñ p h̄ nō eſt bene nota veritas: qꝛ añcedēs nō eſt bñ notū: qꝛ null⁹ de alio pōt ſcire in pn̄ti vtrū diligat mūdū: ſ p effectū ⁊ finē patet ꝙ q̇s dilexerit eū. Vñ loquit̃ ſm v̾itatē ⁊ v̾itatis manifeſtationē. Et ꝙ charl

a Nolite diligere mundū neq̄ꝫ
b ea q̄ in mūdo ſūt. c Si q̇s † dilexerit mundū / nō eſt charitas
f patris in eo: Qm̄ omnē qd̄ ē
g in mūdo: cōcupiſcētia carnis
h eſt ⁊ cōcupiſcētia oculorū: et

tas p̄ris ñ ſit i eo h̄ ꝓbat. f Qm̄ oē qd̄ ē i mūdo. Cōtra. Sꝫ aſin⁹ ⁊ hō ⁊ hmōi ſūt in mūdo: ergo ſūt cōcupiſcētia carnis ⁊c̄. qd̄ eſt falſū: Propt̃ h̄ q̇dā ſic exponūt. In mundo: id eſt in hoīe diligēte mūdū. Et hoc videt̃ velle illa Glo. Oēs dilectores nihil habēt niſi hec tria/ q̇b⁹ oīa viciorꝝ genera comprehēdunt̃. Oē/ inq̄ꝫ/ qd̄ ē in mūdo. i. in hoīe tali. g Cōcupiſcētia carnis eſt/ cū p tactū vel guſtū delectat̃. h Et cōcupiſcētia oculorꝝ: qn̄ viſu delectatur/ vt in pulchris veſtibus et auro ⁊ talib⁹ delectat̃: vt dicit Glo. i Et ſupbia vite: oīs ambitio ſeculi. Et ſic li/ cōcupiſcētia/ eſt nominatiui caſ⁹. Sꝫ ꝙ nō ſic poſſit exponi/ ꝓbatio: tū qꝛ ex h̄ ſeq̄ret̃ ꝙ ꝯcupiſcētia ⁊ ſupbia eſſent partes hoīs diligētis mūdū: qd̄ eſt falſū: tū qꝛ nihil ꝓbaret p hoc: qꝛ ſic equiuoce ſumeret̃ mūdus hic et. ſ. ibi: Si q̇s dilexerit mūdū ⁊c̄. Vbi fuit expoſitū mūdū. i. abūdātiā ⁊ pulchritudinē mūdi. Propt̃ hoc dicēdū ꝙ li/ mūdo nō accipit̃ hic ꝓ hoīe: ſed vt ṗus ꝓ abundātia mūdi ⁊ pulchritudīe: ⁊ tūc ꝯcupiſcētia ⁊ ſupbia ſūt ablatiui caſ⁹: vt ſit ſenſus: Oē qd̄ eſt i mūdo. i. tota mūdi abūdātia ⁊ pulchritudo: ē ꝯcupiſcētia carnis/ ꝯcupia oculorꝝ: et ſupbia vite. i. luxꝰ opinionē ambulātiū ſm ꝯcupiſcētiā carnis q̇ ſunt luxurioſi: aut ſm opinionē auarorꝝ: aut ſm opinionē ſupborꝝ: qꝛ ſm v̾itatē nihil qd̄ ē in mūdo eſt ſeu vel ꝑmanet vere/ cū ſit trāſitoriū: q̄ tñ oīa reputāt ꝓdicti p ꝯcupiſcētiā vel ſupbiā ꝑmanētia. Et ſic patet ꝙ hō ⁊ aſinus etſi ſint partes mūdi: nō tñ ſūt ꝯcupiſcētia carnis/ vel ꝯcupiſcētia oculorꝝ/ nec ſupbia vite: qꝛ hec tria noīa nō ſunt noīatiui caſus: ſ ablatiui. Vel pōt accipi mūd⁹ vtrobiq̄ꝫ. ſ. ⁊ cū dic̄. Si q̇s dilexerit mūdū ⁊c̄. Et cū dic̄: Qm̄ oē qd̄ ē i mūdo ⁊c̄. p abuſu mūdi: ⁊ ſic nec hō nec aſin⁹ ſūt ꝑtes mūdi: tñ ſic nō exponunt Glo. Cōcupiſcētia carnis/ ꝓ generali dilectione aīe: que fit p quinq̄ꝫ ſenſus: ſic accipit̃ hic. Vñ Glo. marginal'. Cōcupiſcētia carnis eſt deſideriū oīm q̄ ad voluptatē ⁊ delitias corpis ꝑtinēt: vt cibus/ potus/ ꝯcubit⁹ ⁊ hmōi. Sed ꝯ̄ria videt̃ Glo. Interliñ. q̄ dicit. Cōcupiſcētia carnis: cū p tactū vl' guſtū caro delectat̃: ḡ ſolūmō ē in duob⁹ ſēſib⁹. Sol'. Per hos duos ſenſus. ſ. tactū ⁊ guſtum intelligunt̃ oēs alij. Sꝫ quare magis p iſtos q̄ꝫ p alios: vel ſi dicas/ ꝙ eque bñ intelligerent̃ p alios quare magiſ poſuit iſtos: Sol'o. Per iſtos melius q̄ꝫ p alios: qꝛ in iſtis magis delectat̃ caro: ꝓpterea poſuit iſtos/ ⁊ nō alios: nec p iꝑos alios excludit: immo poti⁹ dāt intelligi. Sꝫ q̄re hoc/ cū dicit Glo. ꝙ oēs dilectores mūdi nihil habēt niſi hec tria: quib⁹ oīa vitiorꝝ genera cōprehēdunt̃. Ex hoc patet ꝙ oīa vitia reductibilia ſunt ad hec tria. Vñ q̄rit tur quō reducēt̃. Itē cū ꝯcupiſcētia carnis cōprehēdat q̇nq̄ꝫ ſenſus: ḡ cōprehēdit ꝯcupiſcētiā oculorꝝ q̇ ſūt vn⁹ ex q̇nq̄ꝫ ſenſib⁹: male ḡ diuidit ꝯcupiam oculorꝝ ꝯ̄ ꝯcupiam carnis. Itē cū ſit delectatio in oī ſenſu/ ſi bñ diuidit: q̄re nō ponit ꝯcupiſcentiā tactus vel alterius: ſic ꝯcupiaꝫ oculorꝝ: Sol'. Oīs cōcupiſcētia aīe inordinata vl' eſt ipius in ſeipa vl' p ſenſ⁹ extra. Prima ē ſupbia vite ſiue honoris ambitio vel dignitatꝭ: vel huiuſmodi. Altera ē duplex: Aut em̄ attēdit̃ in delectando in carne p ſenſus: aut in cogitādo aliq̇d p ſenſus. Primo mō eſt ꝯcupia carnis ⁊ ꝑtinet ad oēs ſenſus: ſm qd̄ dicit Glo. Cōcupia carnis ē deſideriū oīm q̄ ad voluptatē ⁊ delitias corpis ꝑtinēt: vt cib⁹/ pot⁹/ ꝯcubit⁹ ⁊ hmōi. Secūdo mō eſt ꝯcupia oculorꝝ. De vtraq̄ꝫ ſiᷓo dic̄ Aug⁹. Pret̃ ꝯcupiſcētiā carnis q̄ eſt in delectatiōe oīm ſenſuū ⁊ voluptatū cui ſeruiētes depereūt q̇ faciūt lōge ſe a te: ineſt aīe/ p eoſdē ſenſ⁹ corpis/ q̇dā nō ſe oblectādi i carne: ſ experiēdi p carnē vana ⁊ curioſa cupiditas noīe cognitiōis: ⁊ ſcīe palliata. Vñ patet ꝙ tā ꝯcupia carnis q̄ꝫ ꝯcupia oculorꝝ ꝑtinet ad q̇nq̄ꝫ ſenſus. Et ſic patet ꝙ ad iſtas tāq̄ꝫ ad fines vltimos oē pctm̄ actuale reducit̃. Unde Aug⁹. Diuitie ad hoc exponunt̃ vt alicui iſtarꝝ triū ꝯcupiſcētiarū: vel duabus earū vel oībus ſeruiāt. Ad aliud iam patet ſol'o. quia ſicut ꝯcupiſcētia carnis cōis eſt ⁊ ſe extendit ad omnes ſenſus ſm viā delectandi: ſic concupiſcentia oculorꝝ cōis eſt: ⁊ ſe extendit ad omnes ſenſus/ ſm viam cognoſcendi. Per hoc etiā patet ſol'o. Ad aliud dicim⁹/ ꝙ p ꝯcupiam oculorū

intelligit̃ ꝯcupia

g intelligit ꝯcupiſcētia ⁊ tactus ⁊ oīm alioꝝ. Sed adhuc querit
q̄re mag. ꝑ oculos nominat ipam q̄ꝫ per alios ſenſus: Solo.
Augꝰ ſoluit dicēs: ꝙ ꝯcupiſcentia oculorum q̄ñ in appetitu
noſcendi eſt: oculi aūt ſunt ad noſcendū: cōcupiſcētia oculorū
eloquio dñico appellata eſt. Ad oculos eñ ꝓprie ꝑtinet vide
re vtimur tñ hoc verbo in ceteris ſenſibꝰ
cū eos ad noſcendū intēdimus. Dicimꝰ
aūt nō ſolū videre qd luceat: ſed etiā vide
re qd ſonet/ qd oleat/ quid ſapiat/ q̄ꝫ durꝝ
ſit: ideoqꝫ cōcupiſcētia oculorū generalꝰ
experiētia oīm ſēſuū dr̄. Sequit i Augꝰ.
Ex hoc aūt euidētiꝰ diffinit qd volupta/
tis/ quid curioſitatis agat ꝑ ſenſus: qꝛ vo
luptas pulchra/ canora/ ſuauia: leuia/ ſapi
da ſectat. Curioſitas aūt his ꝯtraria tē/
ptandi cauſa nō ad ſubeundā moleſtiā/ ſ3
experiēdi noſcēdiqꝫ libidinē. Sequit. Et
ꝯcupiſcētia oculoꝝ: q̄ñ viſu vt in pul
chris veſtibꝰ/ auro ⁊ i talibꝰ delectat .ſ. vt
dic Glo. Interliñ. Cōtra Augꝰ. Cōcupi/
ſcentia carnis in delectatione oīm ſenſuū
eſt ⁊ voluptatum. Solo. Dupliciter pōt
delectari i pulchris veſtibꝰ ⁊ hmōi aut in
pulchritudine: ⁊ ſic ꝑtinet ad ꝯcupiſcētiā
carnis: aut in experiētia ⁊ cognitione pulchritudinis: ⁊ ſic ꝑti/
net ad concupiſcentiā oculoꝝ: qđ ergo dicit Interliñ. q̄ñ viſu
delectat ⁊c. intelligendū eſt nō in pulchritudine: ſ3 in experien
tia pulchritudinis. Sequit: a Superbia vite: Sed q̄rit
cū hec diuiſio ſm̄ Augꝰ. ſit ꝯcupiſcētie: q̄re hec ñ vocat ꝯcu/
piſcētia ſic alie. Solo. Ut oſtendat differentia huius ad cete/
ras: nā ꝯcupiſcētia carnis/ ⁊ cōcupiſcētia oculoꝝ ſunt iuxta vi
am humane nature: ⁊ q̄ſi naturales ad releuationem humane
miſerie: ſed qꝛ inordinate ſunt vocant ꝯcupiſcentie vt ſic ipſo
noīe notet inordinatio: ſi aūt ordinati eſſent iſti appetitus/ cō
peterēt humane nature: ſola aūt inordinatione ſunt: ſed ambi
tio honoris q̄ꝫtum eſt in ſe non eſt iuxta viam humanam: nā
via vite humane eſt via miſerie ⁊ exilij: in q̄ ſtatu nō bene com
petunt honores: et ideo eſt ſupra viā vite humane: Un̄ dicit
ſuperbia vite: q̄ſi ſup viā vite humane. b Que non eſt
ex patre .ſ. cōcupiſcētia: in hec tria membra diuiſa/ vt relati/
uum referat ad ꝯcupiſcētiā. Un̄ Glo. que ꝯcupiſcētia ⁊ ſup/
bia: concupiſcētia .ſ. generalis ⁊ cōmunis duplici ꝯcupiſcētie
ꝑdicte/ ⁊ ſupbie vite. c Nō eſt ex patre. S3 ꝯtra. Illa cō
cupiſcētia pena eſt/ ⁊ oīs pena a deo: ergo eſt a patre. Reſpō
deo. Cōcupiſcētia pōt dici ipa corruptio nature contracta: ⁊
ſic ē ſola pena ⁊ a deo: ⁊ hec eſt lex mēbroꝝ: de q̄ dr̄ Galꝰ. v. c.
Caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpm̄ ⁊c. Dicit etiā cōcupiſcētia im/
proba volūtas ſiue libido/ q̄ eſt pena: ⁊ hec nō ē a deo: Et ꝙ
dr̄/ oīs pena ē a deo: intelligit de ea q̄ tm̄ eſt pena ⁊ nō culpa.
d S3 ex mūdo ē .i. ex amore mūdi. e Et mūdꝰ trāſit.
Secūdū argumētū ꝑ qđ ꝓbat ꝙ mūdꝰ nō ē diligēdꝰ: qꝛ trā/
ſit ⁊ q̄ ei adheret. Ecōtra deus manet in eternū/ et q̄ facit eiꝰ
voluntatē. Dicit ḡ. Mundus trāſit. Glo. Interliñ. in no/
uā formā. Argumentū ꝙ mundus ꝑmanebit ſm̄ eſſentiā: non
tñ omnia q̄ ſunt in mundo ꝑmanebunt: ſed ṗncipalia .ſ. ṗnci/
pia generatiōis materialia/ vt elemēta ⁊ effectiua vt ſuperio/
ra corpora q̄ ſunt cauſa efficiens vniuerſalis generationis mo
uētia cām particularē: ⁊ ſingulis viuētibꝰ vita vegetabili. Sic
aūt dicēdo nō excludo deū q̄ eſt cauſa vniuerſaliſſima ⁊ cauſa/
liſſima: opat eni hec ſ3 mediāte natura. Permanebit etiā cau/
ſa finalis/ homo .ſ. ſed alteratus. Reſurgēt eni alij in mortem
alij in vitā. Sic ꝑmanebūt tres cauſe mūdi vniuerſales: effici/
ens .ſ. vniuerſalis: vt ſupiora corpa: ſol ⁊ luna: ⁊ cauſa materia
lis vniuerſalis/ vt elementa: finalis/ vt hō: ſed cauſa formalis
mutabit. Dicit aūt. Tranſit/ in p̄nti: qꝛ vltra ꝓcedere non
finit: ⁊ iam ꝓpe interitū eſt. Mūdus dico trāſit/ f Et con/
Ps. 145. cupiſcētia eiꝰ: qꝛ in illa die ꝑibunt omēs cogitationes eoꝝ.
Un̄ Ezech. vij. b. Ecce venit: finis venit: venit finis: euigila/
bit aduerſum te: ecce venit: venit ꝯtritio ſup te qui habitas in
terra. g Qui aūt: q̄ſi mūdus trāſit: ergo oīs q̄ adheret ei.

a ſuperbia vite: que non eſt ex
b patre ſed ex mūdo eſt: et mū/
c dus trāſit et cōcupiſcētia eiꝰ.
d Qui aūt facit volūtatem dei/
e manet in eternū. Filioli no/
f uiſſima hora eſt. Et ſicut au/
g diſtis: qꝛ āntichriſtꝰ venit/ nūc
h āntichriſti multi facti ſūt. Un̄
i ſcimus qꝛ nouiſſima hora eſt.
k Ex nobis ꝓdiert: ſed nō erāt
l ex nobis: nām ſi fuiſſent ex
m nobis/ permāſiſſent vtiqꝫ nō/
n biſcu3. Sed vt manifeſti ſint:

b Autem .i. ſed. Qui facit voluntatē dei manet in
eternū: qꝛ Ioh. xj. c. Oīs q̄ viuit ⁊ credit in me nō morietur
in eternum. Quō deꝰ manet in eternum: qꝛ qui adheret deo
vnus ſpiritus eſt. j. Corꝰ. vj. d. i Filioli nouiſſima ⁊c.
Iā remouit vnū impedimentū dilectionis dei ⁊ ꝓximi .ſ. di/
lectionē mūdi: nūc remouet illud impedi/
mētū qđ ē hereſis. Et ē hec ſecūda pars
ſecūde partis capituli: ⁊ diuidit in q̄ttu/
or. Primo eñ oñdit hereticos eſſe vitā/ 1. q. 4. c. eccl̄ia
dos. Secūdo monet eos vt qđ ipi a ṗnci/ §. his ita
pio audierūt ꝑmaneat in ipis: ibi: Uos Ul. tranſibit
qđ audiſtis ⁊c. Tertio oñdit quō poſ
ſūt manere in ꝑdictis: ibi: Hec ſcpſi vo
bis ⁊c. Quarto monet eos vt ſi in ꝑdi/
ctis ꝑmanent: vel ſi quid boni faciūt/ deo
⁊ nō ſibi totum attribuāt: ibi: Sed ſci/
tis ⁊c. Monēs ḡ vitare hereticos: tria
dicit. Unū eſt ꝙ hereticis eſt reſiſtendū.
Un̄ dicit. Filioli ⁊c. Aliud eſt qđ oſtē/ 23. q. 4. c. nabu
dit eis ꝙ poſſunt reſiſtere ſi volunt: ibi: chodonoſor.
S3 vos vnctionē ⁊c. Tertio oñdit ꝙ De pe. diſ. 4. c.
ipi habēt ſciam reſiſtēdi: ibi: Nō ſcripſi ſi ex bono. De
mus vob. Dic ḡ. Filioli: q̄ſi/ ſicut di/ conſe. diſ. 4. c.
lectio mūdi impedit dilectionē dei: ſic he ſolet
reſes a quibꝰ eſt cauendū. Et maxime mō: qꝛ/ O filioli no/
uiſſima hora ē: Ecce breuitas: vñ debetis magis inſiſtere
charitati/ et pſeudo repellere. Ro. xiij. c. Hora eſt iā nos de
ſomno ſurgere: Quia ḡ filioli/ charitatē debetꝰ amplecti. Fi
lius eñ dr̄ a filos qđ ē amor: qꝛ/ nouiſſima/ debetis feſtina/
re ingredi i illā requiē. Heb. iiij. c. qꝛ hora: nō debetis time/
re ꝑſecutionē: cito eñ eſt trāſitura. Iob. xx. b. Uelut ſomnū
nō inuenietur: tranſiet ſicut viſio nocturna. k Et ſicut auo/
lās .i. cū quāto īpetu ⁊ violētia/ l Audiſtis qꝛ ātichri/
ſtus venit .i. veniet. ij. Theſſaꝰ. ij. b. Reuelabit ille iniquus.
m Nūc .i. iā in hoc tpe. o Multi/ q̄ ṗus fuerāt chriſtiani
⁊ baptiſmū receperāt. n Facti ſūt antichriſti/ in hereſim
labentes: vel ad iudaiſmū/ vel paganiſmū poſt fidem acceptā
reuerſi. p Un̄ ſcimus qꝛ nouiſſima hora eſt. j. Ti/
moth. iiij. a. In nouiſſimis tpibꝰ diſcedēt qdā a fide: Sic dñs
ꝑdixit Matth. xxiiij. b. Surgēt eñ pſeudo chriſti ⁊ pſeudo
ꝓphe: Quia igitur multi antichriſti/ cautos vos oportet eſſe
⁊ ſapiētes ad cognoſcēdū: ⁊ fortes ⁊ ꝯſtātes ad reſiſtendū ne
documēta eoꝝ recipiatꝰ. Et qꝛ poſſet aliqs dicere quō facti ſūt
antichriſti: Rñdet: qꝛ .ſ. q Ex nob. ꝓdierūt/ ab vnitate ca
tholica recedētes. q. d. q̄ñ vobiſcū erāt nō videbant eſſe anti/
chriſti: vñ erāt vobiſcū ſoliꝰ noīs cōmunicatiōe/ et nō rei: ⁊ qꝛ
ex nob exierūt quales erāt apparuit. Dico ꝙ ex nob. ꝓdierūt:
r Sed non erant ex nobis: merito vel rei veritate qđ ꝓ/
bat exitus ⁊ finis: vñ nec in eoꝝ exitu putare debetiſ ꝙ eccl̄ia
aliqd paſſa ſit. Quare: Quia ad vētilatiōe3 aree dñi q̄ſi palee
auolauerūt/ granis remanētibꝰ. Un̄ Glo. Multi q̄ ñ ſūt ex no
bis accipiūt nobiſcū ſacramēta chriſti: ſ3 tēptatio ꝓbat ꝙ nō
ſunt ex nob q̄ñ illis tēptatio venerit: q̄ſi occaſione vēti volāt
foras: qꝛ grana nō erāt. Itē nihil paſſa ē dñi eccl̄ia ſ3 potiꝰ eſt
purgata q̄ſi ab humoribꝰ malꝰ. Un̄ alia Glo. Quō humores
mali i corꝑe q̄ñ euomunt releuat corpꝰ: ſic q̄ñ exeūt mali re/
leuat eccl̄ia. Probat aūt ꝙ nō fuerūt ex nob. s Nā ſi fuiſ
ſēt ex no. noīe .ſ. ⁊ merito. Un̄ Interliñ. ꝑdeſtinatiōe ⁊ electiōe
dñi. t Permāſiſſēt vtiqꝫ .i. certe. v Nobiſcū .i. pſeue/
rant ⁊ vſqꝫ ad finē māſiſſēt. Un̄ Glo. Nō potuiſſēt egredi niſi
chriſto eēnt ꝯrij. Quia ḡ nō ꝑmāſerūt nobiſcū/ patet ꝙ nec ex
nob erāt: ⁊ chriſto erāt ꝯrij: qꝛ Sap. iiij. a. Adulterine plāta/
tiōes nō dabūt radices altas: nec ſtabile firmamentū colloca
būt. S3 nūqd oēſ q̄ ſūt ī eccl̄ia merito ꝑmanebūt i illa: Cōſtat
ꝙ nō: qd eſt ḡ ꝙ dicit: Si fuiſſent ex nob ⁊c. Solo. Si fu
iſſent ꝑdeſtinatiōe ⁊ electiōe. Uel fiat vis i ꝟbo ꝑteriti tpis .ſ.
fuiſſent: vt in h̄ notet pſeuerātia. x S3/ nō ꝑmāſerūt/ vt ma
nifeſti ſint/ illi .ſ. qui ſunt mali ꝑ hoc ꝙ diſcederent a bonis:
Propt ꝙ dic aplſ. j. Corꝰ. vij. c. Si infidelꝰ diſcedit diſcedat
Uel: Ut manifeſti ſint/ boni .ſ. j. Corꝰ. xj. d. Nā oportet
& hereſes eſſe .i. opor

K hereſes eſſe.i.oportunū eſt bonis/ vt q̄ ꝓbati ſunt manifeſti fiāt. Et hoc dico: a Qm̄ nõ ſūt oēs ex nobis: vt ſi/ qm̄ reddat cauſā vtriuſq̄ expoſitiōis p̄miſſe. Vel ſic. Vt mani feſti ſint qm̄ ꝛc̄. quaſi q2 nõ ꝑmāſerunt/ manifeſtatū eſt q2 nõ ſunt ex nob. b Sed vos ꝛc̄. Oſtenſo ꝙ reſiſtendū eſt hereticis/ oſtendit ꝙ ipſi poſſunt eis reſi/ ſtere ſi velint. q. d. Tales ſunt illi. Sed ecōuerſo: vos vn/ ctionē habetis a ſancto.i. a chriſto q̄ antonomaſice ſan ctus eſt. Dan̄.ix. g. Cū venerit ſctūs ſan ctorū. Vel A ſctō: id eſt a ſpū ſctō. ij. Cor.j.d. Qui vnxit nos de⁹. Vnctio em̄ habet a chriſto q̄ſi effectiue: ſ3 a ſpūſan cto q̄ſi formaliter. In hoc notat duo: ꝛ ꝙ illi ecōuerſo habēt vnctionē diaboli: ꝛ ꝙ priuati ſūt vnctione ſpūſſancti: Vnctio diaboli eſt peccatū. Unde Oſee.xij.a. Oleū in egyptū fere/ bāt.i. pctā in inferno: quib⁹ magis accenſus ardeat ignis ge/ hēnalis. c Et noſtis oīa: q̄ de fide ꝛ veritate recte ſūt tenē da. Vnctio em̄ docet vos: q2 Joh.xiiij.d. Spūſſanct⁹ quem mittet pr̄ i noīe meo ille vos docebit oīa/ neceſſaria ad ſalutē. Vn̄ ꝛ ſequit. d Nõ ſcripſimus vobis. Et hec eſt ter/ tia pars hui⁹ totius partis: vbi oſtēdit ꝙ bene debēt hereticis reſiſtere: q2 habēt ſciam reſiſtendi dicens. Nõ ſcripſimus vobis q̄ſi ignorātib⁹ veritatē: ſ3 q̄ſi ſciētib⁹ eā.q.d. nõ ſicut paruulis lac ꝓpinauim⁹ vobis: ſed tanq̄ adultis cibū ſolidū ꝓpoſuim⁹. Et nõ ſolū veritatē ſcitis: imo/ e Et hoc/ qm̄ oē mēdaciū ex v̄itate nõ eſt.i. nullū.q.d. hoc ſcitis qd̄ mēdax eſt oīs q̄ negat chriſtū: ſ3 oīs hereticus negat chri ſtū: ḡ oīs talis mēdax ē. Ibi dicit Glo. Nullū mēdaciū ex ve ritate. Ex hoc arguo: ergo oē mēdaciū pctm̄. Et hoc magis videt ꝑ illō qd̄ ſequit in Glo. q̄ mentit nõ ē ex chriſto: ſ3 chri/ ſtus nõ amittit niſi ꝑ mortale: ergo omne mēdaciū eſt morta le. Sol̄o. Scdm̄ materiā ſermones ſunt inquirēdi. Vn̄ cū ſit ſermo de hereticis q̄ mentiunt in doctrina religionis: ꝓpter hoc mēdaciū reſtringit ſm̄ materiā: ꝛ omne mendaciū in do/ ctrina religionis eſt mortale. Et ꝙ de h̄ intelligat: hoc patet ꝑ hoc qd̄ ſequit in lr̄a. f Quis ē mēdax niſi is q̄ negat: qm̄ ieſus/ ꝓpriū nomē/ nõ eſt chriſt⁹: q.d. iſte plus alijs mētientib⁹ eſt mēdax. Unde Glo. Singulare ponit mēdaciū negationis chriſti: in cuius cōparatione cetera aut parua aut nulla videant: Jeſū nõ eſſe chriſtū.i. meſſiam in lege ꝓmiſſū negāt oēs iudei: Vn̄ hic ꝓprie loquit ꝯ eos apl̄s. Generali/ ter negāt ipm̄ omēs q̄ nõ obtempant mādatis eius. Heb.vj. a. Rurſum crucifigentes ſibimetipſis filiū dei ꝛ oſtētui habē/ tes. Alia lr̄a habet: Qui negāt qm̄ ieſus nõ eſt hō eſt mēdax. Et eſt ꝯ manicheos q̄ dixerūt ꝙ chriſt⁹ nõ ē hō. g Hic eſt antichriſtus.i. chriſto contrarius. h Qui.i. quia ipe/ negat patrem ꝛ filiū. Et hoc ꝓbat dicēs. i Oīs q̄ negat filiū nec patrē habet: q2 Joh.v.d. Qui nõ honorificat filiū nõ honorificat patrē q̄ miſit illū. S3 hoc nõ videt: q2 iudei cognitionē habebant de patre: nec ipm̄ ne/ gabāt. Vn̄ Joh.viij.e. Nos ex fornicatione non ſumus nati: vnū patrē habem⁹ deū. Et.j.codē.g. dic eis dn̄s. Quē vos dicit: q2 pat nr̄ ē. Sol̄. patrē iudei cogſcebāt ſm̄ illā notionē q̄ eſt innaſcibilitas: nõ ſm̄ illā q̄ eſt generatio. Primo mō bn̄ pōt cognoſci pr̄ ſine filio ꝛ intelligi: ſecūdo mō nõ. Vn̄ ſic ex/ ponit. i Qui negat filiū.i. ieſū eē dei filiū. k Nec pa/ trē habet: ſm̄ illā notionē q̄ ē generatio. Vel ſm̄ Glo. Nõ habet patrē: placatū. Sed ꝙ hoc nõ ſufficiat.ſ. cognoſcere patrem ſm̄ innaſcibilitatem: ꝓpter hoc ſubiungit. l Qui aūt confitet: corde/ voce ꝛ ope. m Filiū ꝛ patrē ha/ bet: q2 Joh.xiiij.b. Ego in patre ꝛ pater in me eſt. Et illud Joh.x.f. Ego ꝛ pater vnum ſumus. Vel ſm̄ Glo. Patrem habet ſibi ꝓpitiū. Vel alit ꝛ meli⁹ exponit ſm̄ aliā pūctatio/ nē. f Quis ē mēdax ꝛc̄. Hoc nõ mutat Et poſtea ſbdit: Hic/ q̄ eſt mēdax ꝛ negat ieſum eē chriſtū: Eſt antichriſt⁹: vt ſit ibi pūct⁹. Et poſtea ſequit: Qui negat patrē/ ſupple negat: ꝛ filium. Et ſupple: Qui habet patrē: h3 ꝛ filiū. Et ecōuerſo dic: Oīs q̄ negat filiū: alia n̄ mutant. Et ꝓpt hoc ſicut dicit Glo. ſub/ dit/ omis: vt: Oīs q̄ negat filiū ꝛc̄. ne q̄s.ſ. dicat ſe cole re patrē qui nõ colit chriſtum. n Vos aūt ꝛc̄. Hic ſecūdo monet eos vt qd̄ ipſi audierunt a p̄ncipio firmiter teneatur ab ipſis: vt ꝛ ipſi ꝑmaneāt in eis q̄ audierūt. Et oſtēdit vtilitatē q̄ inde ſequit. Prima eſt: q2 ſic i filio ꝛ in pr̄e ꝑmanebūt. Secū do q2 ꝑ hoc vitā eternā ꝯſequunt: ibi: Et hec ē repromiſ/ ſio ꝛc̄. Dicit ergo. Vos qd̄ audiſtis. Cōtinuatio: q̄ſi ita multi iā facti ſunt antichriſti: ſ3 vos ego moneo vt in vob̄ per/ maneat illud qd̄ audiſtis a p̄ncipio ꝑ meā p̄dicationē ꝛ aliorū apl̄oꝝ. Quare autē ſic eſt faciendū/ cauſā ſubiūgit. o Aūt id ē q2/ q Si/ illō v̄bū.ſ. fidei. p Qd̄ audiſtis/ a nob.ſ. r Permāſerit.i. ꝑfecte manſerit: in vobis. Et in verbo futuri tp̄is notat ꝑſeuerātia. s Et vos in filio ꝛ patre manebitis. Joh.xiiij.c. Qui diligit me/ diliget a pr̄e meo: ꝛ ego diligā eū: ꝛ manifeſtabo ei meipm̄. Et Joh.xv.a. Qui manet in me et ego in eo/ hic fert fructū multū. Sed q̄rit hic q̄re ponit filiū anq̄ patrē/ dicēs: in filio ꝛ pr̄e manebit. Sol̄. Quia Joh.xiiij.a. Nemo venit ad patrē niſi per me: dicit fili⁹. Et codē.xv.a. Sicut palmes nõ pōt fructū facere niſi manſerit in vite: ſic nec vos niſi in me manſeritis. Et hec eſt ſecunda vtilitas/ q̄ eſt ꝙ per hoc ꝯſequimini vitā eternā. Vn̄ dic. t Et hec ē repromiſſio.ſ. Vitā etnā/ quā ipe q̄ verax eſt/ v Pollicitus eſt nobis.i. ꝓmiſit: cuius me moria ꝑſeuerātes nos faciat in ope. Et d̄r repromiſſio: quia multotiēs ꝓmiſſa ꝑ ꝓphetas.ſ. ꝛ per apl̄os ꝛ per ſeipm̄. Vel alia littera. Et hec eſt promiſſio quam ipe pollicitus eſt nobis vitā eternā.ſ. hereticis reſiſtendo: in dilectione dei ꝛ ꝓximi ꝛ nõ mūdi maneamus. x Hec ſcripſi vob. Hic tertio oſtēdit quō poterunt manere in p̄dictis: ſi.ſ. reti/ nēt grām q̄ fuit eis a p̄ncipio data a deo. Vn̄ dic. Hec: p̄di/ cta. y Scripſi vob̄ de his q̄ vos ſeducūt.i. ſcorſū a fide ducūt. z Et vos/ vt.ſ. eos vitetis: ꝛ caueatis ab eis: ꝛ ſup h̄ poteritis facere ſi vnctio ſpūſſcti: a Quā vnctio/ nem accepiſtis ab eo/ hoc eſt a deo/ b Maneat in vobis/ nõ excluſa ꝑ pctm̄. Hec vnctio ē inuiſibil effect⁹ ſa/ cramētoꝝ quē ſpūſſanct⁹ facit in corde recipiētis digne. Vn̄ ij. Cor.j.d. Qui vnxit nos ꝛ dedit nob̄ pign⁹ ſpūs. Unde in ꝑſona fideliū cātat eccl̄ia: ꝛ vnxit me vnctione mīſicordie ſue. Vel hec vnctio eſt charitas: q̄ eſt ſic̄ vnguentū in capite.i. in mēte: qd̄ deſcēdit in barbā vt hoiem faciat.ſ. virilem et fortē ad reſiſtēdū. Barba em̄ ſignū eſt virilitatis: Et nihil eſt for/ tius homine qui habet charitatem. Hec aūt diffuſa eſt in cor dibus noſtris per ſpm̄ſanctū: Ro.v.a. Et dicit Ab eo: hoc eſt a deo: q2 ipſe eſt ſolus qui intus operat. Unde dicit Glo. Nemo docenti tribuat qd̄ ex ore docētis intelligit: niſi intus ſit qui doceat lingua doctoris exteri⁹ in vacuum laborat: nec tn̄ doctor taceat quod poteſt agat: quia Ezech.iij.e. Si autem tu annunciaueris impio ꝛ ille non fuerit conuerſus ab impietate ſua et a via ſua impia: ipſe quidē in iniquitate ſua morit: tu aūt aīam tuā liberaſti. Et vos vnctionē ꝛc̄. Simile Joh.xiiij.c. Et ſermonem quē audiſtis non eſt me⁹: ſed ei⁹ q̄ me miſit. c Et/ ſi hec vnctio ſemꝑ maneat in vob.

[Text column]

a qm̄ nõ ſunt oēs ex nob. Sed
b vos vnctionē habetis a ſctō:
c et noſtis oīa. Nõ ſcripſimus
d vobis quaſi ignorantib⁹ veri/
e tatē/ ſ3 q̄ſi ſciētib⁹ eā: ꝛ qm̄ oē
mendaciū ex veritate nõ eſt.
f Quis eſt mendax niſi is q̄ ne
gat/ qm̄ ieſus nõ eſt chriſtus:
g h Hic eſt antichriſt⁹ qui negat
i patrē ꝛ filiū. Oīs q̄ negat fili/
k l um nec prēz habet. Qui ꝯfite
m n o p tur filiū et patrē h3. Vos aūt
q qd̄ audiſtis ab initio in vobis
ꝑmaneat: q2 ſi in vobis ꝑmā/
r ſerit qd̄ audiſtis ab initio/ et
s vos in filio et pr̄e manebitis.
t Et hec eſt repromiſſio quam
v ipſe pollicitus eſt nobis vitā
x y eternam. Hec ſcripſi vobis
de his qui ſeducunt vos: et
z a vos vnctionē quam accepi/
b ſtis ab eo maneat in vob. Et

De ſa. vnctio. c. vnico. in p̄n.

B

1. Cor. 3. a.

Nõ neceſſe habetis

❡ a ❡Non neceſſe habet᷑ vt aliq̇s doceat vos. j. Theſſal. j. c. In om̄i loco fides vr̄a q̄ eſt ad deū ꝓfecta eſt: ita vt nō ſit nobis neceſſe quicq̃ loqui: q2 Matth. xxiij. a. Unus ē magiſter veſter. Ex his ergo videtur ꝙ ſp̄ūſctō manēte in corde hoīs/ ꝙ nō ſit neceſſe doceri: ſed in quolibet fideli eſt ſp̄ūſſanctus: ſic eſt ꝓſumendum. Solō. Miniꝰ indigēt doceri illi q̄s ſp̄ūs interius docet. Ūn̄ Glo. Ut docēte vos interius ſp̄ū minus indigeatis exterius doceri inſtitutione hoīm. Ūn̄ dico ꝙ nō eſt neceſſe. b ❡Sz ſic̄ vnctio eiꝰ docet vos/ interiꝰ: c ❡De oibus/ que ſunt tenēda/ ⁊ q̄ faciēda/ ſic. ſ. tenete ⁊ facite.

a nōn neceſſe habetis vt aliquis doceat vos: ſēd ſicut vnctio eiꝰ docet vos dē oībus et vērū eſt: ⁊ nō ēſt mēdaciū. Et ſicūt docuit vos manete ī eo. Et nūc filiōli manete ī eo: vt cū apparuerit/ hābeamꝰ fiduciā ⁊ nō ꝯfundamur ab eo in ādueū eiꝰ. Si ſcitis qm̄ iuſtꝰ eſt: ſcitōte qm̄ ⁊ ōis q̇ facit iuſticiā ēx ipō nātus eſt.

(marginal letters: a b c d e f g h i k l; m n o p q r)

De omnibus: ergo de naturis rerū ⁊ euētibus tempoꝝ/ ⁊ hmōi. Solō. Hic ſit accōmoda diſtributio: vt ſit ſenſus de oībus faciēdis ⁊ vitādis/ ⁊ hoc verū: ſi nō poſſet haberi q̇ in eis inſtrueret: vel generaliter eſt veꝝ: q2 nūq̃ aliq̇s male ageret q̇ vnctiōi quā recepit in baptiſmo vel cordi ſuo docenti ⁊ ꝯ malum remurmuranti crederet ⁊ obediret. d ❡Et verū eſt. Prima cauſa q̄re debēt ꝑmanere: qd̓ em̄ ꝓdicatum eſt eis: verum eſt ⁊ ꝑmanēs in ęternū: ⁊ verum ē qd̓ ꝓdicamꝰ vob: q2 qui aliter ꝓdicāt falſi ſunt: vnde dico nō iam ſignificatiue tm̄ ſicut fuit in veteri lege/ ſed re: ⁊ veritate. Ūn̄ ſequit᷑. e ❡Et nō eſt mēdaciū. i. mutabile: ſicut lex vetus erat mutabilis. Alia trāſlatio habet ſic. Et verax eſt. ſ. vnctio. Et nō eſt mēdax. i. nullū mendaciū ſuadet: ⁊ ꝓpter hoc debet᷑ manere ī illa. Et q2 poſſet aliq̇s dicere quō manebit in nobis vnctio: ꝓpterea ſi. ſ. vos manetis in eo. Ūn̄ dicit. f ❡Et ſicut docuit vos manete in eo: ⁊ ſic ipſe manebit in vobis. Joh. xiiij. a. Manete in me ⁊ ego ī vobis: Sicut palmes nō pōt facere fructū niſi māſerit ī vite: ſic nec vos niſi in me māſeritis. Qualiter aūt poſſumꝰ manere in eo/ oñ/dit ipſe Joh. xv. b. Si pręcepta mea ſeruaueritis manebitis in dilectione mea: ſicut ego ꝓcepta patris mei ſeruaui/ et maneo in eius dilectiōe. g ❡Et nūc filioli. Alia cauſa eſt quare debēt in chriſto manere: vt. ſ. cum chriſtus venerit ad iudicium/ ipſi ſint ſine cōfuſione: Ūn̄ dicit. Et nūc/ idem reitero vob: vt mētibꝰ altius infigā: Et qd̓ hoc. ſ. O filioli manete in eo ⁊c̄. ſi hoc feceritis: h ❡Habeamꝰ fiduciā cum apparuerit/ ad iudicandū: qd̓ nos remunerabit/ ꝑſecutores nr̄os puniēdo. Habeamꝰ fiduciā: q2 Ro. v. a. Spēs aūt nō ꝯfundit. Et. j. Theſſal. iiij. d. Ut nō ꝯtriſtemini ſic̄ ⁊ cęteri q̇ ſpem nō habēt. Et dicit: Cū apparuerit: q2 etſi mō ꝑ fidē appareat: hęc tm̄ apparitio q̄ in tenebris ē cū ſit ęnigmatica: ſ᷑ tunc clariꝰ ⁊ q̄ſi in luce appebit. Sed q̄re mō ſe ꝯiungit eis: Solō. Quia bonitas ꝯuerſoꝝ eſt gl̄ia ingroꝝ. Uel dicēdū ꝙ hic ſe cōiungit eis: q2 ipſe in dilectione manēs ꝓmiū reportabit. Et nō ſolū habemꝰ fiduciā de ꝓmio: imo ⁊ nō, ꝓpt̓ hoc manendū: vt i ❡Et nō ꝯfundamur ab eo: ꝑ eo neglecto vel negato: dic̄ Glo. k ❡In aduētu eiꝰ. Glo. Qui int̓ ꝑſecutores in dn̄o manet/ nō ꝯfuſus ſpem habet in eius aduētu: ſed q̇ h̓ erubeſcit ꝯfundit᷑ in eiꝰ aduētu cuiꝰ ꝓcepta negligit. Luc. ix. d. Qui me erubuerit ⁊ ſermones meos: hūc filiꝰ hoīs erubeſcet cū venerit in maieſtate ſua: ⁊ patris ⁊ ſctōꝝ angeloꝝ. l ❡Si ſcitis. Hic quarto monet eos vt ſi ipſi in ꝓdictis permanēt: vel ſi qd̓ aliud bonū faciūt: vt nō ſibi/ ſ᷑ deo attribuāt. Cōtinuatio. Quaſi debet᷑ ꝓdicta tenere: ⁊ in eis manere: Si ſcitis hoc qm̄ iuſtus ē: vt ſuos fideles remuneret digne: ⁊ malos puniet iuſte. Si inq̃ h̓ ſcitis: m ❡Scitote: etiā hoc: n ❡Qm̄ ois q̇ facit iuſticiā. i. actu exequit᷑. o ❡Ex ipſo natus eſt: ſecūda natiuitate quę eſt per grām. Ex ipō: miniſtrāte. p ❡Natꝰ/ de malo ī bonū: vt dicit Glo. Et ſi nati ſumus ex iuſto/ iuſticiā iuſti p̄ris opꝫ ſeq̇. Glo. marginal᷑. In nobis iuſticiā īcipit ex fide: initiū iuſticię ꝯfeſſio pctōꝝ: ꝑficitur iuſticia qn̄ nō erit lucta cū carne/ ſed triumphus ex hoſte: qn̄ ſcz inſultādo dicēt ſcti/ illō. j. Cor. xv. g. Abſorpta ē mors in victoria: vbi eſt mors ſtimulus tuus: vbi eſt mors victoria tua?

v ❡Idete q̄lē ⁊c̄. In ❡Ca. III ꝓcedenti caplō oſtendit qd̓ diligēdū ⁊ quō ꝑmanēdū in dilectione/ q2 declinādo a malo: ⁊ faciendo aduocatum: vel facto: vl̓ bonum faciendo ꝑ obſeruātiam mādatoꝝ/ ⁊ fugam hereſis: Nunc in hoc caplō oſtēdit q̄liter diligi debet deus ⁊ ꝓximꝰ. Et hęc ē t̓tia ps totiꝰ epiſtolę. Diuidit᷑ aūt hoc caplm̄ in duas partes. In ꝓma oſtēdit qualiter diligēdus eſt deꝰ. In ſecunda oſtēdit qualiter diligēdus eſt ꝓximus: ibi: Nolite mirari ⁊c̄. Prima etiam pars habet duas. In ꝓma oſtendit quare deꝰ ſit diligēdus. In ſecunda ꝙ ois iuſticia eſt a deo: ibi: Filioli nemo ⁊c̄. In hac autē parte in qua oſtēdit qualiter deꝰ eſt diligēdus: dicuntur ſeptem. Primo enim oſtendit qualem affectū deꝰ pater erga nos habuerit: vt ſic oſtēdat qualiter deꝰ diligēdus ſit a nobis ibi: Videte ⁊c̄. Et cū loq̇mur de affectu dei dicētes: Deus habet affectū: loquimur ꝑ modū hoīm: vt intelligamus reuera in eo nō eſſe affectiones. In hoc autē oſtendit᷑ affectio dei erga nos ꝙ filij dei nominamur: et hęc eſt magna dignitas. Sz q2 nondū apparet hec dignitas/ ꝓpt̓ hoc ſecūdo oſtendit qn̄ apparebit: ibi: Chariſſimi nūc filij ⁊c̄. Tertio oſtēdit ꝙ ꝓpter iſtam ſpem debemꝰ ipm̄ imitari: ibi: Et ois q̇ habet ⁊c̄. Quarto oñdit ꝙ pctōres: q2 ſpem iſtā nō habēt/ ipm̄ nō imitamur: ibi: Ois qui peccatū facit ⁊c̄. Quinto oſtēdit quō poſſumus ſpem iſtam habere: q2 etſi nō ex nobis tamen ab ipſo qui apparuit vt peccata tolleret: ibi: Et ſcitis. Sexto oſtendit ꝙ ipſe chriſtus pōt pctā tollere: q2 nunq̃ peccatum habuit: ibi: Et pctm̄ in eo ⁊c̄. Septimo et vltimo oſtēdit ꝙ chriſtus peccata nō habet: ibi: Ois qui ī eo ⁊c̄.

Videte quālē charitatē dedit nob pater vt filij dēi nominemur: ⁊ ſimꝰ. Prōpter h̓ mūdus nō nōuit noſ q2 nō nōuit eū. Chāriſſimi: nunc filij dei ſumꝰ ⁊ nōdū āpparuit qd̓ erimꝰ.

(marginal letters: s t v x y z a)

Dicit ergo: q ❡Videte ⁊c̄. Diligēter attendite. r ❡Qualem charitatē dedit nobis pater: id eſt quātis ⁊ qualibus donis paternā charitatē deꝰ erga nos oſtēdit. Sed quare nō dixit quantā? Solō. Quia modꝰ plus accēdit q̃ quātitas: vel q̃ res ipſa. Sed q̄ eſt hęc charitas? Hęc. ſ. s ❡Ut filij dei nominemur ⁊ ſimus. Joh. j. a. Dedit eis poteſtatem filios dei fieri his qui credunt in nomine eius. Et probat quaſi per locum ab oppoſitis ꝙ nos ſumus filij dei. t ❡Propter hoc/ ꝙ filij dei ſumus. Et/ ꝓpt̓ hoc: v ❡Mundus: id eſt amatores mundi. x ❡Non nouit vos/ imitādo vel diligendo. y ❡Quia non nouit eum. Joh. xv. a. Et hęc facient vobis propter nomen meum: q2 neſciunt eum qui miſit me. Non nouit nos: quia non ſumus de mundo qui ſuos filios diligit. Joh. xv. c. Si de mundo fuiſſetis mundus qd̓ ſuum erat diligeret: quia vero de mūdo non eſtis: ſed ego elegi vos de mundo/ propterea odit vos mundus. Sed quare nō nouit mundus? Quia. j. Cor. ij. d. Animalis homo non percipit ea quę ſunt ſpiritꝰ dei: Quia Sap. j. a. In maliuolam animam non introibit ſapientia: nec habitabit in corpore ſubdito peccatis. Eccl. xxj. b. Nō eſt ſenſus vbi eſt amaritudo. Eſt autem hic argumentū tale: Mundus ſuos nouit filios: ſed nos non nouit: quia neq̃ patrem nouit: ergo nō ſumus filij mundi: ergo ab oppoſitis/ ſumus filij dei. Sed quia poſſent dicere: quid eſt qd̓ dicis ꝙ ſumus filij dei: ſed cū hoc non apparet: propter hoc reſpondet dicens. z ❡Chariſſimi nunc filij dei ſumus. q. d. ne miremini quia dixi ꝙ ſumus filij dei. a ❡Et nondū apparuit quid erimꝰ: q2 Col. iij. a. Uita nr̄a abſcōdita eſt cū ipō in gl̄ia. Et q̄re mō abſcōdunt᷑ boni? Prouerb. xxviij. d. Cum ſurrexerint impij abſcōdentur homines: cum illi perierint multiplicabuntur iuſti.

❡ Unde Eſa. xxxij. a.

Unde Eſa.xxxij.a. Erit vir ſicˀ qui abſcōdit a vento: ⁊ celat ſe a tēpeſtate. Et ꝙ nō oporteat mō apparere/oñdit ꝑ hoc ꝙ nec chriſtus cuius ſumus filij mō apparet/ ſed in iudicio apparebit: vbi ⁊ nos apparebim⁹ cū ipo. Unde dicˀ/ a Scimus: Erſi nōdū apparuit quid erim⁹: q₂ in cor hoīs nō aſcendit. j. Cor. ij.c. tamē/ Scimus/fide illuminātē: b Qm̄ cū apparuerit: in ſecūdo aduentu. c Siles ei erim⁹.i. immortales ſm̄ corpus ⁊ impaſſibiles. Col. iij.a Cū aūt chriſtus apparuerit vita veſtra: tunc et vos apparebitis cum ipo in gloria. Et probat ꝙ erimus imortales. d

a Scimus qm̄ cū apparuerit:
b ſiles ei erimus: qm̄ videbim⁹
c d eū ſicuti eſt. Et omis q̄ habet
e f ſpem hāc in eo / ſanctificat ſe
ſicut et ille ſanctus eſt. Ois q̄
g facit peccatū ⁊ iniq̄tatē facit:
h Et peccatū eſt iniq̄tas. Et ſci
i tis quia ille apparuit vt pctā
k tolleret: ⁊ peccatū i eo nō eſt.

l Ois qui in eo manet/nō pec
m cat: ⁊ ois qui peccat nō vidit
n o eum nec cognouit eū. Filioli
p q nemo vos ſeducat. Qui facit
r iuſticiā/iuſtus eſt: ſicut ⁊ ille
s iuſt⁹ eſt. Qui facit peccatū ex
t diabolo ē: qm̄ ab inīo diabo
v x lus peccat. In h̄ apparuit fili⁹
y dei/ vt diſſoluat opa diaboli.

De ꝯſe.diſ.3.c. Ille rex tāt⁹ i ſi.

Eſa.53.b 1.Pet.2.d. Qm̄ videbimus eum ſicuti eſt: qđ non eſſet ſi carnem mortalē haberem⁹: q₂ Exo.xxxiij.d. Nō videbit me hō ⁊ viuet/vita.ſ.mortali. Joh.j.b. Deū nemo vidit vnquā. Unde Glo. Quia eū i ipa diuinitatˀ ſue ſubſtātia cōtēplabimur/qđ i hac vita nulli ꝯcedit. Sȝ qđ ē qđ dicˀ/qm̄ videm⁹ eū ſicuti ē: ſ ipe ē pleniſſime ⁊ ꝑfectiſſime: ḡ videbim⁹ eū pleniſſime ⁊ ꝑfectiſſime. Cōtra Iſidor⁹. Sibi ſoli trinitas nota ē/et hoi aſſūpto. Solˀ. Sicuti ē videbim⁹: q₂ facie ad faciē: ⁊ ſine vela mīe quē mō videm⁹ ſb figurˀ ⁊ enigmate: ñ tñ pleniſſime q̄ſtū ad ipm: q₂ nō erim⁹ capaces plenitudinis ſue glīe. Et q₂ tunc erim⁹ ei ſimiles i glīa/debem⁹ ⁊ mō eē ſiles ei i vita. Uñ dicˀ: e Et ois q̄ habet hāc ſpem in eo.ſ. vt ei ſit ſimilis in futuro. Ro. viij.e. Spe ſalui facti ſumus. f Sācitificat ſe: id ē ſanctū facit ⁊ purū/tpalia relinquēdo: ſicut ille ſanct⁹ eſt. j. Pet. j.c. Sancti eritis qm̄ ego ſanct⁹ ſum. Et Joh. xvij.c. Ego ſanctifico meipm: vt ſint ⁊ ipſi ſanctificati in veritate. Joſue. iij.b. Sanctificamini in pñti vita: cras em̄.i. in futura vita faciet dñs inˀ vos mirabilia. Leuitˀ. xix.a. Sancti eſtote q₂ ego ſanct⁹ ſum. Cōtra Job. xxv.b. Stelle nō ſunt munde in ꝯſpectu eius. Preterea aūt loquiˀ de ſanctitate chriſti creata/ aut increata. Si de increata/ſed nr̄a creata eſt: creati autē ad increatum nulla eſt ꝓportio. Si de creata: ſed illa eſt nō ad mēſurā: nr̄a vero ad mēſurā. Solˀo. De vtraq₃ pōt loqui: Si de creata/ tūc lˀ/ſicut/nō dicit ſimilitudinē in mō/ſed in ſimilitudine ⁊ in q̄litate: vt ſit ſenſus: ille ſanctus eſt/ ⁊ vos ſancti ſitis. Si de increata: tunc lˀ/ ſicut dicit ſimilitudinē vt exēplati ad exemplar: q₂ virtutes que in nobis ſunt exemplate ſunt ad virtutes exemplares. Ideo/ g Omnis qui facit pctm̄ et iniquitatē facit.i. ꝯtra legē dei. Unde Glo. Grece nomos lex: inde anomia.i. iniq̄tas que eſt cōtra legē vel ſine lege. Unde dicit. h Et peccatū eſt iniquitas: quicquid

Ps.118. em̄ peccamus cōtra legem dei facimus. Uñ Ps. Preuaricātes reputaui oēs peccatores terre. Ex hoc loco. Aug⁹ aſſumpſit illā diffinitionē pcti. Peccatū eſt factū vel dictū vel ꝯcupitum ꝯtra legē dei: ⁊ hoc intelligiˀ de mortali. Sed q₂ poſſent ipſi dicere: nullus ſine peccato eſt: ergo nullus pōt hanc ſpem habere: ꝓpter hoc reſpondet ꝙ verū eſt ex ſe: ſed tamen pōt eam habere ex dei auxilio: vnde dicit/ i Et ſcitis qm̄ ille apparuit vt pctā tolleret. Uñ Joh. j.d. Ecce q̄ tollit peccata mūdi. Glo. Tollit dimittēdo facta/adiuuādo ne fiant/ ducendo ad vitā vbi oīno fieri nō poſſint. Propter hoc ter đ₂ in miſſa: Agn⁹ dei: ſed bis miſerere nobis: q̄ſi/agn⁹ dei miſerere/pctā dimittēdo. Itē agnus dei miſerere / ne fiant adiuuando. Eccˀi. ij.c. Qm̄ pius ⁊ miſericors eſt deus: ⁊ remittit in die tribulationis peccata: ⁊ ꝓtector eſt oibus exquirentibus ſe in veritate. Et oñdit ꝙ potuit peccata tollere: q₂ fuit ſine peccato vt dicit. k Et pctm̄ in eo non eſt: nec actus nec volūtatis. j. Pet. ij.d. Qui pctm̄ non fecit nec inuentus eſt dol⁹ in ore ei⁹. Et/ l Ois q̄ in eo. Hic vltimo ꝓbat ꝙ chriſt⁹ pctā nō habet. Unde dicit: Ois qui in eo manet nō peccat. Ex quo patet ꝙ ipe immunis eſt a pctō: q₂ etiā adherētes ei vitāt pctā: Sȝ ois iuſtus in eo manet: ergo nullus iuſt⁹ peccat. Cōtra. ē. j.c. Si dixerim⁹ qm̄ pctm̄ nō habemus / noſmetipos ſeducim⁹. Et Prouerb. xxiiij.d. Septies cadet iuſtus ⁊ reſurget: impij aūt corruēt in malū. Solˀ. Juſtus cadet/ſed in die: q₂ non cadit a charitate. Et ois q̄ in eo manet nō peccat: Uerū eſt inq̄ſtum manet in eo: vt ſic intelligaˀ ꝑ reduplicationē. Si aūt peccat venialiter: hoc non eſt q₂ eſt i eo: ſ q₂ eſt ex illo. Uel pōt dici ꝙ hoc nō intelligiˀ niſi de mortali: vñ/ Ois qui manet in eo: inquantū manet in eo nō peccat mortaliˀ. B

Uel pōt dici. Omnis qui manet in eo/ ꝑ fidē: Non peccat/ Apocal peccato infidelitatis. m Et ois q̄ peccat/ inq̄ſtū peccat: ⁊ Joh.1.f pōt intelligi de pctō mortali tm̄: vel de mortali ſimul et veniali: vel de pctō infidelitatis. n Nō vidit eū/ fide: credēdo humanitatē. o Nec cognouit eū: q̄ ad diuinitatē vel guſtādo ei⁹ ſuauitatē: ſi em̄ guſtaſſet q̄ dulcis eſt dñs/nō peccaret. Uˀ Non vidit nec cognouit/ꝑfecte vel finaliter. q.d. ſicut q̄ manet in eo nō peccat: ſic ꝑ oppoſitū q̄ peccat nō cognoſcit eū. Ex quo patet ꝙ ipe pctm̄ nō habet: Cui adherentes vitāt pctā: ⁊ cui nō adherēt pctōres: ſ lōge ſūt ab eo. Ps. Lōge a pctōrib⁹ ſalus. Ps.118. p Filioli nemo ⁊c̄. Secūda ps ꝓme ptis in q̄ oſtēdit ꝙ ois iuſticia ē a deo. Et excludit errorē pelagij: q̄ dicebat ꝙ hō pōt iuſtificari ex ſolo libero arbitrio. Uñ dicˀ: Filioli nemo vos ſeducat: vt.ſ. credatis ꝙ iuſticia ſit a nobis/ nō a deo. q Seducat.i. ſeorſū a v̄itate fidei ⁊ integritate morū ducat. Sileˀ Eph. v.b. Nemo vos ſeducat. Sȝ q̄re dicˀ Filioli/ ⁊ nō filij: Solˀo. Quia in pñti vbi charitas ē imꝑfecta q̄dāmō facˀ filiolos: i futuro ꝟo erūt filij vbi charitas erit ꝑfecta. Uel ſic vocat eos ꝓpˀ tps: q₂ ipe eos p̄ceſſerat i fide. Et ꝙ iuſticia ē a deo h̄ oñdit dicēs/ r Qui facit iuſticiā iuſt⁹ eſt: ſicˀ ⁊ ille/de⁹/ iuſt⁹ ē. Sed ex hoc obijciˀ ſic: Ille iuſt⁹ ē naturaliter/ ⁊ ex ſe: ḡ q̄ facit iuſticiā iuſtus eſt naturaliter ⁊ ex ſe. Solˀ. Sicˀ nō dicit ſilitudinē niſi exēplati ad exēplar. Juſticia em̄ dei increata/ ⁊ iuſticia hoīs creata nō ſunt ſiles/ niſi in effectu: ſicˀ ecōuerſo đ₂ in medicinis/ ꝙ medicine ſūt ꝯtrarie: nō ſm̄ ſubām vel eēntiā: ſ ſm̄ effect⁹. Et ſi iuſticia hoīs ē exēplata: nō eſt ḡ ab hoīe: ita q̄ facit iuſticiam iuſtus eſt: ſ ecōuerſo. s Qui facit pctm̄ ex diabolo ē. Ex h̄ arguit maniche⁹ ſic: Si ois hō facˀ pctm̄: ḡ ois hō ex diabolo ē: ḡ multo forti⁹ ea q̄ ſūt inferiora hoīe ſūt ex diabolo. Solˀo. Nec hō nec iſta viſibilia ſūt ex diabolo: nec ꝑ creationē nec ꝑ originē carnis: ſ ꝑ imitationem: ſicut dicit dñs Joh. viij.e. Si filij abrae eſtis: opa ei⁹ facite. q.d. imitami ipm. Et h̄ eſt qđ ſequiˀ: t Qm̄ ab initio diabol⁹ peccat: Et reddiˀ hic cā imitationis et nō creatiōis: vñ i ipo textu pōt ꝯfūdi maniche⁹. Glo. hic dicˀ. Ab initio/ſue creatiōis diabol⁹ incipiēs peccare/peccat ꝯtinue vſq₃ i pñti. Ergo diabol⁹ i oī ope ſuo peccat. Solˀ. Uerū eſt in om̄i ope vel motu egrediente a libero arbitrio: q₂ eius arbitriū pure ꝯfirmatū eſt ad malū. Sȝ q̄riˀ vtrū poſſit moueri motu naturali ad diligēdū deū: Solˀo. Opinio vel dubitatio eſt. Quidā dicūt ꝙ ſic: alij dicūt ꝙ nō: q₂ ei⁹ natura per ꝯſuetudinē malā ita ſopita eſt ꝙ nec etiā motu naturali pōt diligere deū: Sicut videm⁹ ꝙ aliq̄s coleric⁹ ex natura/ ꝑ ꝯſuetudinē ſepe fit melācolicus eo ꝙ ſopiˀ ei⁹ natura. v Peccat: ſed intelligendū eſt vſq₃ ad diē iudicij. Uel đ₂ peccare ab initio: q₂ q̄dāmō fuit ꝓncipiū q̄re hō peccauit. Uñ ꝙ naſcimur oēs in peccato: eſt quodāmō a diabolo. Uñ q₂ hoīes nō ceſſant peccare: nec ipe đ₂ ceſſare: ſed ſemꝑ peccat. Et q₂ ita eſt: x Fili⁹ dei apparuit in hoc.i. ꝓpter hoc. y Ut diſſoluat opa diaboli/tollēdo.ſ. pctā. Opa aūt diaboli appellat pctā: q₂ ſūt natiuitas imitatiōis qua ex diabolo naſcunˀ peccatores. Et cū dicit/ Diſſoluat/notaˀ difficultas. Quō aūt diſſoluit: oñdit.ſ. q₂ regenerādo nos in baptiſmo. Uñ dicit/

Omnis qui natus

a Omnis q̃ natꝰ ẽ ex deo/ pec-
b catũ nõ facit: quoniã ſemẽ ipi
c d us ĩ eo manet: ⁊ nõ põt pec-
e care: quoniã ĩ ipſo natus ẽ.
f In hoc manifeſti ſũt filij dei
g ⁊ filij diaboli. Omnis q̃ non
eſt iuſtus/ nõ eſt de deo: ⁊ qui
h nõ diligit fratrẽ ſuũ. Quoniã
i hec eſt annũciatio quã audi-
k ſtis ab initio/ vt diligãtĩ alter-
l utrũ: Nõ ſicut cain q̃ ex mali-
m n gno erãt/ ⁊ occidit fratrẽ ſuũ.
o Et propter quid occidit eũ?
p q Quã opa eiꝰ maligna erãt: fra
r s tris aũt eiꝰ iuſta. Nolite mira-
ri fratres ſi odit vos mũdus:
t Nos ſcimꝰ qm̃ trãſlati ſumus
v de morte ad vitam: qm̃ diligã
x y mus fres. Qui nõ diligit/ mã
z a net in morte. Omis q̃ odit fra-

a Omis qui natus ẽ ex deo/ peccatũ nõ facit. hoc intelligẽdum eſt per reduplicationẽ: vel ꝑ appoſitionẽ: vel de pctõ infidelitatis. b Natus: ꝑ baptiſmi gratiã: vel ꝑ penitentiã: Et inquãtũ talis peccatũ nõ facit. Ex hoc etiã ſumũt manichei argumentũ ſic: Omnis q̃ natus eſt ex deo/ peccatũ non facit: ergo a deſtructione ↄſequẽtꝰ/ q̃ facit peccatũ/ nõ ẽ natus ex deo. Sꝫ ꝙ ita intelligẽdum ſit/ exponit vt ſit ſenſus: ſcꝫ q̃diu manet in deo: patet ꝑ illud qd̃ ſequit̃: c Quoniã ſemẽ ipiꝰ: dei. ſ. d Manet in eo: id eſt gratia dei que in ipſo ſeminata eſt in baptiſmo: vel in penitẽtia: q. d. in h̃ nemo vos ſeducat/ dicendo/ qꝛ vel iuſticia ſit ex homĩe: vel cũ peccato aliqs in deo maneat: qꝛ omis iuſticia ẽ ex deo: ⁊ ome peccatũ ex diabolo: ſicut dicit Glo. De hoc ſemine Luc. viij. b. Semen eſt verbũ dei. Dixi/ ꝙ talis nõ facit peccatũ: ⁊ non ſolũ h̃/ imo e Nõ põt peccare: quoniã ĩ ipo natus ẽ: id ẽ in deo/ in q̃ peccatũ nullũ ẽ. Non põt peccare. Et exponẽdũ ẽ vt ꝑus: id eſt q̃diu manet in deo: vel inq̃tũ eſt ex deo. Vel poteſt ſic exponi: a Ois qui natus eſt ex deo: ꝑ p̃deſtinationẽ: Peccatũ non facit: finaliter: ⁊ ſic cetera. Sꝫ hec expoſitio non ita ↄuenit littere ſicut prima. Et qꝛ dixit quoſdã filios diaboli/ oſtẽdit q̃ ẽ iſtoꝝ differẽtia/ dicẽs: f In hoc manifeſti ſunt filij dei ⁊ filij diaboli. quia ſcꝫ illi bona faciunt: iſti mala. Vñ Matth. vij. b. A fructibꝰ eoꝝ cognoſcetis eos. Et hoc ꝓbat ꝑ hoc ꝙ filij diaboli nec deo reddũt qd̃ ſuũ eſt/ nec primo: qꝛ fratres nõ diligũt. Vñ dicit: g Ois qui non eſt iuſtus/ ex deo non eſt: et qui non diligit fratrẽ ſuũ/ ſcꝫ nõ eſt iuſtus: ergo ex deo nõ eſt: etſi ꝑ creationeꝫ: nõ ꝑ imitationẽ: ergo ecõuerſo: qui fratrẽ diligit/ iuſtus eſt: qꝛ Ro. xiij. c. Qui diligit ꝓximũ/ legẽ impleuit. Et hoc ꝓbat/ dicẽs: h Qm̃ hec eſt annunciatio. Emphatice loquitur: id eſt res digna annũciatiõe: q̃ſi dignũ eſt hoc/ vt ſemꝑ debeat eſſe in annũciatiõe. Vñ expſſius loquit̃/ dicẽs: annũciatio: q̃ſi dixiſſet: res enũciata. Annũciatio dico/ i Quã audiſtis ab initio: p̃dicatiõis noſtre: vel ↄuerſatiõis nr̃e. Et q̃d: k Ut diligatis alterutrũ: ſcꝫ vnus alteꝝ. Sꝫ quare hoc magis dicit/ q̃ꝫ vt diligatis deũ? Solutio: qꝛ in dilectiõe ꝓximi intelligit̃ dilectio dei. Et hoc eſt qꝛ ꝓximꝰ nõ diligit̃ niſi ꝓpter deũ: ⁊ hoc finaliter: vnde cauſa finalis primo monet: et ꝓpter hoc in dilectiõe ꝓximi intelligit̃ dilectio dei. Et hoc ẽ qd̃ dicit̃ Ro. xiij. c. Qui diligit ꝓximũ ⁊c̃. Et ſupra. ij. b. Qui diligit fratrẽ ſuũ/ in lumĩe eſt: ⁊ ſcãdalũ in eo nõ eſt. Vñ dicit Glo. Dilectio certũ ſignũ eſt quo diſcernunt̃ filij dei ⁊ filij diaboli. Alia ſũt cõmunia bonis ⁊ malis. In h̃ fonte non cõicat alienꝰ Prouerb. v. d. Quicq̃d vis/ habe: h̃ ſolũ niſi habeas/ nihil tibi ꝓdeſt. Alia nõ habeas/ h̃ habe/ impleſti legẽ: plenitudo legꝭ charitas. Ro. xiij. c. dixi: diligatis inuicem: et hoc ex corde x̃po ⁊ puro. l Non ſicut cain qui ex maligno: id eſt ex diabolo m Erat: ꝑ imitationẽ inuidie. Diabolꝰ em̃ amiſſa felicitate/ inuidit homini ⁊ eũ decepit ⁊ occidit ſpũaliter: qꝛ fuit occaſio peccati/ qd̃ eſt mors aĩe/ ⁊ cauſa mortꝭ corpis. Sap. ij. d. Inuidia diaboli mors intrauit in orbẽ terraꝝ: imitant̃ autẽ illũ q̃ ſunt ex ꝑte illiꝰ. Et ꝙ fuit ex maligno patet/ quia: n Et occidit fratrẽ ſuũ. Gen. iiij. b. et Sap. x. a. o Propter q̃d occidit euꝫ: ſupple fuit hoc qd̃ ſequit̃: p Qm̃ opera eius: id ẽ cain: q Maligna erant: id eſt malo igne inuidie plena. r Fratris aũt opa: id ẽ abel erãt bona. q. d. hec fuit cauſa q̃re occidit. Sua em̃ opa diſplicebant deo: ⁊ opa fratris placebãt: ⁊ ꝓpt̃ h̃ ei ĩuidit: ⁊ ex inuidia occidit/ vt dicit Glo. Opa em̃ cain mala: nõ dicit niſi ꝓpt̃ inuidiã ⁊ odiũ fratrꝭ. Opa abel iuſta: nõ dicit niſi ꝓpt̃ charitatẽ. Et paulo poſt: Cain recte offerebat creaturã creatori: ſed nõ bñ diuidebat: qm̃ credebat placere munera q̃ cũ odio fratrꝭ offerebat: abel cũ dilectiõe obtulit ⁊ placuit. Vñ in ep̃la Jude. d. Ve illis q̃ in viã cain abierũt. s Nolite mirari. Scd̃a ꝑs capituli in q̃ oñdit q̃liter ꝓximꝰ ſit diligẽdꝰ. Et diuidit̃ in duas ꝑtes. Primo em̃ oñdit modũ diligẽdi ꝓximũ. Secũdo oſtẽdit vtilitatẽ obſeruatiõis huiꝰ mãdati/ ibi: In h̃ cog̃ſcimus. ⁊c̃. Modꝰ aũt diligẽdi ꝓximuꝫ ↄſtat ĩ tribꝰ: qꝛ debet diligi firmit̃/ efficacit̃ ⁊ vere. De ꝑmo dic: Nos ſcimus ⁊c̃. De ſecũdo dicit: In hoc cognoſcimꝰ charitatẽ dei. De tertio dicit: Filioli mei nõ diligamꝰ v̓bo. Sꝫ qꝛ odiũ q̃ eos odit mũdꝰ/ poſſet eũ retrahere a mutuo amore: ꝓpterea ꝑmo oſtẽdit nõ eſſe mirãdũ/ ſi mũdus eos odit/ dicẽs: Nolite mirari ſi odit vos mũdꝰ. q. d. ꝓpter odiũ mũdi nõ debꝫ dilectio vr̃a minui: Nõ ẽ mirãdũ: qꝛ Joh. xv. c. Si d̓ mũdo fuiſſetꝭ/ mũdꝰ qd̃ ſuũ erat diligeret: nõ ẽ curãdũ d̓ amore eiꝰ: qꝛ fallax ẽ ⁊ doloſꝰ: ⁊ a deo ſepat̃ Jaco. iiij. a Neſcitꝭ qm̃ amicitia huiꝰ mũdi inimica ẽ deo. Et oñdit ꝙ ipi nõ ſũt d̓ mũdo/ dicẽs: t Nos ſcimꝰ qm̃ trãſlati ſumꝰ de morte ad vitã: ꝑ gr̃e. v Qm̃ diligimꝰ fratres. q. d. ꝑ dilectionẽ ſumꝰ ſepati a morte: g̃ nõ ſumꝰ ĩ morte: g̃ nõ eſt mirandũ ſi mũdꝰ nos odit. Et dicit: Trãſlati ſumꝰ ⁊ nõ trãſiuimꝰ: qꝛ aliꝰ tulit nos d̓ mũdo/ ⁊ nõ ipi nos. Et q̃s ẽ q̃ nos tulit: Filiꝰ dei. Eſa. liij. b. Lãguores nr̃os ipe portauit: ⁊ iteriores ⁊ exteriores. Oſee. xj. a. Ego q̃ſi nutriciꝰ ephraim portabã eos in brachijs meis. Vel ẽ extẽſis ĩ cruce. Tũc em̃ ad ſe nos traxit Joh. xij. e. Ego ſi exaltatꝰ fuero a t̃ra oĩa trahã ad meipm. Qui g̃ ab ipo nõ trahit̃/ nõ eſt: qꝛ Joh. xviij. c. Sociꝰ eſt eiꝰ q̃ nõ ẽ. Et ꝓbat qd̃ dixerat ꝑ locũ ab oppoſitis: qꝛ x Qui nõ diligit: ſicut mũdꝰ. y Manet: id eſt manſionem habet. z In morte: culpe: a qua ꝑ ſe exire nõ põt. Hic dicit Glo. Vita carnis aĩa: vita aĩe deꝰ. Corpis mors amittere ſpirituꝫ: anime mors amittere deũ. Sꝫ querit̃ hic de hoc qd̃ dictũ eſt: Trãſlati ſumꝰ ⁊c̃. qm̃ diligimꝰ. aut loquit̃ de naturali dilectiõe/ aut de gratuita. Si de naturali: ſed illa nõ ẽ meritoria: ergo nõ trãſit vel trahit de mũdo. Si de gratuita: g̃ videt̃ ꝙ implicet dilectionẽ: ⁊ hoc male: qꝛ nullꝰ ſcit ſe habere charitateꝫ. Solutio. Copulat gratuitã dilectionẽ: ⁊ loq̃t̃ ꝑ hypotheſim. Vñ ſenſus ẽ: id ẽ/ ſi diligimꝰ fratres/ trãſlati ſumꝰ ⁊c̃. nec tñ ponit̃ implicatiue. Itẽ q̃rit̃ de Glo. q̃ dicit ſuꝑ illud: Nolite mirari: ꝓpter mũdũ nõ debet minui dilectio: ergo videt̃ ꝙ ꝓpter aliud poſſit minui. Iteꝫ charitas põt augeri: ergo põt minui. Cõtra. Nõ põt puniri ꝑ veniale/ qꝛ ei nõ opponit̃: nec ꝑ mortale/ qꝛ illud oĩno tollit. g̃ nullo mõ põt minui. Solo. Charitas põt augeri ſ̓m eſſentiã: nõ tñ põt minui: ⁊ qd̃ hic dicit̃/ itelligẽdũ ẽ q̃ ad freq̃ntiã motꝰ vel feruorẽ. Per freq̃ntiã vel feruoreꝫ mortꝭ inuit veniale: Et qd̃ obijcit põt augeri: g̃ minui: Solo. Hoc ſeq̃t̃ in illis q̃litatibꝰ q̃ ꝑticipãt ſ̓m magꝭ ⁊ minꝰ naturã ſui ↄtrarij: ſ̓ charitas nllo mõ ꝑticipat ſuum ↄtrariũ ſcꝫ pctm̃ mortale: qꝛ cũ eo nullo mõ põt eẽ a Ois q̃ odit. alia rõ ad idẽ: qꝛ ois q̃ odit fratrẽ ſuũ/ homicida ẽ. Vñ Glo. Si q̃s ↄtẽnebat odiũ fratrꝭ ſui: nũ ↄtẽnit ĩ corde ſuo homicidiũ? Nõ mouet manꝰ ad occidẽdũ: ⁊ homicida iã tenet̃ viuit ille: ⁊ iſte interfector iudicat̃. q. d. m̃ltũ ẽ ab hmõi cauẽdũ. Eſt aũt aliud nõ diligere/ ⁊ aliud odire: qꝛ nõ diligere ẽ q̃dã ꝑuatio: odire poſitio. Sufficiẽter g̃ oñdit ꝙ ſepari debemꝰ a mũdo. Et qꝛ nõ diligit nos: imo etiã qꝛ odit nos. Homicida dicit: qꝛ primo ſe interficit: deinde fratrẽ quẽ ꝓuocat ad odiũ ⁊ rãcorẽ. Et quod dixit ſupra: Qui nõ diligit: Intelligẽdũ eſt de odio occulto. Et ꝓpter hoc quod dicit hic: Qui odit ⁊c̃. intelligit̃ odiũ ꝓgreſſiuũ: vñ ſemꝑ ſequit̃ mors ſpũalis: ⁊ frequẽter

De peni. diſ. i. c porro. §. ſi aũt infine.
Sũt ex deo
Gen. 4. b.
C
Job. 15. c.
De. peni. diſ. i. c porro. §. cũ ergo 6. q. i. c. ſumma
De. peni. diſ. i. c homicidiorum

cum hac mors corpalis. a Et ſcitis: per legē: vbi legit: Nō occides: Exo. xx. b. b Quoniā oīs homicida: q̄ vel ferro pcutit: vel odio inſequit/ vt dicit Glo. Et p hec duo q̄ ponit intelligi poſſunt duo genera homicidij: quoꝝ alteꝝ ē corpale: qḋ fit q̄ttuor modis. Voluntarie: ⁊ hoc ſemp eſt mortale. Juſticia: ⁊ hoc ſi fiat liuore vindicte: vel non amore iuſticie ē mortale ꝓpter intentionē malā/ al's ſi fiat ſm leges et ex amore iuſticie: nec peccatū eſt nec mortale. Itē neceſſitate: q̄ ſi eſt ineuitabilis/ excuſat. Itē caſu: ⁊ tunc ſi interfector vacabat rei licite/ ⁊ īpoſuit diligentiā quā debuit/ nō eſt ei imputāduz/ al's ſit.

Joh. 13. d.

al's noſtras

a trē ſuū/ homicida eſt. Et ſcitis b quoniā oīs homicida nō c habet vitā eternā in ſeipſo mā d nētē. In hoc cognouim⁹ cha e ritatē dei: quoniā ille ānimā f ſuā ꝓ nobis poſuit: ⁊ nōs de g bēmus ꝓ fratrib⁹ animas po h nere. Qui habuerit ſubſtanti i k

Per h̄ ḡ q̇ dicit Glo. q̄ ferro pcutit/ intelligit oē homicidium corpale/ qḋ eſt peccatū. Itē p hoc qḋ ſequit/ vel odio īſequit/ intelligit oīe homicidiū ſpūale. Qḋ fit q̄nqz modis/ odiēdo/ detrahēdo/ malū ↄſulendo/ nocēdo/ victū ſubtrahendo/ Hec oīa ſūt mortalia. Omnis inquā homicida. c Non habet vitam: gratie. d Manentē in ſe: etſi p fidē hic iter ſanctos viuere videat: q2 in ppetuo dānabit/ q̄ hoc genere homicidij tenet/ vt diſcederet a fratrib⁹. Et h̄ q̇ dicit: In ſeipſo: pōt determiare hoc v̄bū/ habet/ ſub hoc ſenſu: q̄ſi talis nō habet in ſe vitā: grē ſcʒ vel deū/ q̄ ē vita manēs: ⁊ hoc ſi in ſe habet vitā trāſeūtē. Vel pōt determinare pticipiū: Et ē ſenſus. De⁹ eſt ī vnoquoqz p p̄ſentiā/ potentiā ⁊ eſſentiā: ⁊ ſic homicida habet deū/ nō tamen pmanentē: q2 nō habet p gratiā. De⁹ eñ nō eſt in illo vt in habitaculo vel in domo/ cū nō ſit tēplū ſanctū dei. j. Cor. iij. d. ſed fouea heritij: id ē diaboli Eſa. xxxiiij. d. Ibi ē ī corde homicide vl' pctōris: habuit foueas heritius: id eſt diabol⁹ diuerſis fallacijs ⁊ deceptionib⁹: ⁊ enutriuit catulos ſuos: malas ſcʒ cogitationes: ⁊ circumfodit ⁊ fouit eos. Ex his oīb⁹ patet/ q̇ nos debem⁹ firmiter diligere fratres: q2 mūd⁹ odit nos. e In hoc. Hic oſtēdit q̄ efficacit' debemus diligere ꝓximū. Et hec efficacitas cōſiſtit in duob⁹. Primo in hoc q̇ debem⁹ ↄtēnere noſtrā vitā tpalem ꝓ ſpūali vita ꝓximi. Et h̄ pbat exēplo chriſti. Secūdo/ q2 oīa tēporalia debem⁹ cōicare ei: ibi: Qui habuerit. q2 m̄ltas ratiōes de habēda charitate poſuit. Tādeʒ ſupponit de charitat' perfectione/ q̄ eſt vt aīas noſtras ponam⁹ ꝓ amic': ſicut chriſt⁹ poſuit ſuā ꝓ nobis. Vñ dicit/ In hoc cognouim⁹ charitatē dei: erga nos. f Quoniā ille: ſcʒ chriſt⁹. g Aiam ſuā poſuit: ꝓ nobis. Voluntarie eñ ſe obtulit ſecut⁹ de rōne Joh. x. d. Nemo tollit eā a me: ſʒ ego ponā eaʒ a meipſo. Eſa. liij. c. Oblat⁹ eſt quia ipſe voluit. h Et nos: imitātes ipſum. i Debem⁹ ꝓ fratrib⁹ aīas ponere. Joh. xv. b. Maiorē hac dilectionē nemo habet q̄ vt aīam ſuā ponat q̇s ꝓ amicis ſuis. Aug⁹. Animā meaʒ ꝓ ꝓximo pono: q̄ñ ori ſubtraho qḋ pauperi impēdo. Sed obijcit hic. Videt eñ q̇ iſtud argumentū nō ſequat: ipſe poſuit: ergo ⁊ nos debemus ponere: nulla ē eñ ꝓportio ipſius ad nos. Itē ipſe habuit ſpiritū nō ad mēſurā Joh. iij. d. nos x̄o ad mēſurā/ Sol. Chriſt⁹ nobiſcū cōicauit in pena tm̄: nos inuicē cōicam⁹ in pena ⁊ culpa. Vñ pl⁹ cōpati debem⁹ nobis inuicē q̄ chriſt⁹ nobis: q̄ſi ergo diceret: chriſt⁹ min⁹ debebat cōpati nobis q̄ nos inuicē: ⁊ ipſe intātū cōpaſſus eſt/ q̇ animā ſuā poſuit: ergo ⁊ nos debem⁹ inuicem ponere aīas noſtras. Sʒ adhuc obijcit. Nōne hoc eſt op⁹ pfectiōis ponere animā ꝓ fratrib⁹: Ita vult Glo. q̄ dicit de charitatis pfectione/ ſupponit: ⁊ hoc dicit oibus: ergo oēs tenent ad pfectionē vel ad opa pfectiōis. Sol'. Oēs tenent in caſu: ſʒ p̄lat⁹ alicubi tenet vbi nō alij: q2 debet opponere ſe p̄latus in pſecutiōe fidei/ q̄ñ oēs nō tenent niſi ab eis requirat: vñ p̄latus tenet ex officio: ſed pfecti tenent ex cōmiſſo: q2 ſcʒ talentū ſibi cōmiſſum nō debēt abſcōdere. Sʒ nūq̇d impfecti tenent: Videt q̇ nō: q2 impfecta charitas nō reſiſtit magnis temptatiōibus. Sol'. Immo quātacūqz charitas/ ſufficit ad reſiſtēdū q̄n

tecūqz tēptatiōi/ ſicut dicūt quidā: ⁊ ſm iſtos imperfecti tenētur ponere animas: ſʒ non ita cito ſicut pfecti: q2 nō ita de facili poſſunt reſiſtere tēptatiōi ſicut pfecti. Alij dicūt q̇ pua charitas nō ſufficit ad reſiſtēdū magne tēptatiōi: Et ſm iſtos dicēdū q̇ nō tenēt dare aiam ſuā p̄mo/ ſed ſecūdo: q2 p̄mo tenētur ſe p̄parare: et per hoc dabit eis maior grā q̄ habita magis poterunt reſiſtere.

l am hui⁹ mūdi: ēt viderit frem m ſuū ſneceſſitatē patiētē ⁊ clau n ſerit viſcera ſua ab eo: quōmo do charitas dei manet in eo: o Filiōli mei: nō diligam⁹ ver p bo neqz lingua: ſed ōpe ⁊ vē q ritate. In hōc cognoſcimus r qm̄ ēx veritate ſum⁹: ēt in con s t

Al'. neceſſe habere

k Qui habuerit: Hic oſtēdit aliā efficaciā dilectiōis ꝓximi: q2 debem⁹ exponere neceſſitati ei⁹ tēporali bona tpalia/ ſicut neceſſitati ſpūali vitā tēporalē. Vñ dicit: k Qui habuerit ſubſtātiā huius mūdi: id eſt diuitias: que dicunt ſubſtantia: q2 illis ſuſtētamur: vel q2 ſubeſſe debēt ⁊ ſubſtare/ ⁊ nō dn̄ari. Glo. ↄtinuat ſic: Etſi ꝓ tpis oportunitate vel hūana infirmitate non ↄtigerit aīas ponere: debemus ſaltē res noſtras ꝓ fratrib⁹ deponere. ⁊ hoc eſt nutrimentū charitat'. Qui didicit rē ſuā dare: q̄ñqz poterit ſeipſʒ deponere. l Et viderit fratrē ſuū neceſſitatē patientē: vel victus vel veſtit⁹. m Et clauſerit viſcera ſua ab eo: vt vel ſaltē non cōpatiat ei: ⁊ nihil det/ etiā ſi cōpatit. Greg⁹. Facilius man⁹ iuenit dationē/ q̄ anim⁹ cōpaſſionē. n Quō charitas dei: id ē habit⁹ charitat' dei formalit': id ē charitas data a deo q̄ informamur: ⁊ ſic eſt ↄſtructio trāſitiua inter charitas et ſi dei: ⁊ exponitur de charitate creata. Vel: Charitas dei: id eſt charitas q̄ eſt de⁹: id eſt ſpūſſanct⁹ q̄ facit in nobis bona: ⁊ ſic legit effectiue ō charitate īcreata: ⁊ ē cōſtructio trāſitiua. Quō ergo charitas dei manet in eo. q. d. nō manet ī eo. Male eñ aiam poſſet ꝓferre q̄ nō vult ſupflua dare. Propter hoc dicit Eſa. lviij. b. Frāge eſuriēti panē tuū: ⁊ egenos/ vagoſqz induc in domū tuā. o Filioli. Hic oſtēdit q̄ vere diligēd⁹ eſt ꝓxim⁹/ dicēs: Filioli mei. Hoc dicit/ vel q2 eos p̄ceſſit in fide/ vel ad innuēdū q̇ hic ſum⁹ filioli: vbi charitas oīno pfecta nō eſt: ſed in futuro erim⁹ filij q̄ñ charitas erit oīno pfecta. Glo. ſic ↄtinuat. Quia nō ē pfecta charitas in illo q̄ non ponit aiam ꝓ fratrib⁹: vel q̄ ſaltē nō dat pecuniā: q̄ vt pfectā charitatē habeat'. Filioli mei nō: diligam⁹ verbo neqz lingua/ tm̄. Glo. In v̄bo pura locutio: nō opus: in lingua intelligit multiplex oratio: ſicut quidā ſepe repetitis ſmonib⁹/ affectū ſuū volunt cōmēdare. Prouerb. xiiij. c. Vbi plurima v̄ba ſūt/ ibi freq̄nt egeſtas. p Sed opere: id eſt rei exhibitiōe. q Et veritate: id mētis integritate: vt ſicut os dātis: ſic ⁊ det' animū. Luc. vj. e. Omi petēti te tribue. Glo. Vt ſimplici intētiōe bn̄ficia p̄ſtem⁹/ nō ꝓpter iactantiā/ nō ꝓpter aliqḋ cōmodū: ſed reſpectu ſoli⁹ dei. Jaco. j. d. Eſtote factores v̄bi ⁊ nō auditores tm̄/ fallētes voſmetipſos. Sʒ obijcit de hoc q̇ dicit/ ope: ergo oēs tenemur diligere ope: ergo effectu: ergo inimicos. Cōtra. Tenemur aliq̄ñ inimicos exponere/ ⁊ maxime inimicos fidei: ḡ non tenemur eos diligere effectu: Solō Eſt inimic⁹ duplex. perſonalis q̄ ſcʒ pſona vel rebus vult nocere: hunc tenemur diligere nō ſemp/ ſed ī caſu. effectū ſcʒ in articulo neceſſitatis: ⁊ eſt inimicus generalis/ qui ſcilicet perſequit mores eccl'ie: ⁊ maxime fidē: talem nō tenemur diligere effectu nec affectu: ſed tenemur euʒ exponere: Et qḋ dicit h̄/ intelligit de primo: qui ſcilicet eſt perſonalis. Prouerb. xxv. c. Si eſurierit inimic⁹ tuus/ ciba illū. r In hoc cognoſcim⁹ Hec ē ſecūda ps ſecūde part' capituli/ in qua oñdit vtilitates que ſequūtur ex obſeruatōe hui⁹ mādati q̄ ſunt due. Vna ē: q2 ſi diligamus/ ſatagem⁹ ſemp mūdis cordib⁹ apparere. Scda ē: q2 ſi diligam⁹/ ſecure petem⁹ a deo: ⁊ ſecuri erim⁹ impetrando/ ibi: Chariſſimi ſi cor nr̄m ⁊c̄. Dicit ḡ: In h̄ cog̃ſcim⁹ ſi pietatis opera in v̄itate facim⁹. Cog̃ſcimus: ipm̄. s Qm̄ ex veritate ſum⁹: id eſt ex deo qui eſt veritas/ imitamur. Joh. xiij. d. In hoc cognoſcēt oēs q2 diſcipuli mei eſtis/ ſi dilectionē habueritis ad inuicē. t Et in ↄſpectu ei⁹: Per hoc cognoſcimus nos

gnoſcimus nos

☞ gnoſcimus nos eſſe.ſ. ſi exhibeam⁹ opa charitat̃ ꝓximis. Vñ
Pſ.16. Pſ. Ego autẽ in iuſticia apparebo ꝯſpectui tuo. Et per hoc
etiã: a Suadebim⁹ corda nr̃a: vt ad meliora ꝓficiam⁹:
ſm illud Apli. j. Cor. xij. d. Emulamini aũt chariſmata meli-
ora. Et ĩ h̃ ꝙ dicit/ ſuadebim⁹/ oñdit ꝙ volũtas nõ põt cogi.
Apoc. iij. d. Sua-
deo tibi emere aurũ
ignitũ ꝓbatum vt lo
cuplex ſias. Et ita ex
ꝑdictis oñdit ꝙ debe
mus diligere ex veri
tate. Tertio oſtẽdit
in ope ſimul ⁊ vitate:
Vñ ꝑus dicta nõ
reſpiciũt niſi alterũ
tm̃. ſ. diligere in veri
tate. ſ. qd̃ dicit̃ nunc
reſpicit vtrũqꝫ. ſ. dili
gere ⁊ ope ⁊ vitate.

a ſpectu ei⁹ ſuadebimus corda
b noſtra. Quoniã ſi reꝑhende-
c rit nos cor noſtrũ maior eſt de
d us corde noſtro ẽt nouit oĩa.
e f Chariſſimi ſi cor noſtrũ nõ re
g ꝑhẽderit nos/ fiduciam habe
h mus ad deũ: ⁊ quicqd̃ petieri
i k mus/ accipiem⁹ ab eo: quoniã
l m mãdata ei⁹ cuſtodim⁹: ẽt ea q̃
ſũt placita corã eo/ facimus.
n o Et hoc eſt mãdatũ ei⁹/ vt crẽ-
dam⁹ in noĩe filij ei⁹ ieſu chri-
p q ſti: ⁊ diligãmus alterutrũ ſicut
r dedit mandatũ nobis. Et qui
ſeruat mãdata ei⁹/ in illo ma-
s t net/ ⁊ ipſe in eo. Et in hoc ſci-
v mus quoniã manet in nobis
x y de ſpiritu quẽ dedit nobis.

Vñ dicit: b Quoniã ſi reꝑhẽderit nos. Et rñdet hic qui-
buſdã q̃ poſſent dicere: Nõ poſſum⁹ ita diligere: qꝛ ſi dam⁹ in
dignis/ peccam⁹. Rñdet ꝙ nõ: ſi bonã intentionẽ habeam⁹ in
dãdo: Quoniã ſi reꝑhenderit nos cor noſtrũ: de hoc ꝙ da
mus indignis/ bona tñ intẽtiõe. c Maior eſt de⁹ corde
noſtro: id eſt videt ꝯſcientiã ⁊ intentionẽ remunerãdã. q. d.
nos habem⁹ cor paruũ/ credẽtes ꝙ de⁹ ſm bonã intentionem
nõ remuneret: ſꝫ/ maior eſt de⁹ corde noſtro: ad remune
rãdũ intentionẽ. Vñ Prouerb. xvj. a. Oẽs vie hominũ pa
tent oculis ei⁹: ſpirituũ ponderator eſt dñs: id eſt intentionũ.
Heb. iiij. d. Oĩa nuda ⁊ aperta ſũt oculis ei⁹. Et ꝙ de⁹ maior
eſt oſtendit/ dicens: d Et: id eſt qꝛ ipſe/ nouit oĩa. Vel ſic
q̃ſi diligam⁹ ope et vitate. Quoniã ſi cor noſtrũ reꝑhende-
rit nos: id eſt ſi aliqd̃ in noſtro corde reꝑhẽſibile eſt/ eo ꝙ mi
nus debito diligam⁹: ⁊ deũ hoc latere volum⁹/ nõ poſſum⁹: qꝛ
maior eſt de⁹ corde nr̃o: id eſt perſpicacior ad videndũ
q̃ꝫ cor noſtrũ ad celandũ vel occultãdũ. Et hoc ꝓbat dicens:
Et nouit oĩa. Prouerb. xv. b. Infern⁹ ⁊ ꝑditio corã dño: q̃n
to magis corda filiorũ hoim. Iob. xxvj. b. Nudus eſt infern⁹
corã illo: et nullũ ẽ operimẽtũ ꝑditioni. Vł aliter ab illo loco:
In hoc cognoſcim⁹: q̃ſi ſi diligim⁹ ĩ vitate: In hoc co
gnoſcim⁹ qm̃ ex vitate ſum⁹ in cõſpectu ei⁹: ſine pũ-
cto: Suadebim⁹ corda nr̃a: facere q̃ ſũt placita in cõſpe
ctu eius: id eſt laboram⁹ ad hoc vt cogitem⁹ q̃ ſũt digna in cõ
ſpectu: ⁊ ſic nõ ẽ pũctus ibi ĩ ꝯſpectu ei⁹/ qd̃ erat ſm ꝑmã lecti-
onẽ. Suadebim⁹ dico: quoniã ſi habem⁹ malã cogitationẽ
in corde/ vel malã intentionẽ: nõ põt deũ latere. Vñ ſequitur:
Quoniã ſi reꝑhẽderit nos cor noſtrũ/ maior ẽ de-
Boetius de ꝯſol. li. 5. proſa. 6. us corde noſtro ⁊ videt oĩa. Boeti⁹. Magna nobis in
dicta eſt bñ agẽdi neceſſitas ſi diſſimulare nõ velim⁹/ cũ cũcta
agim⁹ ante oculos iudicis/ cũcta cernẽtis. e Chariſſimi.
Act. 4. b. Secũda vtilitas: qꝛ ſi diligim⁹/ ſecure poterim⁹ dicere: Dimit
te nobis debita noſtra: ⁊ ſecure petem⁹/ ⁊ de impetrãdo ſecuri
erim⁹. Dicit ergo: Chariſſimi ſi cor. q. d. ſi recte nõ diligi-
mus: ſed ficte/ vbo ſcꝫ ⁊ lingua/ nõ poſſum⁹ hoc celare deo: ſed
f Si cor nr̃m non reꝑhẽderit nos: id eſt ſi purã dilecti
onẽ habem⁹/ ſalutẽ fratrũ: nõ aũt emolimẽtũ querẽtes: g Fi-
duciã habem⁹ ad eũ. Iob. xj. d. Et habebis fiduciã ꝓpo-
ſita tibi ſpe. Vel: Fiduciã habem⁹: ꝑueniẽdi. ſ. ad deũ.
Vñ Eſa. xij. a. Ecce de⁹ ſaluator me⁹ fiducialiter agã ⁊ nõ ti-
mebo. h Et quicqd̃ petierim⁹ ab eo: ꝑſeuerãter pulſan
do: i Accipiem⁹. Luc. xj. b. Oĩs q̃ petit/ accipit: ⁊ qui q̃
rit inuenit/ ⁊ pulſanti aperiet̃. Quicqd̃: ipm̃ ſcꝫ vel aliud ma
gis expediẽs nob: ⁊ ſic ꝯſtruit̃ li quicqd̃ cũ h̃ vbo poteri-
mus. Et h̃ ꝙ dicit quicqd̃ itelligit̃ ad ſalutẽ per tẽpus cõſi
gnificatum in hoc vbo petierim⁹: ſignificat̃ illa ꝯditio ora-
tiõis q̃ eſt ꝑſeuerãter: ex ꝑte aũt ſuppoſiti intelligit̃ pie. Tales
eñ debem⁹ eẽ q̃ accipiam⁹ ſcꝫ beati/ Si li quicqd̃ ꝯſtruit̃ cũ
h̃ vbo accipiem⁹/ intelligunt̃ q̃tuor ꝯditiones. ſ. tres prime
iã dicte ſicut dictũ eſt. ſ. ad ſalutẽ/ perſeuerãter ⁊ pie: ⁊ quarta
q̃ eſt nobis: Et tũc eſt ſenſus. Accipiem⁹ quicqd̃ petieri-
mus: quoniã ſi ꝓ nobis petim⁹/ certũ eſt ꝙ accipiem⁹. Itẽ
ſi ꝓ alio ⁊ ipſe ſit indign⁹/ oratio nr̃a in ſinũ noſtrũ reuertetur:
vt ſic gr̃a nobis detur ⁊ augeat̃. Vñ ꝓpt̃ hoc dicit dñs Ioh.
xv. c. Si qd̃ petieritis patrẽ in nomine meo/ dabit vobis. Et
q̃re hoc: k Quoniã mandata ei⁹: de dilectione dei ⁊ ꝓ
ximi: l Cuſtodi-
mus: corde. Pſ.
Cuſtodiuit aĩa mea Pſ.118
teſtimonia tua ⁊ dile
xit ea vehementer.
Seruaui mandata
tua ⁊ teſtimonia tua Ioh.15.c.
qꝛ oẽs vie mee in cõ-
ſpectu tuo. m Et
ea q̃ ſunt placita
coram eo/ facim⁹.
Coram poteſt ꝯſtrui
cũ ꝑncipio: vt ſit ſen
ſus: Que ſũt pla-
cita corã eo: id eſt digna ꝑſentari ei: vel cũ vbo facim⁹ co
rã eo: id eſt in abſcõdito co. dis/ vbi ipſe videt. Vñ vir⁹ de his
q̃ qd̃ petebat/ accepit: dicebat Eſa. xxxviij. a. Memẽto queſo
quõ ambulauerim corã te in vitate/ ⁊ in corde ꝑfecto. Et oſtẽ-
dit q̃ ſũt illa mãdata/ dicẽs. n Et hoc eſt mãdatũ. Sed
qd̃ ẽ: debuit dicere/ q̃ eſſent mãdata: ⁊ ſingulariter dicit: Hoc
eſt mandatũ. Unde hoc: Sol. Hoc facit vt oſtẽdat quoniã
etſi plura ſint mãdata per eſſentiã vel per naturã: vnũ tñ eſt ꝑ
ꝯtinentiã vel ꝯnexionẽ. Dicit ergo: Et hoc eſt mandatũ:
dei. o Ut credam⁹ in noĩe filij ei⁹ ieſu chriſti: cũ nõ
ſit aliud nomen ſub celo datũ hoib⁹/ in q̃ oporteat nos ſaluos Act. b.
fieri. Vñ Ioh. xx. g. Hec aũt ſcripta ſũt vt credatis q̃a ieſus
eſt fili⁹ dei: ⁊ vt credẽtes vitã habeatis in noĩe ei⁹. Et nõ ſolũ
credat̃ (qꝛ demones credũt ⁊ cõtremiſcũt: Iaco. ij. d.) immo
p Diligam⁹ alterutrũ. Sꝫ q̃re hec duo mãdata ꝯiungit:
Hoc id eſt: vt dic̃ Glo. qꝛ hec duo neq̃ũt ſeparí: ⁊ verũ dicit Et
q̃ntũ credis/ tãtũ dilig̃: ⁊ quãtũ diligis/ tantũ credis: ⁊ non q̃-
cũqꝫ modo/ ſed: q Sicut dedit mandatũ nobis: id eſt
vt diligam⁹ ſicut ipſe nos dilexit: vt ꝑ ſicut oſtẽdat̃ dilectio ĩ
fide/ vel ſimilitudo dilectiõis ĩ fide: id ẽ ad id ad qd̃ nos ipſe di
lexit. Ioh. xiij. d. Mãdatũ nouũ do vobis vt diligatis inuicẽ
ſicut dilexi vos. r Et q̃ ſeruat. Hec eſt tertia vtilitas ob-
ſeruatiõis mãdatorũ: qꝛ Et q̃ ſuat mãdata ei⁹/ in illo ma
net: ⁊ ſic ẽ in pace ⁊ q̃ete. Pſ. In pace fact⁹ eſt loc⁹ ei⁹. Ioh. Pſ.75.
xvj. g. In mũdo ꝑſſurã: ĩ me aũt pacẽ habebit̃. Vñ ipij q̃a ĩ
eo nõ manẽt/ pacẽ nõ habẽt. Eſa. lvij. d. Cor ipij q̃ſi mare fer
uẽs qd̃ q̃eſcere nõ põt. Et h̃ ẽ qꝛ nõ ẽ ĩ termĩo. ſ. ĩ chriſto. Oĩs
eñ donec ſit ĩ ſuo termino ⁊ ĩ fine nõ q̃eſcit. Et q̃re ipij nõ ſũt
in termĩo: Rñdet Pſ. qꝛ exterminauit eos aper de ſilua ⁊c. ſ.
ſuꝑbia ⁊ luxuria: Sed qui ſuat mandata ei⁹/ in illo ma- Pſ.79.
net: ꝑ debitã reuerẽtiã ⁊ ſubiectionẽ. s Et ipſe ĩ eo: ꝑ gra
tiã inhabitãtẽ: vt in vaſe mũdo ⁊ defecato. Ioh. xiiij. c. Et ad
eũ veniem⁹/ ⁊ mãſionẽ apud eũ faciem⁹. t Et in hoc ſci-
mus: qꝛ ſcꝫ ſeruam⁹/ mãdata ſcim⁹. v Quoniã manet in no
bis: ſupple illud x De ſpũ quẽ dedit nobis: id ẽ gr̃a ſpi-
ritusſancti quã dedit nobis. Vel ſic: Et ſcimus qm̃ manet
in nobis. Scimus dico in hoc: id eſt per hoc quod ſequit̃ de
ſpũ: id eſt per ſpiritũſanctũ. y Quẽ dedit nobis: ⁊ ſic li h̃
demõſtrat h̃ totũ/ de ſpũ ⁊c. ⁊ eſt ꝯſtructio appoſitiua. Spi-
ritũ aũt appellat hic dona ſpũſſcti: q̃ in ꝑmitiua eccl'ia viſibilit̃
ꝯferebat: ſpũs. ſ. credẽtib⁹: ſicut genera liguarũ vel hmõi. Vel
ſpiritũ dic̃ h̃ ſpiritũſanctũ datũ aplis tripliciter/ ⁊ ad tria. Pri-
mo añ reſurrectionẽ: et ad tria. ſ. ad innocẽtiã vite/ ad ꝑdicula
rẽ doctrinã/ ⁊ ad miraculorũ opationẽ. Itẽ ſecũdo poſt reſurre
ctionẽ/ ſed ante aſcenſionẽ. Ioh. xx. e. Inſufflauit ⁊ dixit eis:
Accipite ſpiritũſanctũ: ⁊ hoc ad ſignificãdũ ꝙ ipſe idẽ erat q̃ ĩ
adã inſpirauerat ſpiraculũ vite. Gen. ij. b. et ad vſum clauiũ et
ꝑtãtẽ. Itẽ tertio poſt aſcẽſionẽ. Act. ij. a. ⁊ h̃ ad robur ⁊ cõ-
firmationẽ: vt q̃ſi olla excocti audacter nomẽ dñi ꝑdicarẽt/ nõ
timentes eos qui occiderent corpus/ ſcientes ꝙ animã nõ poſ-
ſunt occidere: Matth. x. d.

Charissimi: nolite oi ſpūi credere ꝛc. Quarta ps epiſtolę ī q̄ agit de cautela ꝛ diſcretiōe diligendi/ oñdēs qd imitādū/ ꝛ qd nō: Et recte h̄. Oſtenſo em̄ quō diligēdus eſt ꝓxim⁹ in p̄cedēti capitulo: q̄a q̄s diligim⁹ ſeqmur ꝛ imitamur: ꝓpter hoc bene ſequit̄ hoc capitulū ī quo

A agit de diſcretiōe imi tādoꝝ. Diuidit̄ autē in tres ptes. Jn pri/ ma agit de diſcretiōe habēda/ ꝛ credēdo et imitādo. Jn ſecūda q̄ſi ſufficienter inſtru ctos īuitat ad amorē mutuum/ oſtendens mult̄ rationibus: cur hoc faciēdum ſit: ibi: Chariſſimi: dili/ gam⁹ inuicē ꝛc. Jn tertia oſtēdit qd

a Charissimi: Ca. IIII

b nolite oi ſpūi credere:

c ſ̄ ꝓbāte ſpūs ſi ex deo

d ſint: q̄m multi pſeudo ꝓphe/

e tę exierūt in mundū. Jn hoc

cognoſcit̄ ſpūs dei. Ois ſpi/

f ritus q̄ ꝯfitet̄ ieſū chriſtū ī car

g ne veniſſe/ ex deo eſt. Et om/

h nis ſpūs q̄ ſoluit ieſū/ ex deo

i k nō ē: et hic eſt antichriſt⁹ dē q̄

l audiſtis: q̄m venit/ et nūc iam

m in mūdo eſt. Uos ex deo eſtꝭ

n o filioli/ ꝛ uiciſtis eū: q̄m maioꝛ

p eſt q̄ in vobis ē/ q̄ꝫ q̄ in mūdō:

q r ipi dē mūdo ſunt/ ideo de mū

s do loquūt̄: ꝛ mūd⁹ eōs audit.

t v Nōſ ex deo ſum⁹. Qui nouit

x y deū: audit nos: q̄ nō ē ex deo:

z a nō audit nos. Jn hoc cōgſci

mus ſpm̄ vitatꝭ et ſpiritū erro

ſit vera charitas: vel quō ſciem⁹ nos habere verā charitatē/ ibi: Jn hoc pfecta eſt charitas ꝛc. Prima etiam pars di/ uiditur ī duas: quia primo monet ne oībus credāt. Secundo oſtēdit q̄bus eſt credendū/ ponēdo differētias plures īter bo/ nos q̄bus eſt credēdū/ ꝛ malos q̄bus nō eſt credendū: ibi: Jn hoc cognoſcit̄ ꝛc. Dicit ergo: a Chariſſimi ꝛc. q. d. qꝛ illos imitamur q̄s diligim⁹: ꝓpter hoc docēdi eſtis q̄bus de betis credere/ ꝛ q̄s imitari. b Nolite itaq̄ꝫ credere omi ſpiritui: id ē oī ſpūalit̄ loquēti: qꝛ nō oēs loquūt̄ vt debēt. Uꝭ Omi ſpiritui: id eſt omi hoi: quē vocat ſpiritū a digniori p/ te: qꝛ ſ̄m aīam hō loquit̄/ ꝛ corpus eſt inſtrumentū: ꝛ ſpūs im perat corpi tāq̄ꝫ inſtrumēto: cū dicit/ Omi: nō facit diſcretio/ nē. Glo. Hic ē op⁹ illa grā ſpūſſācti/ q̄ diſcretio ſpirituū dicit̄. j. Corꝭ. xij. b. c Sꝫ ꝓbate ſpūs ſi ex deo ſint. i. ſi ſ̄m deū ſpūales ſint intētes charitati. Quędā em̄ dona ſunt cōmunia tā bonis q̄ꝫ malis: etiā ſine charitate: vnde h̄ op⁹ ē diſcretione. Quō poſſit ꝓbari oſtēdit dn̄s Matth. vij. c. A fructibus eoꝝ cognoſcetis eos: nūquid colligunt de ſpinis vuas/ aut de tribu lis ficus: Sꝫ videt̄ q̄ male dicat: qꝛ hoc nō eſt omniū: ſꝫ ſoluꝫ eoꝝ q̄bus datū eſt vt habeāt diſcretionē ſpirituū. Solꝭ. Nō ē omniū ſ̄m veritatē: ſ̄ oīm pōt eſſe ſ̄m ſignū: qꝛ a fructib⁹ co/ gnoſci poſſūt. Uel meli⁹. Eſt diſcretio interioꝛ ꝛ exterioꝛ. Jnte rioꝛē nō habet niſi qui habet donū diſcretiōis. Exterioꝛē pōt quilibet habere a ſignis ꝛ circūſtātijs ꝛ opib⁹. Probate iquā qꝛ neceſſe eſt. d Q̄m multi pſeudo ꝓphetę exierunt in mūdū. Sꝫ a q̄/ cū nihil ſit extra mūd ū: Solꝭ. Ab occulto venerūt in manifeſtatiōe: ꝛ ſic exierūt in mundū. De his dicit̄ Apocꝭ. xvj. c. Et vidi de oꝛe draconis/ ꝛ de oꝛe beſtię/ ꝛ de oꝛe pſeudo ꝓphetę tres exire ſpūs imūdos. e Jn hoc cogſcit̄. Secūda ps p̄mę partꝭ in q̄ oſtēdit q̄bus eſt/ ꝛ q̄bus nō eſt cre dendū: oſtendēdo quō cognoſcant̄ mali. Ponit aūt hic dupli/ cē differentiā īter bonos ꝛ malos. Prima eſt/ qꝛ illis q̄ chriſtū ieſum negant non eſt credendum: ibi: Omis ſpūs ꝛc. Hoc em̄ nō faciūt boni. Secūda eſt: qꝛ illi de mūdo loquūtur bona q̄ ō deo: vn̄ nō ē credēdū eis: ibi: Jpi de mūdo ſūt. Dicit er go. Jn hoc cognoſcit̄ ſpūs dei: id eſt ſi hō loquēs ſpūa liter ſit ex deo: qꝛ Ois ſpūs. i. oīs hō loquēs ſpūaliter: id eſt ſpūalib⁹. f Qui ꝯfitet̄ ieſū chriſtū in carne veniſſe/ ex deo eſt. Cōfitet̄ voce/ coꝛde ꝛ ope: qꝛ Ro. x. b. Coꝛde cre dit̄ ad iuſticiā: oꝛe aūt ꝯfeſſio fit ad ſalutē. Hūc verſū ſicut di/ cit Glo. abraſerūt heretici/ ne p eū de erroꝛe ſuo conuincerent̄. Sꝫ obijcit̄. Multi em̄ ꝯfitent̄ hoc: ergo eis eſt credēdū/ cū ta/ les ſint ex deo: ergo illis eſt credēdū q̄ dicūt ipm̄ fuiſſe puꝝ ho minē. Jpi em̄ dicūt ipm̄ veniſſe in carne. Solꝭ. Confitet̄: id eſt ſimul coꝛde/ oꝛe ꝛ ope fatet̄/ ita q̄ ex nulla pte diffiteat̄. Unde Matth. vij. c. Nō oīs q̄ dicit mihi dn̄e dn̄e intrabit in regnū cęloꝝ: id eſt q̄ bis tm̄ ꝯfitet̄: ſꝫ q̄ ter ꝯfitet̄: coꝛde/ oꝛe ꝛ ope: Uꝭ ex toto q̄ nō faciūt p̄dicti: qui etſi dicūt hoiem/ negāt deū eſ/ ſe: vn̄ nō ſimul fatent̄/ ſed diuidūt ipm̄. Cōtra q̄s dicit Aug⁹. ī libro ꝯtra q̄nq̄ꝫ hereſes. Meretrix nō pmiſit diuidi filiū ſuum iij. Regꝭ. iij. d. ꝛ tu diuidis deū tuū: Sed qd eſt q̄ dicit/ in car

ne: debuit dicere/ in carnē: qꝛ ſ̄m hoc videt̄ ꝯſentire heretici/ q̄ dicūt q̄ chriſt⁹ aſſūpſit carnē in cęlo: ꝛ ſic in carne venit in vte/ rū. Solꝭ. nō ꝯſentit eis: ſed qꝛ duplex fuit natiuitas chriſti ho/ minis: vna ī vtero: alia ex vtero: ſic fuit duplex ei⁹ aduēt⁹ ī car nē/ q̄ñ ꝯceptus ī vtero v̄ginis verā carnē aſſūpſit. Vn̄ Hiere. xxxj. d. Mulier circū dabit viꝝ. Glo. Gre/ mio vteri ſui. Jtē in carne venit: q̄ñ nat⁹ ē in mūdo de vtero v̄/ ginis. Et hic vltim⁹ aduētus ſupponit p̄/ mū: et de hoc loquit̄ hic. g Et omnis ſpūs qui ſoluit ie ſū/ ex deo nō eſt: ſicut qui ſoluit diuini tatem: vel ſicut mani cheus qui ſoluit car/ nē/ dicēs ipm̄ nō habuiſſe carnē verā. Uꝭ ſic appollinarꝭ q̄ ſol uit animā/ dicēs nō habuiſſe animā/ ſed diuinitatē ꝓ aīa. Uel ſicut ſchiſmatici/ qui ī eccl̄ia faciūt diuiſionē. Uel ſicut illi qui p̄cepta negligūt/ ꝛ peccatis ſe exponūt. Uel ſicut illi qui alijs dāt exēplū peccādi. Sed obijcit̄ ſic. Nō eſt ſolutio niſi cōpo/ ſiti: ergo in ieſu quē ſoluūt heretici eſt cōpoſitio: Et hoc verū eſt qꝛ ieſus eſt nomē pſonę/ in q̄ eſt aſſociatio duarū naturaꝝ: diuinę ſcꝫ ꝛ hūanę: Ois talis h Ex deo nō ē: intelligedū eſt p ſe. ſ. inquantū talis. Vn̄ Exo. xij. g. Os nō cōminuetis ex eo. Unde Johānes dicebat Lucꝭ. iij. c. Nō ſum dign⁹ ſolue/ re corrigiā calciamentoꝝ ei⁹: id eſt aperire ꝯiūctionē diuinita/ tis ad carnē. Qui ergo hoc vult facere qd nō p̄ſumpſit iohā/ nes/ ſoluit ieſū. i Et hic eſt antichriſtus: per figurā vel ſignificationē: qꝛ ſcꝫ mēbrū ei⁹ eſt: ꝛ ad ipm ptinet. k De q̄ audiſtis q̄m venit: iminente die iudicij. Si venit eſt pſen tis tpis: tūc eſt pſens ꝯfuſum: ſi p̄teriti ponit̄ pro futuro ꝓpter certitudinē: id eſt veniet. l Et nūc iā in mūdo ē: i mēbris ſuis q̄ eū p̄cedūt: Job. xxj. d. añ ſe inūerabiles. Et. ij. Theſſa ij. b. nā miniſteriū iā operat̄ iniquitatꝭ. Sꝫ qꝛ de antichriſto p̄ dixit ꝛ de mēbris ei⁹/ ne ipi nimis terrerent̄ cōſolat̄ eos/ dicēs: m Uos ex deo eſtis filioli: ꝛ iō eū timere non debet̄: q̄a hic ē ad vtilitatē noſtrā. Quę aūt hęc ē vtilitas/ ſbdit: n Et viciſtis eū: p fidē chriſti ꝛ ꝯfeſſionē ꝛ amorē. ſ. ij. b. Uerbū dei in vobis pmanet. Et viciſtis: malignū. Dico q̄ viciſtis: ſed nō ex vobis: imo p deū: o Q̄m maioꝛ eſt q̄ ī vobis eſt: deus ſcꝫ. p Q̄ q̄ in mundo. Hic ſicut dicit Glo. ad duo nos hoꝛtat̄: ſcꝫ ad ſpem ꝛ ad charitatem/ per hoc q̄ dicit deū eſſe in nobis: Actꝭ. xvij. f. Nō longe eſt ab vnoquoq̄ꝫ no/ ſtrū. Jn ipo em̄ viuim⁹/ mouemur ꝛ ſum⁹. Quia q̄ p ipꝫ viciſt nō debet̄ glīari in vob nec ſupbire: qꝛ. ij. Corꝭ. iij. b. ſufficiētia nr̄a ex deo ē. Et Eſa. j. g. Foꝛtitudo vr̄a vt fauilla ſtupę. q Jpi de mūdo. Hęc ē ſecūda differētia ꝓpt̄ qd nō ē credēdū illis: qꝛ ipi de mūdo ꝛc. Uel ſic cogſcitꝭ eos: ꝛ a bonis po/ teritꝭ diſtinguere: qꝛ Jpi de mūdo ſūt: r Et iō de mū/ do loquūt̄. Neq̄ꝫ em̄ aliā linguā didicerūt: et null⁹ intelligit niſi linguā quā didicit. Vn̄ nō loquūt̄ niſi ō mūdo. Joh. iij. d. Qui de t̄ra ē/ de terra loq̄t̄. Eſa. xxix. a. De t̄ra loq̄ris/ ꝛ de hu mo audiet̄ eloquiū tuū: vn̄ pōt dici eis illud Matth. xxvj. g. Et tu galile⁹ es. i. mūdan⁹ vel volubilis. nam ꝛ loq̄la tua mani feſtū te facit. Et in hoc apparet magnus amoꝛ et affectio quā habēt ad tpalia: qꝛ ſp de eis loquūt̄: qꝛ Matth. xij. c. Ex abū dātia coꝛdis os loq̄t̄. Hi ſūt q̄ nō pñt dicere ſcboleth/ qd īter/ ptat̄ ſpica palez: qꝛ de paleis: h̄ ē ō tpalib⁹ ꝛ ſciūt ꝛ volūt loq. Judic. 12

s Et mūd⁹ eos audit. Mūd⁹ em̄ qd ſuū ē diligit. t Nos ex deo ſum⁹: ꝛ iō q̄ dei ſūt loq̄mur ꝛ audim⁹: ꝛ ab his q̄ dei ſūt audimur Joh. viij. f. Qui ex deo ē/ v̄ba dei audit. Vn̄ ꝛ ſe q̄t̄ h̄: v Qui nouit deū: p fidē ꝛ amorē: x Audit nos v̄i tatē p̄dicātes. Et ecōuerſo: y Qui nō ē ex deo nō audit nos. Vn̄ Joh. viij. c. Propterea vos nō audiſtꝭ: qꝛ ex deo nō eſtꝭ. Lucꝭ. x. c. Qui vos audit/ me audit: ꝛ q̄ vos ſpnit/ me ſpernit. z Et in hoc: qd. ſ. dixim⁹. a Cognoſcim⁹. i. diſcer nimus ſpiritū v̄itatis

nimus: ſpiritū veritatis ⁊ ſpiritū erroris: q̄a in his q̄ audiūt eſt ſpūs veritatis: ⁊ i his q̄ negligūt ē ſpūs erroris. j. Timoth. iiij. a. Attēdētes ſpiritibꝰ erroꝝ. a Chariſſimi diligamus. Secūda ps capituli in q̄ multis rationibus monet nos ad diligēdū ꝓximū. Prima rō ē aſſecutio cōmodi, ibi: Et oīs q̄ diligit ⁊c. Secūda ē vitatio icōmodi, ibi: Qui non diligit ⁊c. Tertia: q2 deꝰ ꝑr dilexit nos, ibi: Chariſſimi ſi deus ⁊c. Quarta: quia per nimiā charitatē deū videmꝰ oculis interioribus, quē exterioribꝰ nō videmꝰ, ibi: Deū nēo ⁊c. Quinta: q2 ex eo ꝙ diligimꝰ iuicē deꝰ manet i nobis, ⁊

Joh. j. b. 1. q. 3. c. abijt

a ris. Chariſſimi diligamus in-
b uicē: qm̄ charitas ex deo eſt.
c Et oīs q̄ diligit, ex deo natus
d eſt, ⁊ cognoſcit deū. Qui non
e diligit, nō nouit deū: quoniā
f deus charitas eſt. In hoc ap-
g paruit charitas dei in nobis:
h quoniā filiū ſuū vnigenitūmi
i ſit deus i mundū, vt viuamꝰ
k
l
m

charitas ꝑficiƚ et manet, ibi: Si diligamꝰ. Dicit ḡ: q̄ſi q2 ſumus ex deo ⁊ nō ex mūdo: b Diligamꝰ inuicē: nō tm̄ lingua vel verbo: ſed ope ⁊ veritate. ȷ. iij. d. c Qm̄ charitas ex deo eſt. i. filiꝰ a patre: vel ſpūſſanctꝰ ab vtroq; ⁊ tā a filio eſt charitas q̄ꝫ a ſpūſancto. d Et omis q̄ diligit, ex deo natꝰ eſt. Hec eſt magna vtilitas. e Et cognoſcit deū, ħ ⁊ in futuro plenꝰ cognoſcet. Eſt ergo argumētū Apli: Qui diligit, deū cognoſcit. Sꝫ vnde locꝰ: Rn̄deo: ab effectu: q2 cognitio naturaliter ꝑcedit: ⁊ dilectio eſt quidā effectꝰ cognitionis. Sꝫ q̄riƚ: Cū dicit ꝙ ex deo natꝰ eſt, de q̄ natiuitate loquiƚ, aut regeneratiōis, aut creatiōis. Si de ꝑma, hoc nō ē magnū: q2 oīa a deo creata ſūt. Si de ſecūda, ſed multi regenerati poſtea redierūt: ⁊ ſic etiā nō ē magnū. Si de ꝑdeſtinatiōe, ſꝫ multi nati ſūt ex deo ſic ſcꝫ ꝑ ꝑdeſtinationē, q̄ nōdū deū cognoſcūt ꝑ amorē vel ꝑ fidē: nec diligūt fratres. Sol. Qui diligit fratrē īngtū diligit, ex deo natꝰ eſt ꝑ gratiā inhabitantē. Nec obſtat ꝙ multi tales ſint reprobi: q2 q̄n diligunt hoc tūc a gratia habēt: ⁊ īngtū ſic, ſunt deo grati. Vn̄ nō intelligit hic de natiuitate creatiōis, nec recreatiōis, nec ꝑdeſtinatiōis: ſed gratie inhabitatiōis. f Qui nō diligit ⁊c. Secūda rō q̄re debemꝰ inuicem diligere. ſ. vitatio incōmodi. Vn̄ dicit: Qui nō diligit, nō nouit deū. Et hoc ꝓbat. g Qm̄ deꝰ charitas eſt, ad cuꝰ noticiā nō veniƚ niſi ꝑ charitatē. Sꝫ nōne multi nouerūt deū ꝑ itelligētiā, q̄ tm̄ nō diligūt: q̄d eſt ḡ q̄ð dicit: Sol. Loquiƚ ħ de cognitiōe ſēſus vel expiētie, ⁊ nō de noticia itelligētie. Vl' ſic. Qui nō diligit, nō nouit deū q̄ eſt charitas exēplarior, quē nēo nouit niſi ꝑ charitatē exēplatā, q̄ ꝑor eſt q̄ ad nos: ⁊ ꝑ eiꝰ cognitionē venimꝰ ad cognitionē exēplaris. Qui igiƚ ħ nō habꝫ charitatē exēplariā q̄ ē via ⁊ exēplar q̄ð ē deꝰ nō habꝫ cognitionē dei, ꝓut iꝑe exēplar charitatꝭ: q2 Sap. j. a. In maliuolā animā nō introibit ſapiētia: h In hoc charitas. Hic facƚ iꝑpoſitionē, i q̄ ꝓbat ꝙ deꝰ ē charitas, dicēs: In hoc apparuit charitas dei i nobis: ꝑ effectū. i Qm̄ filiū ſuū vnigenitū. Hic ē filꝰ meus dilectꝰ. ij. Pet. j. d. Nō ex multis vnū: ſed, vnigenitum: ⁊ ideo plus dilectū: q̄ſi heredē vniuerſoꝝ ꝑ quē fecit ⁊ ſecl'a: Heb. j. a. Matth. xxj. d. Hic eſt heres. k Miſit deus: pater: l In mundum: vbi nō eſt niſi labor. Hoc ſignificatū eſt Gen. xxxvj. c. vbi ioſeph miſſus eſt a patre, vt videret q̄d agerēt fratres ſui. Vbi ſic legitur: Miſſus de valle hebron: q̄ð interꝑtaƚ tranſcendēs: id eſt de celo: vbi oīa mūdana trāſcēdebāt: venit in ſichem, q̄ð interꝑtaƚ labor vel humerꝰ: ⁊ hic eſt mūdus vbi ſuꝑ humerꝫ ſuū imperiū, laborē crucꝭ portauit dn̄s. Et poſtea legiƚ ꝙ inuenit fratres ſuos in dothaim, q̄ð interpretaƚ ſufficiētia defectiōis: ⁊ ħ eſt ꝙ chriſtꝰ mūdū iuenit in omimodis defectiōibꝰ: Miſit filium: q2 ante miſerat ꝓphetas q̄bus nō credebaƚ: q̄ etiā non ſufficiebāt liberare genꝰ hūanū. Et ſignificatū fuit. iiij. Reg. iiij. d. vbi gieçi veniēs cū baculo heliſei: id eſt ꝓphete ⁊ moyſes cū lege ⁊ ſuis ſcripturis miſſus, nō potuit reſuſcitare filiuꝫ ſunamitis. i. genꝰ hūanū nō potuerūt liberare: Matth. xxj. a. Cū approꝑinq̄ſſet tēpus fructuū miſit ſeruos ſuos ad agricolas, vt acciperēt fructꝰ eiꝰ: id ē vinee. ⁊ agricole apꝑhēſis ſuis eiꝰ aliū cęciderūt, aliū occiderūt: aliū vero lapidauerūt. Itē miſit alios ſeruos plures ꝑoribus, ⁊ fecerūt illis ſimiliter. Nouiſſime aūt miſit ad eos filiū ſuū, dicens: Forſitan verebuntur filiū meū. Agricole aūt vidētes filiū dixerūt intra ſe: Hic ē heres: venite occidamꝰ eū: ⁊ habebimꝰ hereditatē eiꝰ. Propter ħ dicit Apl's Ro. viij. f. Proprio filio ſuo nō pepcit deꝰ: ſed ꝓ nobis oībus tradidit illū. Sed ad q̄d miſit: m Vt viuamus ꝑ eū: vita gr̄e viuificati: Eph. ij. b. Propter nimiā charitatē ſuā q̄ dilexit nos: cū eſſemꝰ mortui pc̄tis ꝯuiuificauit nos chriſto: cuiꝰ gratia ſaluati eſtis.

n ꝑ eū. In hoc ē charitas, nōn
o
p q̄ſi nos dilexerimus deū: ſed
quoniā iꝑe prior dilexit nos:
q et miſit filiū ſuū ꝓpitiatorē ꝓ
r peccatis noſtris. Chariſſimi:
s ſi deus dilexit nos, et nos de-
t bemꝰ alterutrū diligere. Deū
v nemo vidit vnq̄. Si diligā-
x mus inuicē, deꝰ i nob manet:

De. cōſe. diſ. 2. c. literaſin. ſi. 23. q. 4. q̄s nos poteſt

C

Joh. 1. b 1. Tio. 6. e

n In hoc eſt charitas, dei patrꝭ ad nos: ꝙ ſcꝫ filiū miſit ꝑ quem ad ſe nos traxit: Joh. xij. e. Ego ſi exaltatꝰ fuero a tra, oīa trahā ad me. Vn̄ Hiere. xxxj. a. Charitate ꝑpetua dilexi te: iō attraxi te miſerās. o Nō, ſic deꝰ patꝭ nos dilexit, q̄ſi nos dilexerimꝰ deū prius ſcꝫ: vt q̄ſi merito nr̄e dilectiōis diligeret nos iꝑe. p Sed qm̄ iꝑe ꝑor dilexit nos. ſ. ꝑdeſtinando ⁊ vocādo Malach. j. a. Jacob dilexi. ⁊c. Et i ħ māifeſta ē charitas dei: q2 gratis ſe dedit, et nō meritis noſtris: Joh. xv. c. Nō vos me elegiſtis: ſed ego elegi vos: nō mūdus, nō caro: vt eatis ad opus deſiderarū. Act. xiij. a. Segregate mihi barnabā ⁊ ſaulū ad opus ad q̄ð aſſumpſi eos. q Et miſit filiū ſuū ꝓpitiationē ꝓ peccatis noſtris. ij. Cor. v. d. Deus erat in chriſto mūdū recōciliās ſibi: nō reputās illis delicta ipſoꝝ. Et paulo poſt: Eū q̄ nō nouerat peccatū, ꝓ nob peccatū fecit deꝰ. i. hoſtiā ꝓ pc̄tis noſtris. Alia lr̄a habet: Litatorē: id ē ſacrificatorē: ipſe ſacrificiū deo patri obtulit ꝓ nob ſemetipm̄ in ara crucꝭ: Eſa. liij. e. Oblatꝰ ē q2 iꝑe voluit. r Chariſſimi Tertia rō q̄re debemꝰ iuicē diligere: q2 ſi deꝰ nos dilexit, q̄ nec nobis nec nr̄is idigebat: mlt'o fortiꝰ ḡ nos debemꝰ nos inuiceꝫ diligere q̄ nobis inuicē idigemꝰ. Vn̄ dicit: Chariſſimi ſi deus dilexit nos. Iſtud ſi nō ē dubitatiuū ſꝫ affirmatiuū. Vn̄ ſenſus eſt. Ex q̄ deꝰ dilexit nos Ro. v. a. Charitas dei diffuſa eſt in cordibꝰ nr̄is ꝑ ſpiritūſanctū q̄ datꝰ eſt nob. s Et nos debemꝰ alterutrū diligere: vt ſimꝰ imitatores eiꝰ, ambulātes i dilectiōe. Eph. v. a. Imitatores dei eſtote ſicut filij chariſſimi, ⁊ ambulate in dilectiōe ſicut ⁊ chriſtꝰ dilexit vos. Vn̄ Joh. xiij. b. Exēplū dedi vob: vt ⁊ vos ſil'r faciatꝭ. Glo. Sicut deꝰ non expectauit vt eū diligeremꝰ: ita ⁊ nos nō expectemus vt aliq̄ nos diligāt: ſed ꝑores diligamus. t Deū nemo ⁊c. Quarta rō ꝓpter quā debemꝰ diligere inuicē: q2 ꝑ charitatem oculis ſpūalibꝰ deū videmꝰ q̄ nō videƚ corꝑalibꝰ. Dicit ergo: Deū nēo vidit vnq̄. i. nullꝰ hō: oculis. ſ. corꝑis: ſicut videƚ hic viſibilia ſenſibꝰ corꝑis. Nota Exo. xxxiij. d. Nō videbit me hō ⁊ viuet, vita. ſ. carnali. Sꝫ ſi aliq̄n viſus eſt ſpecie q̄ voluit, apparēs viſus ē latente natura, ⁊ incōmutabiliƚ in ſe ꝑmanēte. Purgādi ḡ ſūt oculi mētꝭ, vt eis deū videamus. Btī em̄ mūdo corde, qm̄ iꝑi deū videbūt Matth. v. a. Sꝫ q2 hec viſio nō erit hic: ſꝫ in futuro: in tātū diligamꝰ inuicē: ⁊ ſic deꝰ in nob manebit, etſi eū nō videamꝰ: Joh. ix. b. Si venerit ad me, non videbo eū. Et eodē. xxiij. b. Si ad oriētē iero, nō apparet: ſi ad occidētē, nō itelligā illū: ſi ad ſiniſtrā q̄d agā: Non apꝑhendā eū: ſi me vertā ad dexterā, nō videbo eū: iꝑe vero ſcit viā meā. Dilectio em̄ coꝛ mūdū facƚ, vt deū poſtmodū videat. Et ſeq̄ƚ: v Si diligamꝰ. Quīta rō, q2 ex ħ ꝙ diligimꝰ inuicē, deꝰ i nobis manet ⁊ charitas ꝑficiƚ. Cōtinuatio: q̄ſi deū nēo ⁊c. ſꝫ tm̄ ſi diligamus: ſincera et diſciplinabili charitate, non remiſſa ⁊ deſidioſa māſuetudine, vt dicit Glo. Et alia Glo. Dilige: ⁊ q̄ð vis fac, ſiue taceas dilectione tace, ſiue clames, dilectiōe clama: de hac radice non pōt exire niſi bonū. x Deꝰ in nobis manet: etſi nō videaƚ a nobis: Joh. xiiij. c. Et ad eū ve

a ⁊ chāritas eius in nobis ꝑfe/
b cta eſt. In hōc cognoſcimus
c qm̄ in eo manemꝰ/ ⁊ ipē in no/
d bis: quōniā de ſpūſancto ſuō
e dedit nobis. Et nōs vidimuſ
f ⁊ teſtificamur: qm̄ pāter miſit
g filiū ſuum ſaluatorem mūdi.
h Quiſq̄s ꝯfeſſus fuerit quoni/
am ieſus eſt filiꝰ dei: deꝰ in eo
k manet/ ēt ipſe in deo. Et nōs
m cognouimꝰ ⁊ crēdimꝰ charita
n ti quā habet deꝰ in nobis. De
o us charitas eſt: et q̄ mānet in
p charitate/ in deo manet/ ēt deꝰ
q in eo. In hōc ꝑfecta eſt chari
tas nobiſcum vt fiduciā ha/
r beamꝰ i die iudicij: q2 ſicūt il/
le ē/ ⁊ nos ſumꝰ in hoc mūdo.

niemꝰ ⁊ mãſionē apud eū faciemꝰ. a Et charitas eiꝰ in nobis ꝑfecta eſt: id eſt ſufficiēs. Vñ hic loquit̄ de ꝑfectione ſufficiētię. j. eodē. d. cū dicit: Perfecta charitas foras mittit timorē: loquit̄ de ꝑfectiōe excellētię. Vel Perfecta .i. monens ad ꝑfectionē: ꝑfecta ſcʒ ſm̄ ſpeciē ⁊ intētionē: q2 ſpūs manens in nobis facit nos ad meliora ſpirare/ ⁊ ad ꝑfectiora ſpare. Unde dicit Glo. Incipe diligere: cepit deꝰ in te eſſe: creſce in dilectione/ et ampliꝰ in te habitando deꝰ faciet te ꝑfectū/ vt diligas ⁊ inimicū: ſicut ⁊ ipſe dilexit: q̄ ꝓ eis orauit Luc. xxiij. e. Et tūc charitas ſuā habet latitudinē: qn̄ diligit inimicꝰ: Matth. vj. g. Diligite inimicos v̄ros ⁊c̄. Sʒ de h̄ qd̄ dixit: Deū nēo vidit vn̄ q̄rit̄. Nōne paulꝰ i ſuo raptu deū vidit facie ad faciē ſic ſeraphin? Ita: etſi forte nō ita clare: fuit ne ḡ mortuꝰ? Sol. Nō: q2 aīa eiꝰ erat i corpe. Sʒ aīa cō/paratur ad corpꝰ dupliciṫ: aut vt forma ad materiā: ⁊ ſic eſt in q̄ete: ⁊ ſic erat aīa i corpe pauli: aut vt motor ad motū/ vł efficiēs ad organū: ⁊ h̄ mō nō erat aīa i ipo: q2 corpꝰ nō mouebat oīno īteta ꝯtēplatiōi dei. Sʒ q2 dixerat ꝙ deꝰ i noƀ manet: ⁊ h̄ erat dubiū: ꝓpē h̄ ꝓbat illud: ⁊ oñdit quō ſcire poſſumꝰ ſi deꝰ manet i noƀ. Dicit ḡ: b In h̄ cognoſcimꝰ qm̄ i eo manemꝰ: ꝑ fidē ⁊ amorē. c Et ipſe i noƀ: ꝑ gratiā ihabitātē. d Qm̄ d̄ ſpū ſuo dedit noƀ. i. dona ſpūſſcti dedit hoībꝰ. Et ſignāter dic̄: De ſpū ſuo: ⁊ nō ſpm̄ ſuū: q2 deꝰ paṫ totū ſpiritū dedit filio: Joh. iij. d. quia non ad menſurā/ id eſt ꝑticulariter: ſʒ nobis in pte: q2 diuiſiōes gratiaꝝ ſunt: idē aūt ſpūs. Vñ partitio notat̄ fieri in ſpūſancto: nō q̄ ad eſſentiā eiꝰ: ſed q̄ ad dona. Sīle Numeri. xj. d. Auferēs de ſpū q̄ erat i moyſe: ⁊ dans ſeptuaginta viris. Habet ḡ eccl̄ia in vniuerſo plenitudinē donorū: ſed ſingula mēbra habēt ptē. Vñ patet ꝙ eccl̄ia ſponſa eſt chriſti: Apocꝰ. xxj. c. Veni ⁊ oſtēda tibi ſpōſā vxorē agni. Et paulo poſt: Oſtēdit mihi ciuitatē ſanctā hieruſalē: id eſt eccleſiā deſcēdentē de cęlo/ a deo habentē claritatē: dei dona .ſ. oīa ſpūſſcti. Dedit nobis: de ſpū. Et h̄ ꝓbo: q2: e Et nos vidimus: q2 videre nō poſſumꝰ niſi ꝑ ſpiritū illuminantē: et teſtificamur ꝑ ſpiritū ꝯfortantē nos. Ad hoc Ro. viij. c. Ipſe ſpūs teſtimoniū reddet ſpiritui n̄ro. Hoc inquā teſtificamur/ f Qm̄ paṫ miſit filiū ſuū: ad viſibilitatē hoīm: Baruch. iij. d. Poſt hec in terris viſus eſt: ⁊ cū ⁊c̄. Nō q2 indigeret: nō q2 deberet/ ſed ſola charitate. Filiū dico: g Saluatorem mūdi/ i ꝓmo aduētu: ſʒ iudicē in ſcōo. Vñ Mat. xxj. a. clamabāt ei pueri: Oſanna filio dauid: et o fili dauid ſalua nos obſecro: Joh. iiij. f. Ipi em̄ audiuimꝰ ⁊ ſcimꝰ q2 hic eſt vere ſaluator mūdi. Ita nos teſtificamur. h Quiſq̄s ꝯfeſſus fuerit: ꝑ eūdē ſpm̄ veraciter: corde ore ⁊ ope ꝑſeuerāter. i Quoniā ieſus eſt filiꝰ dei/ deꝰ in eo manet: vt i ſua domo q̄ſcēs: ⁊ vt in thalamo ꝓprio delitijs affluens: Prouerƀ. viij. d. Delitię meę, cū filijs hominum. k Et ipſe in deo: manet ſcʒ. Or aliq̄s aūt ꝯfiteṫ veraciṫ/ hoc ē a ſpūſancto. j. Corꝰ. xij. d. Nemo pōt dicere dñs ieſus niſi in ſpūſancto. l Et nos cognouimꝰ: ſic eſſe. m Et credimꝰ charitati quā habet deꝰ in nobis: ꝓpter quā filiū miſit. Joh. iij. b. Sic deꝰ dilexit mūdū vt filiū ſuū vnigenitū daret/ nō venderet nec redderet vt debitū: ſed daret/ vt gratuitū donū. Et q̄d mirꝝ ſi habet charitatē in nobis: id eſt erga nos: q2 ipſe n Deꝰ charitas eſt: ergo amat: ergo nō ꝓpṫ n̄ra merita miſit filiū: ſed q2 nos amat. Ex hoc qd̄ dicit̄ hic: Deꝰ charitas eſt/ arguit magiſter i ſentētijs/ ꝙ charitas eſt ſpūſſanctꝰ: ⁊ ex eo qd̄ dictū ē ſupra eodē/ ꝙ charitas eſt ex deo/ ⁊ charitas eſt deꝰ: arguit: ergo charitas eſt deꝰ de deo. Et Ro. v. a. Charitas dei diffuſa eſt in cordibꝰ n̄ris ꝑ ſpiritūſanctū q̄ datꝰ eſt nobis. Et hoc nō intelligit̄ niſi de ſpūſctō: ergo ſpūſſanctus eſt charitas q̄ nos diligi

mus. Et hoc videt̄ velle exp̄ſſe Augꝰ. in Glo. ſup illud ſupra: Oīs q̄ diligit/ ex deo natꝰ eſt. Glo. Intelligimꝰ in dilectiōe ſpiritūſanctū eſſe: hic eſt fons in q̄ nō cōicat alienꝰ: cū in oībus alijs ſacramētꝭ eccl̄ię cōicet. Ad hūc fontē bibēdū nos hortat̄ dicēs: Diligamꝰ inuicē. Ex hac ḡ Glo. videt̄ ꝙ diligamꝰ inuicē charitate q̄ ē ſpiritus: et ſic videt̄ vera eſſe opinio magiſtri. Sol. Non tenet̄ illa opinio. Vñ notandū ꝙ ē charitas duplex: creata ⁊ increata: vel exēplarꝭ ⁊ exēplata. Vñ cū dicit̄ ſupra/ ꝙ charitas eſt ex deo: tūc charitas ſumit̄ ꝓ charitate creata vel exēplata: ⁊ ſm̄ hoc i argumēto magiſtri ē fallacia equiuocatiōis: ꝓ charitate xp̄o increata ſumit̄ in Glo. Augꝰ. Nec fontē ipm̄ totū bibere poſſumꝰ/ ſʒ riuulū vel ex riuulo ſi ⁊ q̄ ex fonte ꝓcedit: ſic dona ſpūſſcti recipimꝰ: Ita deꝰ charitas eſt. o Et ideo qui manet in charitate/ i deo manet: ſicut in ꝯtinēte ſe ne cadat. p Et deꝰ in eo: nō incluſus/ vel ꝯtētus. Viciſſim em̄ deꝰ eſt habēs charitatem in ſe manentē vt ꝯtinēs ⁊ ꝯtētū. Sic em̄ deꝰ ꝯtinet illū in q̄ habitat vt ꝓtegat ipm̄: ſic vt domꝰ ꝓtegit ꝯtentū. Unde Eſa. xxxj. c. Proteget dñs hieruſalē/ ꝓtegēs ⁊ liberās/ trāſiēs ⁊ ſaluans. Vñ Eſa. iiij. b. Sup oēm em̄ gl̄iaꝫ ꝓtectio ⁊ tabernaculū i vmbraculū diei ab ęſtu/ carnalis ꝯcupiſcētię/ ⁊ in ſecuritatē ⁊ i abſcōſionē a turbine tribulatiōis mūdanę/ ⁊ pluuia fraudis diabolicę. n Deꝰ charitas eſt. Hoc bis dictū eſt in hoc capitulo ꝓpter duplicē aduētū. Primū q̄dē: q2 ꝓ charitate nimia q̄ deꝰ nos dilexit/ filiū incarnari voluit: ſicut ſupra dictū ē. Secūdo repit̄ idē ꝓpter ſecūdū aduētū/ vt ꝑ hoc noteṫ ꝙ tūc ſalus fideliū ꝑ charitatē cōplebit̄. Deꝰ charitas eſt: q2 ignis illuminās ītellectū/ īflāmās affectū/ ꝯſumēs rubiginē vitioꝝ: eleuās nos ad alta ꝟtutū: Deutꝰ. iiij. d. Deꝰ noſter ignis ꝯſumēs eſt. Hūc ignē venit dñs mittere in terrā/ vt in nobis luceret: Luc. xij. f. Hic eſt ignis q̄ ſemꝑ debet ardere in altari cordis: cui debet ſacerdos miniſtrare ligna. Sacerdos q̄ aīalia in ſacrificiū īmolat eſt carnis maceratio q̄ beſtias maloꝝ motuū occidit ⁊ caſtigat. Ligna aūt ſūt opa maceratiōis carnis q̄bus auget̄ charitas/ q̄ ſunt aſꝑitas veſtiū/ ariditas ciboꝝ/ ꝓtenſio vigiliaꝝ/ frequētia diſciplinaꝝ/ ꝯtiunatio ieiunioꝝ ⁊ huiuſmodi. Deꝰ igiṫ q2 eſt charitas maxime eſt diligendus. Si em̄ qd̄ charitatiuū eſt diligi debet: maxime ipſa charitas diligēda eſt. Vñ Matth. xxij. d. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aīa tua ⁊ ex tota mēte tua: hoc eſt ꝓmū ⁊ maximū mādatū. q In hoc ꝑfecta eſt charitas ⁊c̄. Hec eſt tertia ps capituli: in q̄ oñdit q̄d ē charitas vera: ⁊ quō ſcire poſſumꝰ ꝙ ꝑfectā charitatē habemꝰ. Procedit aūt ſic in hac pte. Primo oſtēdit q̄ ſigno nos cognoſcemꝰ verā charitatē habere: q2 ſcʒ ſi diē iudicij nō timemꝰ. Secūdo oñdit q̄ eſt vera ⁊ ꝑfecta charitas: illa ſcʒ q̄ timorē nō habʒ: ibi: Timor nō ē i charitate. Tertio ex oībus ꝓmiſſis ꝯcludit/ vt deū diligamus/ ibi: Nos ḡ diligamꝰ ⁊c̄. Quarto oſtēdit q̄d ipedit/ ne diligat deꝰ: q2 ſcʒ ſi nō diligit̄ ꝓximꝰ/ ibi: Si q̄s dixerit ⁊c̄. Dicit ḡ: In hoc ꝑfecta ē charitas vt fiduciā habeamꝰ i die iudicij: nō timentes ſcʒ apparere iudici: ſed dicētes cū Apło Phil. j. d. Cupio diſſolui ⁊ eē cū chriſto. Et habere hāc fiduciā ſignū eſt ꝙ habemꝰ charitatē ꝑfectā. Vñ Glo. In h̄ ſigno pōt ꝓbare q̄cūq̄ quātū ꝓficeret in charitate. Sʒ quō charitas habet fiduciā? Sol. Per h̄ ꝙ nō habʒ timorē: q2 vbi nō ē timor/ ibi ē fiducia: maxime timor ſeruilis: Quia aliṫ erit ꝯtrū illud Prouerƀ. xiiij. c. In timore dñi fiducia fortitudinis. Per hec oīa habemꝰ fiduciā: q2 imitamur eū. Vñ r Quia ſicut ille/ ⁊ nos ſumꝰ in hoc mūdo: id eſt in dilectiōe inimicorū ſimiles illi ſumus: ſicut ille inimicos dilexit. Pluit em̄ ſuꝑ iuſtos ⁊ iniuſtos. Vñ ſicut nō dicit̄ ad eq̄litatē: ſed ad q̄ndā ſi/militudinē: ve

F militudinē: vt cū dicit: Sicut habeo aures / ita τ imago: ſed ad imaginē dei facti ſum⁹: q̄re nō ſicut deus ſumus / vt dicit Glo. a Timor nō eſt τc̄. Hic oñdit ꝗ eſt vera τ ꝑfecta charitas: q̄ illa ꝗ timorē nō habet. Vñ dicit: Timor nō eſt in charitate: tñ locū ꝑparat charitati / ſicut dicit Glo. Et ꝓpt hoc pa/tet ꝙ itelligit de timore ſuili: q̄ de eo dicit Aug⁹: ꝙ q̄ ſicut ſe/ta introducit filū: ſic timor ſuilis charitatē. Eſt aūt multiplex ti/mor. Mūdan⁹ q̄ndo aliq̄s timēs res mū/di ꝑdere / eis adheret poti⁹ peccās ꝙ̄ eas dſerat. Hic naſcit ex nimio ardore rerū tēpa/tiū / Qiua amor mal⁹: τ q̄nq̄ mortal: q̄nq̄ venial. Mortal cū aliq̄s eq̄ vel pl⁹ deo diligit res ſuas / ꝑus peccaret mortalit ꝙ̄ amitteret res ſuas. Venial q̄ñ pl⁹ iuſto diligit aliq̄s res ſuas cītra deū: q̄ñ ꝑus faceret vēiale pctm̄ ꝙ̄ ꝑderet res ſuas. Ex amore ꝗ veniali / timor venial: ex mortali / mortal. Itē timor hūan⁹ ꝗ q̄s nimis timet pelli ſuę: id eſt pl⁹ debito: τ ē hic timor vitiū: id ē mal⁹ / habit⁹: Cui⁹ act⁹ ē peccatū / q̄nq̄ veniale / q̄nq̄ mor/tale: oino ſicut dictū ē de timore mūdano. De h dicit Matth. x. d. Nolite timere eos ꝗ occidūt corp⁹: τ poſt hoc nō habent q̄d faciāt. Itē eſt timor naturalis: ꝗ quis timet naturalit noci/uū naturę: iſte nec bon⁹ nec mal⁹ eſt: nec act⁹ eius eſt meritori/us nec demeritori⁹: q̄ nō ſubeſt libero arbitrio. Et dicit natu/ralis nō a natura inſtituta / ſed deſtituta. Eſt em̄ pena ꝓ pecca/to ꝑmoꝝ pentū inflicta: τ in nobis originaliter ꝯtracta. Hoc timore timuit chriſt⁹ naturaliter mori: Marci. xiiij. d. Cepit ie/ſus pauere τ tedere. Et orit iſte timor a naturali amore: ꝗ quilibet naturaliter amat ſibi vtile. Itē eſt timor ſuilis / ꝗ q̄s timet peccare ꝑncipaliter ꝓpter gehennā. Itē eſt timor initialis: quo q̄s timet gehennā τ dei offenſam / ſiue ſepationē a deo: Vñ habet q̄ſi duos oculos: ſcʒ vnū ad penā: aliū ad deū / τ hic eſt ꝑncipalior. Itē eſt timor filialis: ꝗ q̄s ꝑncipaliter timet offenſam dei vel ſepatiōis a deo. Prim⁹ timor τ ſecund⁹ nō ſunt a ſpū/ſancto / nec cū charitate. Terti⁹ ineſt oī hoī / τ eſt a deo. Quar/tus eſt a ſpūſctō: ſed nō cū charitate. Quitus τ ſext⁹ a ſpūſctō ſunt τ cū charitate. Patet ꝗ q̄d dicit ꝙ timor nō eſt in charita/te: intelligi pōt de hūano / mūdano τ ſeruili. Glo. tñ videt dicere de ſeruili. Sʒ ꝑ locū a maiori ꝑ illū itelligit de aliq̄s duob⁹: Quia em̄ magis videret ꝙ timor ſeruilis ꝗ eſt a ſpūſctō eſſet i charitate ꝙ̄ aliȷ duo: mūdan⁹ ſcʒ τ hūan⁹: ſed hoc nō eſt: ꝗ nec illud: Sʒ b Perfecta charitas foras mittit timorē. Glo. Illū d ꝗ dicit: Initiū ſapiētię timor dñi: quo timet q̄ſq̄ incipiēs ſeruire iuſticię / ne veniat diſtrict⁹ iudex: τ ſe minus caſtigatū dānet. Hec Glo. videt eſſe ꝯtraria ei q̄d dictū eſt ꝙ timor ſuilis nō ē in charitate: q̄d videt dicere illa Glo. vñ Glo ſę vident eē ꝯtrarię. Et videt ꝙ illa Glo. Timor ſuilis. ſ. locū ꝑparat charitati: ex q̄ accipit ꝙ charitas expellit ſeruilē timo/rē: ſit minus vera: q̄ ſm hoc ꝑfecta charitas nō differret ab i/perfecta: q̄ charitati etiā imꝑfectę eſſentiale eſt vt expellat ſeruilē timorē ꝗ eſt cū mortali. Sol. Loquēs de timore ſeruili nō addit charitati ꝑfecta: ſed tm̄ dicit: Timor nō eſt in chari/tate. q. d. ꝑfecta: q̄ ſicut dictū eſt opponēdo / charitati etiā im/perfectę / eſſentiale eſt ꝙ expellit ſeruilē timorē: ſed loquēs d ti/more initiali / addit: ꝑfecta / dicens: Perfecta charitas fo/ras τc̄. et Glo. exponit de initiali: queʒ ꝑfecta charitas mit/tit foras ꝗ ad vſum τ eſſentiā: imꝑfecta vo ꝗ ad eſſentiā / et non ꝗ ad vſum: adhuc em̄ timet penas: ſed timorē ſeruilē charitas imꝑfecta foras mittit / τ ꝗ ad eſſentiā τ ꝗ ad vſum. Vel pōt di/ci ꝙ charitas eijcit ſeruilē ꝗ ad vtrūq̄ / vt ꝑus: ꝑfecta aūt cha/ritas initialē ꝗ ad ſtatū. Multiplex aūt eſt ꝑfectio: Sufficiētię: q̄ntulacūq̄ em̄ charitas ſufficit ad ſalutē. Itē cōpatiōis: ſicut noe ꝑfect⁹ i generatiōib⁹ ſuis: Gen. vj. b Itē ordinis: ad quā tenent oēs i ſacr ordinib⁹ ꝯſtituti: ſcʒ vt caſte viuāt. Itē ꝑlati/onis: τ hec exigit vt aiāʒ ſuā ponat paſtor ꝓ ouib⁹ ſuis. Itē reli/gionis: τ hec exigit vt ꝗ tales oib⁹ abrenūciēt / τ oia relinquāt

Multiplex timor

Eccli. 1. b

Multiplex perfectio

a Timor nō eſt in charitate: ſʒ
b ꝑfecta charitas foras mittit ti
c morē / quoniā timor penā ha
d bet. Qui aūt timet: nō eſt ꝑfe
e ctus i charitate. Nos ergo di
ligam⁹ deū: qm̄ deus ꝑor di
f lexit nos. Si quis dixerit qm̄
g diligo deū / τ fratrē ſuum ode
b rit: mēdax eſt. Qui em̄ nō dili
git fratrem ſuum quem videt:
deum quem non videt: quo
i modo poteſt diligere? Et hoc
k mandatū habemus a deo: ut
ꝗ diligit deuʒ / diligat
τ fratrē ſuū. Ca. V.
O Mnis ꝗ credit qm̄ ie

etiā volūtatē habēdi. Itē trāq̄llitat mēt: vt nihil ſit in ꝯſcien/tia q̄d remordeat vel pūgat. Dixi ꝙ ꝑfecta charitas τc̄. c Qm̄ timor penā habʒ: vel initialis vel ſuilis: ſʒ ꝑfecta charitas ad imitationē chriſti etiā inimic benfacit: τ in tali charitate nō ē timor. d Qui aūt timet / nō ē ꝑfect⁹ in charita/te. Contra. Marci. xiiij. d. Cepit ieſus pauere et tedere τc̄. Prouer. xxviij. c Beatus vir ꝗ ſp ē pauid⁹: τ Hierony. Prudēt timet q̄cq̄d accidere pōt. Sol. iā patet: q̄ ꝗ timet initiali timo/re / nō ē ꝑfect⁹. Et q̄d obijcit d dño dicit de timore ntaurali ſine ꝗ nō ē hō q̄ndiu viuet i natura corrupta: h timuit dñs / ſua tñ volūta/te: neq̄ em̄ natura erat i eo corrupta: vñ penā ꝑuidēs / formauit eā i ſua imaginatiōe: τ tūc ſecutū ē ꝙ ipe naturalit timuit. Preterea ē duplex timor volūtari⁹. Vn⁹ q̄dē ꝗ cadit i delibatione liberi arbitrij: τ hūc nō habēt ſcti: τ h ē timor paſſiōis ꝑturbās rōnē. Et eſt ali⁹ timor ꝗ dicit cōpaſſiōis: τ hūc habēt ſcti. Vel pōt ſic dici: Qui timet. i. ꝗ facit aliq̄d timore penę: hic nō eſt ꝑfect⁹ in charitate: ſʒ ſcti ꝓpt timorē nihil faciūt: ali q̄ñ tñ ſi vident aliq̄d facere ex timore / tunc mouent amore. e Nos ꝗ diligimus deū. Et quare? Qm̄ ipſe ꝑor dile/xit nos. Hoc idē dixit. ū. eodē. Sʒ q̄re hic repetit? Sol. Ad maiorē expſſionē. Vel / ꝑus loq̄bat d dilectiōe ꝑdeſtinatiōis: modo aūt de effectu dilectiōis: quē ꝑus nob oñdit ꝙ̄ nos ipi. Et ꝯcludit hic ex oib⁹ ꝑmiſſis: deinde oñdit q̄d ipedit ne dili/gat de⁹ a nob: ſi ſcʒ primū nō diligim⁹ / dicēs: f Si q̄s. Glo. ꝯtinuat dupliciter. Vno mō: diligam⁹ deū: q̄ Si q̄s τc̄. Vel alit. Vñ Interliñ. Quia multi dicunt verbo: diligo. Sequit: Si q̄s dixerit: verboten⁹ / g Qm̄ diligo deū / τ fratrē ſuū oderit / mēdax ē. Frater em̄ tu⁹ imago dei eſt: ſi ꝗ non diligit imaginē dei: nec euʒ cui⁹ eſt imago diligit: ꝗ mēdax eſt ſi te deū diligere dicit τ frem odiſ: τ ita illi⁹ fili⁹ ꝗ ē mēdax τ ei⁹ pr: id eſt mēdacij. ſ. diabol⁹: Joh. viij. f. Et ꝙ talis ſit mēdax / hoc ꝓbat / dicēs: h Qui em̄ nō diligit fratrē ſuū quem videt / deū quē nō videt quō pōt diligere? q. d. nō pōt. Et eſt hic loc⁹ a ꝑmo ſic: Qui nō diligit fratrē quē videt / nō diligit imaginē dei: τ ꝗ nō diligit imaginē dei / deū nō cognoſcit: τ ꝗ deū nō cognoſcit / ipm nō diligit. Ergo a ꝑmo: ꝗ nō diligit fratrē / deū nō diligit: τ h magnū dānū ē τ icōmodū: τ ꝓpter h diligēd⁹ ē ꝓxim⁹: q̄ de⁹ h ꝑcepit. Vñ dicit: i Et hoc mādatū habem⁹ a deo. Matth. xxij. d. Diliges ꝓximū tuū ſicut teipʒ. k Vt ꝗ diligit deū / diligat τ fratrē ſuū. q. d. illū nō diligit cui⁹ mādata negligit. Purgem⁹ ꝗ ꝑ dilectionē mēt ocłos ab ira τ odio τ oī volūtate mala / vt poſſim⁹ icōmutabilē dei ſubſtātiā intueri. Et notādū ꝙ cū dicit: Qui dili/git deū / diligat τ fratrē ſuū. copulat h nō ſolū motuſ ex/terior: ſʒ τ iterior. Vñ ꝗ oñdit ſe fratrē diligere τ nō diligit corde / iudaiçat: τ iudeo ē ſilis. Dicūt em̄ iudei τ male ꝙ ſolū in/telligit d ſigno exteriori q̄d dicit d dilectiōe ꝓximi. Ca. V

O Mnis ꝗ credit τc̄. Quita ps epłę: i ꝗ agit d effe/ctib⁹ fidei τ de ei⁹ certitudine. Diuidit aūt capitulū hoc i q̄ttuor ꝑtes. In ꝑma oñdit τ determiat effect⁹ fidei. In ſecunda ad maiorē fidei efficaciā τ certitudinē oñdit ꝙ chriſt⁹ ē τ de⁹ τ hō. Et pōit rōnes ad vtrāq̄ ꝑtē / ibi: Quis ē aūt ꝗ vicit mūdū. In tertia ꝑte oñdit ꝙ recipiēda ſūt te/ſtimōia q̄b⁹ ꝓbat ꝙ chriſt⁹ ē de⁹ τ hō / ibi: Si teſtimoniū. In q̄rta oñdit ꝗ vtilitas ꝓueniat ex receptiōe hmōi teſtimo/niorū: q̄ h facere ē fidei acq̄ſcere / ibi: Hec ſcribo vob τc̄. In ꝑma aūt ꝑte ſūt q̄ttuor ꝑticulę ſm ꝙ dicūt ibi q̄ttuor effe/ctus fidei. Quoꝝ ꝑm⁹ ē: q̄ facit filios dei / ibi: Ois ꝗ credit τc̄. Secūd⁹ ē: q̄ facit ꝓximū diligi: τ hic effect⁹ ſequit ex ꝑmo / ibi: Et ois ꝗ diligit. Terti⁹ q̄ facit mādata leuia / ibi: Et mādata ei⁹. Quart⁹ ē: q̄ fides remouet ipedimēta ꝗ ꝑſit facere mādata ꝗuia / ibi: Qm̄ oē q̄d natū eſt τc̄. Dic ꝗ Ois ꝗ credit qm̄ ieſus ē chriſt⁹. i. meſſias i lege ꝓmiſſ⁹.

E. 2. b

Job. 3. d

B

a ſus eſt chriſtꝰ: ex deo natꝰ eſt.
b Et om̄is q̄ diligit eū q̄ genuit:
c d diligit ꝛ eū q̄ natꝰ eſt ex eo. In
e hoc cognoſcimꝰ qm̄ diligimꝰ
natoſ dei/ cū deū diligamus:
f ꝛ mādata eiꝰ faciamꝰ. Hec eſt
g em̄ charitas dei/ vt mandata
h eius cuſtodiamus: ꝛ manda
i ta eius grauia nō ſunt. Quo
niā oē qđ natū eſt ex deo/ vin
k cit mūdū: et hec eſt victoria q̄
vincit mūdum/ fides noſtra.

a Ex deo natꝰ ē: ꝑ gratiā: ꝛ hoc eſt verꝫ cū reduplicatione. Qui ergo diligit deū/ diligit eū qui ab eo genitꝰ eſt. Sꝫ q̄d eſt qđ dicit: Oīs q̄ credit ꝛc̄. Sꝫ ꝯtra. Demōes credūt Jaco. ij. d. ergo ex deo nati ſunt. Sol. Qui credit in fide q̄ ꝑ dilectionē operaꝛ: hāc nō habēt demōes: ſꝫ tm̄ fidē īformē q̄ ſine charitate ē. Sꝫ ſi hoc: ḡ habēt aliquā grām. Cōtra. Mortale peccatū aufert oēm grām: ḡ cum fides informis ſit grā/ demōes nō habent fidē informem. Sol. Quidam dicunt ꝙ fides informis eſt habitꝰ īfuſus ſicut ꝛ fides formata: ꝛ in hoc ꝯueniūt fides informis/ ꝛ formata: qꝛ vtraqꝫ eſt habitꝰ: ſꝫ ſm̄ hoc fides nō ē grā gratū faciēs: ſed ſm̄ ſtatū fidei opantis ꝑ dilectionē. Vñ ꝓpter hoc nō ſeqꝛ ꝙ demones nō habeāt fidem informē. Alij dicūt ꝙ fides īformis nō eſt habitꝰ infuſus: ſed expimento acq̄ſitus: tñ ꝑ gratiā adueniētē pōt fieri habitꝰ gratuitꝰ faciēs gratū: vñ cū demones multa ſint expti/ ꝛ de diuinitate ꝛ hūanitate chriſti fidē habēt informē. Pōt etiā dici ꝙ fides informis ē habitꝰ prim naturaliū potētiaꝝ exercitio acq̄ſitꝰ: ꝛ ī pte īfuſus. Vñ ē q̄ſi habitꝰ medius īter habitū q̄ ē ſciētia q̄ eſt oīno ꝑ acquiſitionē/ nec tñ ſine deo: ꝛ fidē formatā q̄ eſt oīno per infuſionē: ꝛ hūc habitū mediū habēt demones. Ex deo natꝰ ē. Ecce p̄mus effectus fidei: qui eſt/ ꝙ fides facit filios dei. Joh. j. b. Dedit eis ptātē filios dei fieri: his qui credūt in noīe eius. b Et oīs q̄ diligit eū q̄ genuit: in fide ſcꝫ et operibꝰ bonis: id eſt deū qui ꝑ doctrinā euāgelij nos genuit: ꝛ ad vitā gratię ꝑduxit. Jaco. j. c. Volūtarie em̄ genuit nos vbo vitatis. c Diligit ꝛ eū. i. hominē vel fratrem. d Qui natus eſt ex eo. id eſt deo. Joh. xv. c. Nolite mirari ſi odit vos mūdꝰ: ſcitote qm̄ me priꝰ rē vob odio habuit. Et ē hic ſcđus effectꝰ fidei q̄ ē/ ꝙ fides facit ꝓximū diligi. Si em̄ credētes deo ipm̄ diligimꝰ/ ꝛ eū q̄ ab eo natus ē vł genitꝰ. Et pōt fieri hic argumētū. Qui diligit patrē/ diligit ꝛ eiꝰ filiū naturalē: ꝛ qui diligit filiū/ diligit eiꝰ mēbra/ q̄ ſūt oēs fideles/ qui ſūt mēbra filij per appoſitionē. j. Cor. xij. c. Vos eſtꝭ mēbra de mēbro: id eſt de chriſto dependētia. Sed qꝛ ꝯtingit diligere tm̄ vbo: ꝛ hoc nō eſt verꝫ ſignū ꝙ diligamꝰ deū: ſed qñ ſic diligimꝰ vt mādata eiꝰ ſeruemus: tūc videꝛ ꝛ ſignū ē ꝙ ipm̄ diligimꝰ. Propꝛ h̄ dicit: e In hoc cognoſcimꝰ qm̄ diligimꝰ natos dei cum deū diligamus ꝛ mandata eius faciamus. q. d. in hoc apparet ꝙ diligimus fratres ſi mādata dei facimus/ qđ ſignū eſſe videꝛ ꝙ ipm̄ diligimus: quē ſi diligimꝰ/ ꝛ fres diligimus. Glo. ꝯtinuat ſic. Quia multi diligūt ꝓximos ꝓpter ꝯſanguinitatē vel cōmodū tꝑale: determinat quis ſit verꝰ amoꝛ ꝓximoꝝ/ dicens: In hoc cognoſcimꝰ ꝛc̄. q. d. verus ē amoꝛ ſi ꝓpter deū ꝓximū diligamus: qđ facimꝰ ſi deū diligimꝰ: cuiꝰ dilectiōis ſignū eſt/ ſi eiꝰ mādata ſuemꝰ. Joh. xiiij. c. Si q̄s diligit me/ ſmonē meū ſeruabit. Et ꝓbat ꝙ ī cuſtodia mādatoꝝ oñdiꝛ vera charitas dei. Vñ dic: f Hec ē em̄ charitas dei. i. ī h̄ apparet ꝙ diligimus deū. Vñ: Charitas dei. i. charitas quā habemꝰ ad deū/ vt q̄dā mō genitiuꝰ ꝯſtruaꝛ finaliꝛ. g Vt mādata eiꝰ cuſtodiamꝰ. Qui em̄ regē nō diligit/ legē nō diligit. Ex amoꝛe regꝭ lex eiꝰ debꝫ ipleri. j. Timo. j. a. Finis p̄cepti ē charitas. Joh. xiiij. b. Si diligitꝭ me/ mādata mea ſuate. Tertiꝰ effectꝰ fidei ē/ qꝛ facit mādata leuia. Vñ dic: h Et mādata eiꝰ grauia nō ſūt: imo leuia: ꝛ ꝓpter h̄ etiā ſūt cuſtodiēda. Et h̄ fuit ſignificatū Gen. xxix. d. vbi dicꝛ de iacob: ꝙ videbanꝛ ei dies pauci p̄ amoris magnitudine. Et Matth. xj. d. Jugū meū ſuaue eſt/ ꝛ onus meū leue. Cōtra. Actꝭ. xiiij. d. Per multas tribulatiōes oportet nos itrare in regnū cęloꝝ. Vñ Matth. vij. b. Arta eſt via q̄ ducit ad vitā. Sol. In ſe ꝛ materialiꝛ ſunt grauia: ſed formaliꝛ ſūt leuia: qñ ſcꝫ ex amoꝛe implenꝛ. Et hoc eſt qđ dicit Glo. Quę em̄ natura ſui dura ſunt ꝛ aſpa: amoꝛ dei et ſpes p̄miȷ̄ facit leuia. Vł dicūꝛ leuia/ qꝛ etſi ſimꝰ ſub onere: dñs tñ a ſupioꝛi onus leuat: Sicut maꝛ onus qđ poꝛtat aliqñ ſuper caput filij puuli ponens/ ſupiꝰ idē onus leuat ꝛ poꝛtat: qm̄ aliꝛ

ſubſterneretꝛ puerꝰ: etſi dicit puerꝫ poꝛtare: ſic dominus totū hoī attribuit. i. ipm̄ remūerat ac ſi totū poꝛtaſſet. Unde Gen. xv. b. Credidit abraā deo/ ꝛ reputatū eſt ei ad iuſticiā. E cōuerſo: pctā ſūt grauia et pōderoſa/ intātū ꝙ ī pūcto ad infernū demergūt: Job. xxj. c. Vñ Zach. v. b. Ecce talentū plūbi poꝛtabaꝛ: ꝛ ecce mlier vna ſedens in medio amphoꝛę: ꝛ dixit: hęc eſt iniquitas. Amphoꝛa dicitꝛ: qꝛ ſicut amphoꝛa ꝯtinet aquā: ſic coꝛ cōtinere debet dei ſapientiā. In eiꝰ medio ſedet iniq̄tas: qñ peccatū eſt in eo. Et dicitur pctm̄ talētū plūbi/ qꝛ aggrauat ꝛ dep̄mit: ꝛ qꝛ maculā culpę relinq̄t. Et ita plūbū dicitꝛ etiā talētū: qꝛ ad pęnā debitā ꝛ pctō cōmēſuratā obligat: Eſa. xxvij. b. In mēſura ꝯtra menſurā cū abiecta fuerit/ iudicabit eā: Apoc. xviij. b. Quātū gloꝛificauit ſe ꝛ in delitijs fuit: tātū date ei toꝛmētū ꝛ luctū. i Qm̄ oē. Quartꝰ effectꝰ fidei: qꝛ ſcꝫ fides remouet ipedimēta q̄ poſſūt facere mādata grauia. Cōtinuatio. q. d. ꝛ nō ſūt grauia: ꝛ bene: Qm̄ oē qđ natū ē ex deo/ vicit mūdū: q̄ſi dei mādata vſqꝫ ad opꝰ ꝑducit: h̄ vicit mūdū: qꝛ ſecli blādimēta vł aduerſitates ꝯtēnit/ q̄rēs q̄ ſurſū ſūt/ nō q̄ ſup t̄rā: Col. iij. a. Sꝫ obijcitꝛ ſic. Iſte ipfectꝰ natꝰ ē ex deo: ḡ vicit mūdū: ſꝫ vicere mūdū nō ē niſi abrenūciare mūdo/ ꝛ h̄ ē ꝑfectoꝝ: ḡ iſte ipfectꝰ eſt perfectꝰ. Preterea: aliquis hereticꝰ qui fuit baptiçatꝰ/ natꝰ eſt ex deo: ergo vincit mūdū: qđ nō eſt verꝫ. Sol. Si mūdꝰ ſonat in vitiū/ tunc oēs tā ꝑfecti q̄ꝫ impfecti mundū vincunt/ ei abrenūciādo: ꝛ ad hoc tenenꝛ oēs ad cauendū a pctō. Si vo mūdus nō dicit vitiū/ ſꝫ res mūdi: tūc ꝑfecti tenenꝛ vincere penitꝰ abrenunciādo ꝛ abijciēdo: Matth. xix. c. Si vis perfectꝰ eē: vade ꝛ vende omnia q̄ habes/ ꝛ da paupibꝰ/ ꝛ veni ꝛ ſeq̄re me: nudꝰ. ſ. nudū. Sꝫ iperfecti tenenꝛ ſaltē vincere ſubijciēdo: diligētes citra deū: ꝛ ſi plꝰ iuſto vel debito. Et iſti tales ędificāt ligmū/ fenū ꝛ ſtipulā: ſic dicit Apl̄us. j. Coꝛ. iij. c. Venialia cōmittūt. Sꝫ p̄mi ędificāt ſup fūdamētū fidei auꝝ/ argētū ꝛ lapides p̄cioſos. i. vtutes ꝛ bona opa: ſic ibidē dicit Apl̄s. Et ne q̄s ſua vtute ꝯfidat ſe poſſe vincere mūdū/ oñdit ꝙ non. Vñ de dicit: k Et hęc eſt victoria quę vincit mundum/ fides noſtra. Et melius dicit: victoria q̄ꝫ ſi diceret: hęc eſt fides quę vincit mundum/ quia fides non vincit mundum: niſi informata charitate: vel potiꝰ niſi īformādo ſubiectū: nec facit victoriā niſi īformādo: ſicut albedo nō facit albū niſi īformādo. Et ꝙ ꝑ fidē ſit victoria de mūdo/ patet: qꝛ q̄cq̄d ē ī mūdo aut ē ꝯcupiſcētia carnis/ aut ꝯcupiſcētia oculoꝝ/ aut ſupbia vitę. ś. ij. c. ꝛ hęc oīa vincit fides. Vñ Heb. xj. c. Fide moyſes grādis factꝰ: negauit ſe eē filiū filię pharaonis. Hic deuicit ſupbiā vitę/ q̄ maxie regnat ī potētibꝰ: vel in q̄bꝰ ē maioꝛ occaſio ſupbiendi: ꝛ ipe ſi voluiſſet/ potat eē rex egypti: qꝛ filia pharaonis adoptauerat eū ſibi ī filiū. Seqꝛ: Mag̃ eligēs affligi cū pplo dei q̄ꝫ tpalis pcti hr̄e iocūditatē: Hoc ē ꝯ voluptatē vel ꝯcupiſcētiā carnis: q̄ refugit afflictiōes ꝛ/ iocūditatē ꝛ delitias q̄rit. Sequiꝛ ibidē: Maioꝛes diuitias ęſtimās theſauro egyptioꝝ ipꝛoperiū chriſti. Hoc eſt contra ęmulatoꝛes ꝛ congregatoꝛes diuitiaꝝ/ quęrentes dominū in gregibus ꝛ armentis/ ꝛ non inuenient

Moraliter. i Qm̄ oē qđ natū ē ꝛc̄. Duplex em̄ ē natiuitas: naturalis ꝛ ſpūalis. Prima fetida eſt: ſꝫ ſecūda mūda. Naturalis nō ē idē qđ generatio. Naſcimur em̄ ex vtero: ſꝫ generamur ī vtero. Spūalis vo idē ē qđ generatio. Nā ſm̄ ſpiritūſctm̄ generamur: ꝛ tūc ſpūaliꝛ naſcimur. Naſci ḡ ſpūaliꝛ ē īgredi ī eē ſpūale. Et h̄ ē dupliciꝛ: aut ī eſſe ſpūale ſimpliciꝛ/ vt qñ de filijs irę ſimꝰ filij grę: aut ſm̄ q̄d/ vt qñ hō naſciꝛ ī ꝑlationē vel bñficiū ſpūale. Quia vo dupliciꝛ ſimꝰ filij grę de filijs irę: Aut inuiſibiliter: quia ſm̄ iudiciū dei vel cęli tm̄/ vt in baptiſmo ꝯtra oꝛiginale: aut viſibiliter: id eſt ſm̄ iudiciū terrę/ vt in pęnitentia ꝯtra actualia. Propꝛ h̄ in vtraqꝫ natiuitate: neceſſe eſt vt habeamus teſtimonia hereditatis percipiendę: q̄a vtroqꝫ modo ſimus filij dei: ꝛ ſi filij/ ꝛ heredes: Rom. viij. c.
* Vtraqꝫ natiuitate

ı. Coꝛ. ı.

Moralit

F ꝛ nõ iuenĩet: Oſee. v.b. qꝛ ablat⁹ ē ab eis. ſ. decorſũ lat⁹ per amo
rem tẽporaliũ quē de ſuo ſuppoſuere. Et cauſa ſtatim ſubiũgit
qꝛ ſcʒ in dño ꝑuaricati ſũt. Et q̃re ꝑuaricati: Quia nihil patie/
bãt ſup cõtritiõe ioſeph: Amos vj.b. id ē chriſti paſſionē nõ re
colunt. Vl' pauperib⁹ ꝛ egenis q̃ fame cõterunt/ nõ ſubueniũt
a Quis ē aũt ꝛc̃. Scd̃a ps capituli i q̃
oñdit q̃ eſt fides illa q̃ vincit mũdũ: quia
ſcʒ fides d̃ diuinitate ꝛ hũanitate chriſti.
Vñ ad maiorē efficaciã fidei ꝓbat/ ꝙ chri
ſtus ꝛ de⁹ ꝛ hõ ē. In hac parte ſic ꝓcedit:
Primo em̃ dicit ꝛ determinat q̃ eſt fides
illa q̃ eſt neceſſaria nobis ad hoc ꝙ mun/
dũ vincam⁹: qꝛ ſcʒ fides de chriſti duplici
natura. Scd̃o ne poſſet aliq̃s dubitare de
chriſto ꝙ ſit ver⁹ de⁹ ꝛ ver⁹ hõ: ꝓbat per
depoſitiões teſtiũ legitimoꝝ om̃i excepti
one maioꝝ inuicē penit⁹ ɔcordantiũ/ ibi:

a Quis ē aũt qui vincit mũdũ/
b nisi q̃ credit qm̃ ieſus eſt filius
c dei? Hic eſt q̃ venit p aquã et
d ſanguinē ieſus chriſt⁹. Nõ in
e aqua ſolũ: ſed in aqua et ſan/
f guine. Et ſpiritus eſt qui teſti
g ficat/ quoniã chriſt⁹ eſt veritas.

Et ſpũs eſt ꝛc̃. Dicit ergo: Quis ē aũt. Cõtinuatio. q. d.
fides: id eſt homo habẽs fidē vincit mundũ. b Autē: id eſt
ſed. c Qui vincit mũdum: id ē cui⁹ fidei v̾tute vel me
rito põt q̃s vincere mũdũ. d Niſi ille q̃ credit qm̃ ieſus
eſt fili⁹ dei: id eſt niſi ꝑ illã fidē q̃ eſt de diuinitate ieſu chriſti:
in q̃ eſt ieſus fili⁹ naturalis/ coetern⁹ ꝛ ɔſubſtãtialis patri. q. d.
hec fides eſt neceſſaria ad hoc ꝙ vincat̃ mũd⁹. Sʒ qꝛ fides de
diuinitate chriſti nõ ſufficit niſi ꝛ aſſit ſimul fides de hũanita/
te: ſicut legit̃ in ſymbolo Athanaſij. Sʒ neceſſariũ ē ad eternã
ſalutē/ vt incarnationē dñi nr̃i ieſu chriſti fideliter credat: pro/
pter hoc ſubdit: e Hic eſt ꝛc̃. Et ei⁹ hũanitatē oñdit dupli
ci argumẽto. Quoꝝ ꝑmũ eſt: qꝛ baptiçat⁹ fuit/ vt ad hoc nos
inuitaret ꝛ vim aquis ɔferret tactu ſue mũdiſſime carnis: ergo
hõ. Vñ dicit: Hic eſt q̃ venit ꝑ aquam/ baptiſmi/ in q̃ ba/
ptiçat⁹ fuit/ vt ſic noſtrã ablutionē ſignificaret. Secũdũ argu
mentũ eſt/ ꝙ ſanguinē ꝓ nobis effudit: qd̃ nõ poſſet facere niſi
eſſet hõ ver⁹. Vñ dicit: g Et q̃ venit. ſ. per ſãguinē: id ē vt
moreret̃ ꝛ ꝑ ſanguinē nos redimeret. Et q̃s ē hic tã demõſtra/
bilis/ tam amabilis: h Jeſus chriſtus. Jeſus cauſa ſalu/
tis veniẽs: chriſt⁹ cauſa vngẽtis/ vt dicit btũs Bern̄. Venit
dico: i Nõ in aqua ſolũ/ ſed in aqua ꝛ ſanguie. In/
digebam⁹ em̃ vtroq̃: ſcʒ ablutiõe/ qꝛ cecideram⁹ in luto/ ꝛ era/
Ps. 118. mus maculati: Beati em̃ ĩmaculati in via/ vt dicit Ps. Itē re/
dẽptiõe: qꝛ ſupflue ꝛ ꝓdige expẽderãt patres nr̃i ꝛ mutuo ac/
Ps. 36. ceperãt qd̃ nõ potuerũt ſoluere. Mutuabit̃ em̃ pctõr ꝛ nõ ſol/
uet: nec nos eram⁹ ſoluẽdo q̃ fuim⁹ eoꝝ ſucceſſores: ꝛ ꝓpter h̃
Ps. 13. eram⁹ captiuati. Illic em̃ in pctõ ĩterrogauert̃ nos q̃ captiuos
duxert̃ nos v̾ba cautionũ/ vt ſic dicam⁹. licʒ verioꝛ lr̃a eſſet cã
tionũ. Et cũ nõ haberem⁹ obſides q̃ nos liberarẽt/ captiui duc
ti fuim⁹ i babylonē: id ē i dominiũ ꝛ ptãtē diaboli/ vbi ſedim⁹
ꝛ fleuim⁹/ donec recordaremur ſion: id eſt aduẽtus chriſti/ quē
q̃ſi in ſpecula ꝛ de lõge viderũt patres antiqui. Vñ Ezech. xij.
d. Viſio quã hic videt in dies multos ꝛ in tp̃a longa/ iſte ꝓphe/
tat. Hoc dicebat ppl's captiuat⁹ in babylone ad litterã. Neq̃
em̃ patres ante legē/ neq̃ patres ſub lege/ nec legiſlatoꝛ moy/
ſes/ nec ꝓphete/ nec reges potuert̃ gen⁹ humanũ liberare nec
redimere/ donec venit chriſt⁹ pauꝑ ꝛ modic⁹: q̃ ſua ſapiẽtia li/
berauit ciuitatē quã rex magn⁹ obſederat: id eſt diabol⁹ Eccl̃s.
ix. d. Vñ Eſa. lxiij. d. Abraam neſciuit nos/ et iſrael ignorauit
nos: tu dñe pater noſter ꝛ redẽptoꝛ noſter/ a ſeculo nomē tuũ:
id eſt ab eterno nũciat⁹ es: ꝛ ab antiquo ꝓmiſſus vt nos redi/
meres. Vl' poſſum⁹ ſic diſtiguere lr̃am/ ſub eadē tñ intẽtione.
e Hic ē ieſus chriſt⁹ ſcʒ/ f Qui venit: v̾tute ꝓpria q̃ de⁹
eſt de vtero v̾ginis exiẽs nõ natura. f Per aquã: baptiſ
mi vt ꝑus. g Et ſãguinē: quē emiſit qñ fuit circũciſus. Et
hec duo fecit vt legē ĩpleret: nõ ſolũ veterē t̃minãdo: imo ꝛ no
uã dãdo ꝛ ɔfirmãdo. Et hec duo tãgit hic. ſ. circũciſionē ꝛ ba/
ptiſmũ/ vt notaret Apl's ꝙ in ſuo aduẽtu liberatur⁹ erat p̃res
q̃ fuerãt circũciſi/ ꝛ vocaturus gẽtes ꝑ v̾tutē baptiſmi. Et qd̃
ſeq̃t̃/ refert̃ ad paſſionē/ dicẽs: i Nõ in aqua ſolũ/ ſed in
aqua ꝛ ſanguine: qꝛ ꝛ aquã emiſit/ ꝛ ſanguinē lanceatus ꝓ
Joh. 16. f. nobis in paſſiõe. Vn⁹ em̃ militũ lãcea latus ei⁹ aperuit/ ꝛ ɔti/
nuo exiuit ſanguis ꝛ aqua. Et notãdũ ꝙ ter ponit̃ ibi aqua in

his v̾bis: ꝛ bis ſanguinē/ dicẽs: Hic ē q̃ venit ꝑ aquã et
ſanguinē: Nõ in aqua ſolũ/ ſed i aqua ꝛ ſanguine.
Primo dicit/ aquã: qꝛ aquã baptiſmi conſecrauit. Secũdo/ qꝛ
aquã lachrymaꝝ effudit. Tertio/ qꝛ aquã elemẽtũ/ vl' poti⁹ ve
ri corꝑis humorē de latere emiſit. Sʒ ſanguinē dic̃ Primo/ qꝛ
ꝑuul⁹ octo tm̃ dieꝝ ꝑtē ſanguinis in arrã
mercati qd̃ ꝓ toto mundo fecerat ad deũ B
patrē dedit in die circũciſionis/ ne p̃r reſi/
liret a pacto. Et ſecũdo dicit/ ſanguie: q̃a
de eodē ſanguine adult⁹ ꝛ magn⁹ totũ pre
ciũ nr̃e redẽptiõis ꝑſoluit i ſua paſſiõe: et
arra ē ps p̃cij. Seq̃t̃: k Et ſpirit⁹ ꝛc̃.
Hic ſecũdo vt nõ poſſet aliq̃s dubitare d̃
chriſti diuinitate et hũanitate/ ꝓbat ꝑ te/
ſtes ꝙ ipe eſt ver⁹ de⁹ ꝛ ver⁹ hõ/ dicẽs: Et
ſpũs ꝛc̃. Primo g̃ ꝓbat chriſtũ eſſe ho/
minē ꝛ deũ ꝑ teſtimoniũ dei i vnitate eēn/
tie intellecti/ cũ dicit: Et ſpũs ꝛc̃. Secũdo ſbdiuidit/ ꝓbãs
ſic ipm eē deũ: ꝛ hoc ꝑ teſtimoniũ trinitat' ꝑſonaꝝ/ ibi: Qm̃
tres ſũt ꝛc̃. Deinde chriſtũ ꝓbat eſſe veꝝ hoĩem ꝑ depoſi/
tiões triũ teſtiũ hũanoꝝ vel t̃renoꝝ: ibi: Et tres ſũt q̃ teſti/
moniũ dãt i t̃ra. Dic̃ g̃: Et ſpũs ꝛc̃. q̃ſi hec fides de diui
nitate ꝛ humanitate chriſti vincit mũdum: ꝛ hoc ſcʒ certum
eſt ꝙ ſpiritus ver⁹ deus et verus homo eſt: qꝛ chriſtus eſt: id ē
deus eſſentialiter. l Qm̃ chriſtus eſt veritas: id eſt ve/
re ens: id eſt vtriuſq̃ nature veritatē habens: ꝛ nullaʒ habens
phãtaſiã vel falſitatē. Et hoc ē ɔtra manicheũ/ q̃ dixit chriſtũ
habuiſſe phãtaſticã/ ꝛ nõ verã carnē. Veritas em̃ eſt idē qd̃ ve
ra entitas. Silr̃ accipit̃ ſpirit⁹ Joh. iiij. d. Deus ſpũs eſt. Põt
em̃ eſſe nomen eſſentie ſicut ꝛ ꝑſone. Sʒ vbi teſtificat̃ dei eſſen/
tia ꝙ chriſtus ē deus ꝛ homo? Rñdeo: nõ v̾bo/ ſed operibus/
q̃ chriſtus fecit dimittendo peccata/ cogitatiões hominũ vidẽ
do/ ſe ſuſcitaturꝝ mortuos/ ꝛ oẽs iudicaturꝝ/ i eis ꝓmittẽdo q̃
oꝑa null⁹ põt facere niſi de⁹. Joh. xv. d. Si oꝑa nõ feciſſē q̃ ne
mo alius facit
* Vtraq̃ natiuitate naſcit̃ mũd⁹. In ꝑma ꝑ dei miſericordiã. Moraliter
In ſcd̃a ꝑ iuſticiã ꝛ dei et noſtram. De vtraq̃ natiuitate ſeq̃t̃
i littera/ cũ dicit: e Hic ē ieſus chriſt⁹ q̃ venit ꝑ aquã:
baptiſmi. ſ. Ecce ꝑma. In ipi⁹ em̃ aduẽtu ſpũaliter naſcimur
in gr̃a. g Et ſãguinē: q̃ ſcʒ ꝑ macerationem carnis ꝛ cetera
oꝑa abſtinẽtie ꝛ alia q̃ fiũt i penitẽtia. Sʒ qm̃ ꝑmo mõ eram⁹
filij ire ſm̃ iudiciũ celi/ neceſſe ē habere teſtimoniũ in celo: qm̃
ſum⁹ filij dei facti in baptiſmo. Et hi ſũt tres. Pater/ potens
dat teſtimoniũ potẽter delecte aduerſarie poteſtat': ꝛ potẽter
facte ſui homis liberatiõis. Vñ Ps. In manu potenti ꝛ bra Ps. 135.
chio excelſo. Verbũ: id eſt fili⁹ ſapiẽs dat teſtimoniũ ſapien
ter redẽpte ꝛ reddite libertat': Joh. viij. e. Si fili⁹ vos libera/
uerit/ vere liberi eritis. Spũs bon⁹ dat teſtimoniũ tãdē ꝑci/
piẽde hereditat'. Spũs em̃ eſt q̃ teſtimoniũ reddit ſpiritui no
ſtro ꝙ ſum⁹ filij dei Ro. viij. d. Tres aũt ſũt: qꝛ nõ niſi ad iuo/
cationē trinitatis ɔfert̃ gr̃a baptiſmi. Et hoc eſt qd̃ ſequit̃: Et
hi tres ſũt: qꝛ teſtimoniũ vni⁹ nõ eſt ſine teſtimonio alteri⁹.
Quia v̾o ꝑ actuale pctm̃ eram⁹ filij ire/ ſm̃ iudiciũ et celi ꝛ t̃re
ꝛ in penitentia ſim⁹ filij gr̃e ꝛ ita naſcimur. Propter hoc hu/
ius natiuitat' ſunt tres q̃ dãt teſtimoniũ. Vñ dicit: Tres ſunt
q̃ teſtimoniũ dant in terra. Spũs: cõtribulatus. Aqua: la/
chrymarũ. Sãguis: diminut⁹ in laborib⁹ ꝛ abſtinentijs: vel
effuſus in diſciplinis. In celo dãt teſtimoniũ tres: Pater/
hũilians in ɔtritiõe. Filius/ vel verbũ/ erudiẽs in ɔfeſſiõe.
Spũſſctũs/ corroborãs i ſatiſfactiõe. Itē ſpũalis natiuitas
q̃ ſm̃ q̃d eſt: ꝛ ē qñ aliq̃s ꝓmouet̃ in ꝑlatione: qñq̃ eſt de celo:
qñq̃ de t̃ra. Et de hac dicit: ibi: Nõ in aqua ſolũ ꝛc̃. Pre
latis em̃ nõ ſufficit aqua lachrymaꝝ vt bñ ɔuerſent̃ apud ſe: ſ;
exigit̃ ſanguis penitẽtie exterioris/ q̃ accẽdat alios. Vel ad lit/
terã exigit̃ ab eis vt ꝓ grege ſanguinem effundãt: Joh. x. b.
Bonus paſtoꝛ animã ſuam ponit ꝓ ouibus ſuis. Hec natiui/
tas quãdo eſt de celo habet teſtimoniũ de celo. Pater potẽs.
Debet em̃ eſſe ꝑlat⁹ potẽs in oꝑe. Verbũ: vt ꝑlat⁹ ſit abũdãs
in verbo docẽte. Spiritus: vt celo celetur pro dño exercituũ.
Sub his trib⁹ teſtib⁹ debet q̃ſq̃ ingredi in tabernaculũ dñi.
* Qm̃ tres ſũt

g mo facit ꝛc. Quia ergo hec ſũt opa ſolꝰ dei: ꝛ deus ſua eſſentia operatꝛ / ꝑ hoc a diuina eſſentia verꝰ deus eſſe ꝓbatꝛ. Itẽ de eiꝰ hũanitate teſtimoniũ ꝑhibuit diuina eſſentia: qñ eũ ſic tẽptationibꝰ carnis expoſuit vt clamaret ipe voce magna: Eli eli lãma açabtani: hoc eſt: Deus meꝰ / deꝰ meꝰ vt quid dereliquiſti me: id ẽ tot ꝛ tã grauibꝰ tribulatiõibꝰ expoſuiſti: Vl' poſſumꝰ dicere ꝙ tũc ꝑhibuit diuina eſſẽtia teſtimoniũ humanitati chriſti quãdo miſit angelũ ꝯfortantẽ eũ. Luc'. xxij. e. Apparuit angelus de celo ꝯfortãs eũ. Si eñ aliqua facta fuit ei ꝯſolatio / nõ fuit hoc niſi q̃tũ ad carnẽ. Et ꝯſtat ꝙ tota trinitas ſiue diuina eſſentia angelũ miſit: qꝛ deus ſua eſſentia opatur: ꝛ ꝓpter hoc ſunt indiuiſa opera trinitatis. Unde miſſio vel apparitio angeli ſunt opus totiꝰ trinitatis: ꝛ ſic diuina eſſentia chriſtũ verꝫ hominẽ ꝓbauit. Glo. tñ hoc exponit duobꝰ modis alijs. Primo mõ. Et ſpũs ẽ ſanctꝰ. ſ. vt ſumatꝛ ꝑſonalitꝛ ꝓ tertia ꝑſona in trinitate. Qui teſtificatꝛ ꝛc. Luc'. iij. d. Deſcẽdit ſpũſſãctꝰ corporali ſpecie ſicut colũba in ipm. Uñ Glo. Et licet ſm hoiem ſit paſſus: tñ ſpũs viſus ẽ ſuꝑ eũ in colũbe ſpecie. Itẽ alio modo vt ſpũs accipiatꝛ ꝓ hoie ſpũali. Ois eñ ſpũalis doctor teſtatꝛ hoc ꝙ chriſtꝰ ẽ verꝰ dei ꝛ hominũ mediator ꝛ recõciliator / vt dicit Glo. Et ſic accipitꝛ ſpũs ſuꝑ. iiij. a. Ois ſpũs. i. ſpũalis hõ vel ſpũalitꝛ loquẽs ꝛ docẽs q̃ ꝯfitetꝛ ieſũ chriſtũ in carne veniſſe ex deo ẽ. Seqꝛ: Qm̃ tres. Hoc ſubdiuidit: pmo oſtẽdẽs chriſtũ eẽ verꝫ deũ ſm teſtimoniũ trinitat' ꝑſonarꝫ. Continuatio: q̃ſi habet chriſtꝰ veritatẽ vtriuſq; nature. Et hoc ꝓbo ꝑ teſtes. Primo de diuina. a Qm̃ tres ſunt. Qui tres: Rñdet Augꝰ. Tres reſ q̃bꝰ fruẽdũ ẽ: tres. ſ. ꝑſone / b Qui teſtimoniũ dãt in celo: ꝙ chriſtus verꝰ eſt deus. c Pater: ſcilicet d Verbũ: ipe filiꝰ. e Et ſpũſſanctꝰ Pr̃ dedit teſtimoniũ diuinitat' filij qñ dixit: Hic eſt demõſtrabilis ꝛ viſibilis filius meus dilectus Matth. iij. d. Marci. j. b. Luc'. iij. c. Matth. xvij. a. et. ij. Pet. j. d. Vox eñ illa appropriata ẽ prĩ / etſi fuerit totiꝰ trinitat'. Ipe filiꝰ dedit teſtimoniũ de ſe qñ trãſfiguratꝰ ẽ corã diſcipulis Mat. xvij. a. Mar. ix. a. Luc'. ix. d. ꝛ Joh. x. f. qñ dixit: Ego ꝛ pater vnũ ſumꝰ. Et Joh. xiiij. b. Philippe q̃ videt me / videt ꝛ patrẽ meũ. Spũſſanctꝰ teſtimoniũ ꝑhibuit: qñ ſuꝑ ipm corꝑali ſpecie ſicͭ colũba deſcẽdit Mat. iij. d. Mar. j. a. Luc'. iij. d. Vel qñ miſſus ad diſcipulos eos corroborauit: Act'. ij. a. Et repleti ſũt oẽs ſpũſancto ꝛc. Sicut ipe ꝓmiſerat eis Joh. xvj. b. Si eni nõ abiero paclitꝰ non veniet ad vos: ſi aũt abiero / mittã eũ ad vos. Luc'. vlt. g. Vos aũt ſedete in ciuitate q̃uſq; induamini ꝟtute ex alto. Sꝫ q̃d eſt qd̃ dicit: In celo. Nõne deꝰ trinitas: ꝛ q̃libet ꝑſona vbiq; ẽ: q̃re g̃ magꝰ dicit q̃ de trinitate tres dãt teſtimoniũ i celo / q̃ alibi. Sol'. Hoc dicitꝛ ꝑ q̃ndã approbationẽ: qꝛ i celo mag' relucet bonitas ꝛ claritas dei. Uel: In celo: id eſt celeſtibꝰ: qꝛ ſoli celeſtes eorꝫ intelligũt teſtimoniũ: qꝛ Joh. iij. d. Qui de terra eſt / de terra loquitꝛ: ꝛ ſimilitꝛ q̃ de celo eſt / ð celo loquitꝛ. Vel potiꝰ In celo: id eſt de celo. i. de chriſto / q̃ ꝛ celum dicitꝛ et terra. Johel. ij. g. Dabo ꝓdigia in celo ꝛ in terra. i. in chriſto q̃ et celũ eſt ꝓpter diuinitatẽ: ꝛ terra q̃ ad humanitatẽ: ſanguinẽ effuſũ in paſſiõe ꝛ ignẽ charitat' q̃ bonos ad ſe traxit: ꝛ vaporẽ fumi. i. terribilẽ ſentẽtiã iudic' q̃ in inferno ledentꝛ mali. Fumꝰ eñ qꝛ ledit oculos ſignificat penã inferni: cui nulla tpalis leſio põt cõpari: Uñ ignis deuorãs appellatꝛ. Eſa. xxxiij. b. Quis ex vobis habitare poterit cũ igne deuorãte. Ecce tres teſtes adduxit ad probãdũ qd̃ itẽdit vt imitetꝛ hic illud qd̃ i Mattheo. xviij. b. ſcptũ eſt: In ore duorꝫ vel triũ teſtiũ ſtet oẽ ꝟbũ. Sꝫ nũq̃d iſti falſo deponũt ꝛ ſibi cõtradicũt: Nõ. Uñ ſequitꝛ: f Et hi tres vnũ ſũt. i. vere ꝛ vniformitꝛ ſine oĩ ꝯtradictiõe / idẽ deponũt. Uñ dicit Interliñ. Unꝰ deꝰ ð vna re teſtãtes: Propꝛ qd̃ firmitꝛ eis credẽdũ eſt: merito g̃ q̃ nõ crediderit / ꝯdẽnabitꝛ. Cũ eñ ſit ſufficiẽtia teſtiũ ꝛ oĩmoda ꝯcordia eorꝫ recipiẽdũ eſt eorꝫ teſtimoniũ. g Et tres ſũt. Hic ſecũdo oñdit ꝙ chriſtꝰ ẽ verꝰ hõ dicẽs: Et tres ſũt q̃ teſtimoniũ dãt i t̃ra: apd̃ terrenos q̃ Volũt credere: vel ꝯtra eos q̃ habitãt i t̃ra / q̃bus dr̃ Apoc'. viij. d. Ve ve ve habitãtibꝰ i t̃ra. ꝓptꝛ cõtẽptũ triũ teſtiũ. Vel ꝓpter triplicẽ terram. Eſt tñ triplex. Interior ꝑuerſa volũtas q̃ hoies nolunt dimittere pctã. Exterior carnalis volũtas vel amor parẽtũ: q̃ allecti ꝛ abſtracti hoies faciũt mala. Itẽ iferior. ſ. tpalis ꝓſpitas cui ſicͭ lappe capilli adherent hoi. Oſee. x. c. Lappa ꝛ tribulus aſcẽdet ſuper aras eorꝫ. i. i cordibꝰ amor tpaliũ. Propꝛ h̃ dicit Hiere. xxij. g. Terra / t̃ra / t̃ra ſcribe virꝫ iſtũ ſterilẽ. De hac terra triplici / Job. xvj. d. Terra ne opias ſanguinẽ meũ: nec inueniat i te locũ latẽdi clamor meꝰ. Et h̃ dicit ꝙ qꝛ ſãguis chriſti clamat vt a ſuis fidelibꝰ ꝛ amicis vindicetꝛ. Geñ. iiij. b. Vox ſanguinis fratr' tui abel. i. chriſti / clamat ad me de terra: dicit deꝰ pr̃ cuilibet fideli. Vl' In t̃ra. i. ð t̃ra. i. ð corꝑe chriſti. q. d. tres ſũt teſtes / ꝙ chriſtꝰ ſm corpꝰ eſt de terra. Job. ix. c. Terra data ẽ in manꝰ ipij. i. corpꝰ chriſti i manꝰ pilati. Vel ꝙ chriſtꝰ carnẽ aſſũpſit i ꝟgine maria. Pſ̃. Et t̃ra nr̃a dabit fructũ ſuũ. Et q̃ ſũt iſti teſtes: h Spũs: quẽ tradidit Joh. xix. f. Et iclinato capite tradidit ſpiritũ deo pr̃i. ſ. ꝓ nobis. i. aiam ſicut ꝛ corpꝰ iã tradiderat i oblationẽ ꝛ hoſtiã i odorẽ ſuauitat'. Eph. v. a. i Aqua: lachrymarꝫ q̃s tribꝰ vicibꝰ effudit. Eñ laçarꝫ ſuſcitauit Joh. xj. e. Itẽ qñ ꝓ nobis ad cruc' tormẽta i hieruſalẽ veniẽs / vidẽs ciuitatẽ fleuit ſuꝑ illã Luc'. xix. f. Itẽꝫ i cruce. Heb. v. b. Cũ clamore valido ꝛ lachrymis ꝛc. De hac aqua Joh. vlt'. d. Suꝑ oẽs riuos iuda ibũt aque: ꝛ fons ð domo dñi egredietꝛ: ꝛ rigabit torrentẽ ſpinarꝫ. k Et ſanguis ſcꝫ quẽ ꝓ nob̃ q̃nquies effudit. In circũciſiõe. pmo adhuc tener ifantulꝰ Luc'. ij. c. Scd̃o i oratiõe / qñ factꝰ ẽ ſudor eiꝰ tãq̃ gutte ſanguinis decurrẽt' i terrã Luc'. xxij. e. Itẽ qñ ceſus eſt virg' ꝛ flagellis ad colũnã: ſicͭ cãtat eccl'ia: Flagellis ceciderũt me. Et Mat. xxvj. g. Et colaphis eũ ceciderũt. Itẽ qñ ſpinis coronatꝰ eſt: Joh. xix. a. Et milites plectẽtes coronã ð ſpinis iпoſuerũt capiti eiꝰ. Et ſat' ꝓbabile ẽ ꝙ ſanguis effluxerit: etſi expſſe nõ legatꝛ. Itẽ q̃nto qñ in cruce fuit leuatꝰ et tũc etiã per q̃nq; ptes ꝛ loca corꝑis ſanguinẽ ſuũ fudit: ꝑ vtrũq; pedẽ: per vtrãq; manũ ꝛ latꝰ. Propꝛ qd̃ dicit Apl's Heb. ix. c. Neq; ꝑ ſanguinẽ hircorꝫ aut taurorꝫ: ſꝫ ꝑ ꝓpriũ ſanguinẽ itroiuit ſemel in ſancta eterna redẽptiõe inuẽta. Hi g̃ ſunt tres teſtes irrefragabiles ꝙ chriſtꝰ ẽ verus hõ. Nec eñ habet aiam niſi hõ: nec lachrymas emitteret ipe ſi eſſet angelus ꝛ nõ hõ: nec ſanguinẽ effunderet niſi eſſet vera ꝛ nõ fantaſtica eiꝰ caro. Vel poſſumꝰ dicere: Aqua ꝛ ſanguis: q̃ ſimul exierũt de eiꝰ latere. Joh. xix. f. Et ꝯtinuo exiuit ſanguis ꝛ aq̃. Sãguis in redẽptionẽ: ꝛ aqua in ablutionẽ. j. Pet. j. c. Nõ corruptibilibꝰ auro ꝛ argẽto redẽpti eſtis de vana vr̃a ꝯuerſatiõe paterne traditiõis: ſꝫ ꝑcioſo ſanguĩe agni icõtamiati ꝛ imaculati ieſu chriſti. Apoc'. j. b. Qui dilexit nos ꝛ lauit nos a pctĩs nr̃is i ſãguine ſuo. De aqua in ablutionem. Zach. xiij. a. In die illa erit fons patẽs domui q̃ fuit dauid ꝛ habitãtibꝰ hierl'm i ablutionẽ pctõꝛ ꝛ mẽſtruate. Et ne i aliq̃ poſſet obuiari p̃dict' teſtibꝰ: vel qꝛ ſanguis ꝛ aqua diſtincte exierũt de corꝑe chriſti / ſignũ fuit ꝙ i eo fuit duplex natura: hũana ſcꝫ ꝛ diuia. Itẽꝫ notãdũ ꝙ ſanguis exiuit ð corꝑe / nõ ſolũ ꝑ incontinẽtiã: qꝛ nõ poſſet eũ retinere corpore apto: imo etiã ꝑ motũ ſãguinis: qꝛ etiã de corꝑe mortuo exiuit: ꝛ h̃ ꝑ miraculũ. Uñ i h̃ ſignificatũ eſt ꝙ i ipo erat diuinitas: ꝛ ſic etiã ꝓbatꝛ ipm fuiſſe ꝛ verꝫ deũ ꝛ verꝫ hoiem ꝙ ꝛ etiã aia ſepata a carne nõ fuit diuinitas ab ea ſepata.

* Qm̃ tres ſũt q̃ teſtimoniũ dãt in celo. i. in ꝓmotiõe facta ſm celũ. ſ. opa bona / ſciẽtia ꝛ celꝰ aiarꝫ. Nã ſicut in generatiõe naturali tria ſũt neceſſaria. ſ. calor diſſoluẽs: materia q̃ diſſoluitꝛ: ꝛ vẽtꝰ ipellẽs: ita in ꝓmotiõe p̃lati charitas q̃ ꝑficit opa eſt calor diſſoluens: ſcientia eſt q̃ſi materia q̃ diſſoluitꝛ: nam charitas debet coaptare ſcientiã auditoribꝰ / vt p̃dicator oibus oĩa fiat: ventus impellens eſt celꝰ q̃ cogit p̃latum exire in vſum ſcientie per p̃dicationẽ. Itẽm hec natiuitas q̃ eſt de terra / ſuos habet teſtes / q̃ ſunt tres. Spũs: potentia ſecularis que ſic dicitꝛ: tum quia inflat: tum quia pertrãſit. Pſ̃. Quoniã ſpiritꝰ pertrãſibit in illo ꝛc. Aqua: ſapientia mũdi

* vel ſciẽtia ſecularis.

a Qũoniã tres ſũt qui teſtimo- b niũ dãt in celo: c pater / d verbũ / e ꝛ ſpiritũſſanctꝰ: f ꝛ hi tres vnũ g ſunt. Et tres ſunt qui teſtimo- h niũ dãt i terra: ſpiritus / i aqua k ꝛ ſanguis: ꝛ tres vnum ſunt.

De ſumma trinita. c. dãnamus. De cele. miſſa. c. in quadã

ſl' ꝛ diuinitate

Pſ̃. 84

Chriſtus fleuit

Chriſtus quĩquies ſanguinẽ effudit

Moralit

Pſ̃. 102

* vel ſcientia ſecularis. Hiere. ij. d. Quid tibi vis in via egypti vt bibas aquam turbidã? Tertius teſtis eſt Sanguis: cuius teſtimoniū hodie multum approbatur in eccleſia: ⁊ recipitur/ etſi etiã ſit ſingulare. Unde ſicut antiq̃tus aqua legis mutata fuit in ſanguinem: q̄ñ iure hereditario ſibi ſuccedebãt ſacerdotes / ita hodie quod magꝰ eſt mirabile vinū noui teſtamenti mutatū eſt in
Jo.3.5.d. ſanguinē: id ē in ſanguinis ſucceſſionē. Hodie em̄ dicunt: et
C ſi nõ verbo: tamē facto: Poſſideamꝰ he-
Ps.82. reditate ſanctuariū dei. Et ſanguis ſanguinem tetigit Oſee iiij. a. q2 hodie paucꝭ licet intrare in eccleſiam dei/ niſi ſint de genere vel de ſanguine
ad litteram aaron. a Si teſtimoniū ⁊c. Hec eſt tertia pars in q̄ oñdit ꝙ recipienda ſũt teſtimonia Quibꝰ probaꝭ ꝙ chriſtꝰ eſt deꝰ ⁊ hõ. Et hoc probat duplici argumento. Primū a minori ſic: Quia nos accipimꝰ teſtimoniū hoim: ergo multo magis teſtimoniū dei. Dicit ergo: Si teſtimoniū hominū accipimꝰ: q̄ mentiri poſſunt: b Teſtimoniū dei maius eſt: ⁊ meliꝰ accipiendū. Ipſe em̄ mentiri vel falſa teſtificari nõ põt. Maiꝰ dico: c Quoniã hoc eſt teſtimoniū dei: patris ſcʒ. d Qd maius eſt: q̄ teſtimoniū hominū. e Quia teſtificatꝰ eſt de filio ſuo. Matth. iij. a. et. xvij. d. Hic eſt filius meꝰ dilectus. Si ergo creditꝭ hominibꝰ ꝓnūciãtibus venturū: credite patri teſtificãti aduenisse ipm̄. Joh. v. g. Si crederetis moyſi/ crederetis forſitan ⁊ mihi. f Qui credit in filiū dei. Hoc eſt ſecundū argumētū qd̄ ſumiꝭ ab effectu ſic. Qui credit in filiū/ deū facit veracē: qui xpo nõ credit/ deū facit mendacē: ſed hoc eſt vituperabile: ꝑmū xpo laudabile. Dicit ergo Qui credit in filiū dei/ habet teſtimoniū dei in ſe. q2 ſcʒ credit deo patri teſtificãti. Supra. ij. d. Qui autē ꝯfiteꝭ filiū/ ⁊ patrē habet. Joh. iij. d. Qui credit in filiū/ habet vitã eternã: qui aūt incredulꝰ eſt filio/ non videbit vitã eternã: ſed ira dei manet ſup euʒ. Hoc exponit ſic Glo. Qui credit in filiū dei: fide ſcʒ operãte p dilectionē moueꝭ in ipm̄. g Habet teſtimoniū dei in ſe: id ē ꝑ hʒ teſtificaꝭ de ſe ꝙ ipſe eſt filius dei. h Qui non credit filio/ mendacē facit eū: id eſt filiū: q̄ dicit: Ego ⁊ pater vnum ſumus Joh. x. f. Et ꝓbat ꝙ q̄ nõ credit in filiū/ facit patrē mendacē/ dicēs: Qui nõ credit filio/ mendacē facit eū: id ē patrem q̄ de eo teſtificatꝰ eſt. Uñ ⁊ ſequiꝭ: i Qm̄ non credit in teſtimoniū qd̄ teſtificatꝰ ē deꝰ: pater ſcʒ/ k De filio ſuo. Joh. xij. d. Et clarificaui ⁊ iterū clarificabo. Propꝭ hoc dicit dñs Joh. viij. e. Si deꝰ pater veſter eſſet/ diligeretꝭ me vtiq̃: Ego em̄ ex deo ꝓceſſi ⁊ veni: neq̃ em̄ a meipſo veni: ſed ille me miſit. l Et hoc ē teſtimoniū: cui credendū eſt m Quoniã vitã eternã dedit nobis deꝰ. S. ij. d. Hec eſt repromiſſio quã ipſe pollicitꝰ eſt nob̄ vitã eternã: hãc habemus iã ſpe/ ſed tãdē habebimꝰ re. n Et hec vita in filio eiꝰ ē: id ē i filiū. Nemo em̄ venit ad patrē niſi p filiū. Ipſe em̄ eſt via Joh. xiiij. a. Ego ſum via/ veritas et vita: nemo venit ad patrē niſi p me: Et ipſe eſt oſtiū. Uia ē incipiētibꝰ: vita ꝓ
Jo.10.b. ficiētibꝰ: veritas pfectis: ſed oſtiū intrãtibꝰ. Uel: In filio: id ē p ꝯfeſſionē fidei/ filij ⁊ eiꝰ imitationē: Et ne parū videaꝭ dixiſſe ꝙ vita eſt in filio: ait. o Qui habet filiū: credendo ⁊ imitando. p Habet vitã. Joh. xvij. a. Hec eſt vita eterna vt cognoſcant te ſolum verū deū: ⁊ quem miſiſti ieſum chriſtū. Et econuerſo: q Qui non habet filiū dei: per fidei confeſſionē ⁊ amorē/ r Uitã nõ habet. Joh. iij. d. Qui incredulus ē filio/ nõ videbit vitã eternã. s Hec ſcribo vobis. Quarta pars in qua oſtēdit quãta ſit vtilitas in recipiēdo ꝓdicta teſtimonia: quia ipſa recipere eſt fidei acquieſcere. Et dicūtur ſex in hac pte. Primo ponit duplicē vtilitatē: Unã in futuro. ſ. vitã eternã: ⁊ aliã in ꝓſenti. ſ. quia quicquid petierimus a deo/ obtinebimꝰ. Secūdo oñdit ꝙ nõ ſolū ꝓ nobis debemus orare/ ſ; ſalutē ꝓximi debemꝰ petere: ibi: Qui ſcit: Tertio oñdit q̄ ſit vtilitas orare ꝓ his q̄ nõ peccãt peccato ad mortem: ibi: Et dabitur ei. Quarto oſtendit qui ſunt qui peccant peccato ad mortem et q̄ non / ibi: Scimus q̄ñ omnis qui natus. Quinto oſtendit p quid poſſumus cauere ꝙ non peccemus peccato ad mortē: vel per q̄d poſſumus ſcire ꝙ nõ peccamus ad mortem/ ibi: Et ſcimus quoniam filius dei ⁊c. Sexto monet eos vt caueãt ab hereticis/ ibi: Filioli ⁊c. Dicit ḡ: Hec ſcribo. Cõtinuatio. Quaſi teſtimoniū dei maiꝰ eſt q̄ teſtimoniū hois: vnde magꝭ debet recipi: Et nõ ſolū ꝓpꝭ h: ſed quia maior inde ſequiꝭ vtilitas. Unde: Hec ſcribo vobis vt ſciatis: id ē de futura beatitudine certi ſitis: Quoniam vitam habetis eternã: modo ſpe: tandē re. Joh. xj. c. Ego ſum reſurrectio ⁊ vita: Sicut certus eſt d̄ foro vel d̄ mercato tenēdo qui iam arram recipit: ⁊ vos arram habetis. t Qui creditis in noie filij dei. Hec arra ē fides. Unde ſancta agnes dicebat: Anulo ſuo ſubarrauit me dominꝰ ieſus chriſtus/ ⁊ immēſis monilibus ornauit me. v Et hec ē fiducia. Secunda vtilitas: quia ſi credamus/ quicquid petierimus/ obtinebimus: q̄ſi non ſolum in futuro vitam eternã habebitis: immo in ꝓſenti petita impetrabitꝭ. Et hec eſt fiducia quam habemꝰ ad deū: quia quodcūq̃ petierimus ſm̄ voluntatē eius: non ſm̄ deſideria carnis noſtre: quia. j. Pet. ij. b. Chariſſimi obſecro vos tanq̃ aduenas ⁊ peregrinos abſtinere vos a carnalibus deſiderijs que militãt aduerſus animã. Uel: ſm̄ voluntatem dei: que eſt vt noſtrã ſalutem ⁊ proximi velimus ⁊ queramus. Hec eſt em̄ volūtas dei ſanctificatio veſtra. j. Theſſalꝭ. iiij. b. Ecce ꝙ vult vt ſalutem noſtrã/ velimus Qd̄ facimus ſanctificando nos ⁊ mundãdo. Item Lucꝭ. xij. f. Ignem veni mittere in terrã: ⁊ quid volo niſi vt accendatur? Hec eſt charitas ⁊ dilectio proximi que accendiꝭ cum ſalus domini queriꝭ et amatur: ⁊ qd̄ vult dominus. Unde. j. Timoth. ij. b. Qui vult oēs homines ſaluos fieri. Uel: ſm̄ voluntatē dei: vt ſcilicet in eius diſpoſitiõe ponamus totū: quoniã melius ſcit quid eſt nobis vtile q̄ noſipſi. Ro. viij. e. Nã q̄d oremꝰ ſicut oportet neſcimꝰ: ſ; ipſe ſpiritus poſtulat pro nobis: id eſt docet nos poſtulare. Si inquã ſic petimus. x Audiet nos: dando effectum petitionū/ Et dicit: audiet/ et nõ audit: quia quicquid petitur/ debet peti in futuro vꝭ ad futurū ordinari. Bene dixi ꝙ audiet de futuro. Et hoc probat/ dicēs: y Et ſcimus quoniam audit nos: etiam in preſenti: annuendo quicquid petierimus: etſi ſtatum
nõ det. Ipſe enim qui eſt adiutor in oportunitatibus tempus Ps.9.
nouit: quando vtilius dabit: quia Eccs. viij. a. Omni negocio tempus eſt et oportunitas. Quicquid petierimus: vel in futuro vel ordinatū ad futurum. Et dicit Quicquid: id eſt ꝙ ſit quid ſolidum non vanū. Ps. Ut quid diligitis va-
nitatē. Ps.4.
z Petierimus: perſeuerantꝭ nos q̄ ſumus boni: Et eadem multipliciter que promiſerat inculcat/ vt nos ad orãdū viuacius incitet: ⁊ ſi ſm̄ volūtatē eius petimꝰ ſupple: a Scimus quoniã habemꝰ petitiones: id eſt res petitionū b Quas poſtulamus ab eo. Phil. iiij. a. Nihil ſolliciti ſitis: ſed in omī oratione ⁊ obſecratiõe cū gratiarūactiõe petitiones veſtre innoteſcant ap deū. Si ḡ habemꝰ qd̄ petimꝰ ḡ:

a Si tēſtimoniū hominū accipi
b mus / teſtimōniū dei maiꝰ eſt.
c Quōniã hoc eſt teſtimoniū
d dei/ qd̄ maiūs eſt: quiã teſtifi
e
f catus ē de filio ſuo. Qūi cre-
g dit in filiū dei/ hãbet teſtimo-
h niū dei in ſe. Qūi nõ credit fi
i lio / mēdacē facit eū: qm̄ nõn
credit i teſtimoniū qd̄ teſtificã
k tus eſt deꝰ dē filio ſuo. Et hõc
l
m eſt teſtimoniū quōniã vitam
n eternã dedit nobis deꝰ: ēt hec
o vita in filio eiꝰ eſt. Qūi habet
p
q filium/ hãbet vitã: qūi non ha
r bet filiū dei/ vitãm nõ habet.
s Hec ſcribō vobis: vt ſciatis
t qm̄ vitã habetis eternã / qūi
v creditꝭ i noie filij dei. Et hēc ē
fidūcia quã habemꝰ ad deū:
quia qd̄cūq̃ petierimꝰ ſm̄ vo
x lūtatē eiꝰ aūdiet nos. Et ſci-
y
z mūs q̄a audit nos q̄cq̄d pēti-
a erimꝰ. Scimūs qm̄ habemus
b petitiões q̄s pōſtulamꝰ ab eo.

Qui ſcit fratrē.

a Qui ſcit fratrem ſuum peccare
b peccatū nō ad mortem/petat/⁊
c
d dabitur ei vita peccanti nō ad
e mortẽ. Eſt peccatū ad mortẽ:
f nō pro illo dico vt roget quis.

Qui ſcit fratrẽ ſuū ⁊c̄. Et oſtendit hic ſecūdo ꝙ nō ſolū ꝓ
nobis ſed ꝓ ꝓximis debemꝰ petere/dicẽs: a Qui ſcit fra
trẽ ſuū peccare peccatū/nō ad mortẽ: id ẽ qđ nō ducat
ad mortẽ vel nō obliget: quale eſt veniale: vel etiā mortale: de
quo tñ pȩnitet: ⁊ ita nō eſt in eo finaliter. Vñ: b Peccatū:
nō/durās.ſ. vſqꝫ/ad mortem. Vñ dic
Interlin. nō criminalr̄ vel nō vſqꝫ ad finẽ
vitȩ. Qui: inqꝫ Hoc ſcit: ſcientia expe/
rientiȩ in ſeipo. Vñ Ecci. xxxj.b. Cogno/
ſce ex teipo q̄ ſūt ꝓximi tui: Sic exponit̄:
ſi peccatū nō ad mortẽ ſupponit ꝓ veniali.
Vel: Qui ſcit: ſcientia ꝯiecturȩ/ vel ꝑ ſi/
gna pȩnitẽtiȩ: peccatū peccare nō ad
mortẽ: id ẽ qđ pȩnitet āte mortẽ et ſi ꝓus
peccauit/Sic expōit̄: ſi peccatū nō ad mortẽ ſupponit ꝓ mor
tali: qđ tñ relinqt̄ ante mortẽ: Qui inqꝫ hoc ſcit/ Petat pro/eo
ſecure. Jaco.j.a. Poſtulet aūt in fide/nihil hȩſitās. d Et da
bit̄ ei vita. Ei dico peccāti nō ad mortẽ. Glo. marginal̄
loquit̄ de quotidianis ⁊ leuibꝰ: q̄ ſicut difficile vitant̄/facile cu
rant̄: ſi dicto/ vel cogitatu/ vel obliuione/ vel ignorātia pecca/
ſti ꝯfitere fratri: ſicut Jacobꝰ docet vlt̄.d. Et videt̄ textꝰ eſſe
ꝯtrariꝰ huic Glo. quȩ dicit/ꝙ dabit̄ ei vita: q2 q̄ peccat nō ad
mortẽ: id ẽ venialiter: nō amittit vitā: q2 nō amittit charitatẽ.
Solꝰ. Dabit̄ ei vita: id ẽ augmẽtabit̄. Vel ꝫ dicit q2 ꝑ mort̄ oc
caſio auferet̄.ſ. veniale: qđ quodāmodo occaſionalr̄ ducit ad
mortẽ: q2 diminuit motū ⁊ feruorẽ charitatis. Cū itaqꝫ dicit:
Qui ſcit ⁊c̄. Hec eſt ſecūda ps huiꝰ q̄rtȩ partis/ vbi oſtẽdit
ꝙ nō ſolū ꝓ nobis debemꝰ petere: ſed ꝓ ſalute ꝓximi. Et cum
dicit: Et dabit̄ ei: ponit̄ tertia pars/ vbi oſtendit vtilitatem
orādi ꝓ ꝓximis. Sꝫ q2 dixerat: ꝙ eſt peccatū nō ad mortem:
ꝑ hoc relinquit eſſe peccatū ad mortẽ: propterea oſtendit q̄d
ſit illud/ dicẽs ꝓ eo non eſſe ab oībus orandū. Vñ: Eſt autẽ
peccatum: quaſi non ſolū eſt peccatum non ad mortem ſed
e Eſt peccatū ad mortẽ: id ẽ qđ obligat ad mortẽ.ſ. mor
tale. Vel: Ad mortẽ: id eſt qđ durat vſqꝫ ad mortẽ. Vñ In/
terlin. vſqꝫ ad finẽ vitȩ: Et ſm hoc peccatū ad mortẽ/ ẽ pecca/
tū in ſpiritūſanctū: qđ eſt finalis ipȩnitẽtia. f Nō ꝓ illo di
co vt roget q̄s. Sed ꝯtra: de nemine deſperādū eſt dū eſt i
via: Preterea nōne ei poſſumꝰ ipetrare ⁊ mereri gratiā q̄ eſt i
peccato mortali: Sꝫ ꝓ multis talibꝰ orat eccl̄ia/ neſciẽs vtrū
finaliter deceſſerit in mortali. Si dicat ꝙ ſi ſciret eccl̄ia ꝙ aliq̄s
moreret̄ ipȩnitens: nō oraret ꝓ illo. Sꝫ ꝯtra. Nullꝰ pōt h̄ ſci
re. Si dicis. Jmmo ꝑ p̄ſumptionẽ: ſed in dubijs interp̄tādū ẽ
in meliorẽ ꝑtem: ergo adhuc debet eccl̄ia interp̄tari de eo de q̄
habet p̄ſumptionẽ q̄ morit̄ ipȩnitẽs ꝙ moriat̄ ſine peccato: ꝫ
⁊ orare ꝓ illo: Solꝰ pōt intelligi d vtroqꝫ: ⁊ de illo ſcꝫ q̄ adhuc
viuens eſt in mortali. Et ſm hoc ſic exponit̄ littera: Nō ꝓ il
lo dico vt roget q̄s: deſpectiue ſcꝫ: id eſt q̄libet q̄ ſimiliter
in peccato eſt: ſed hō magni meriti vel q̄ eſt ſine peccato mor/
tali/ q2 non impetraret. Vel ſic: Non ꝓ illo dico vt roget
q̄s: generali ſcꝫ oratiōe/ q̄ eſt in ꝯfeſſiōe generali q̄ purgat tm̄
venialia: ⁊ mortalia nō: ſed ſi mortale eſt/ debet ꝯfiteri ſacerdo
ti. Vñ Glo. Si graue peccatū fuerit/ iduc p̄ſbyteros eccleſiȩ:
⁊ ad illoꝝ examẽ caſtigare. Jtẽ pōt intelligi de illo q̄ in pecca/
to mortali decedit: ⁊ tūc exponit̄ ſic: Nō ꝓ illo dico vt ro/
get q̄s: nec tñ ꝓhibeo: imo ſub dubitatiōe ⁊ opiniōe relinq̄.
q.d. Johānes d h̄ ẽ opinio/ vtrū dānat̄ ꝓſint ſuffragia eccl̄iȩ.
Vñ nō dico/ nec ſupple ꝓhibeo orare ꝓ illis. q.d. opinionem
nō determino. Sꝫ dicūt quidā ꝙ nihil oīno ꝓſint dānatis ora
tiones eccl̄iȩ. Et hoc ꝓbāt ꝑ hoc ꝙ hoſtia frangit̄ tm̄ in tres ꝑ
tes. Vna ꝓ viuis q̄ ſunt in mūdo: illa ſcꝫ q̄ ſumit̄ cū ſanguine.
Alia ꝓ his q̄ iā ſunt in ꝑadiſo: nō q2 indigeāt/ ſed de ſua libera
tione reddit eccl̄ia gratias deo. Tertia ꝓ his q̄ ſunt in purga/
torio. Vñ patet ꝙ dānati nō ꝑticipāt in hoc ſacramento: ergo
multo fortiꝰ nec in alijs. Et iſti exponunt ſic litterā: Non di
co: id ẽ ꝓhibeo. Sed nūq̄d ſm iſtas orat eccl̄ia ꝓ multis dā/
natis: Jta: ſed tñ nō ſcit ipos eſſe dānatos ꝓ q̄bꝰ orat: nec prȩ/
ſumit. Si em̄ p̄ſumeret/ ꝓbabiliter nō oraret: ſicut ꝓ illis non
orat q̄ ſe laqueo ſuſpendūt: ſicut iudas. Et qđ obijcit ſi adhuc
dubitat: ergo interpretari debet in meliorẽ partẽ: ergo orare
debet ꝓ illis: Solꝰ. Hoc ꝟbū/ dubia interp̄tāda ſunt in meli/
orẽ ꝑtẽ: ſic itelligit̄: ꝙ hoc veꝝ eſt qñ ȩquales p̄ſumptiōes vel
pauciores ſunt ꝯtra meliorẽ partẽ q̄ꝫ ꝓ ea: ſed ſi plures et effi/
caciores ſunt rōnes vel p̄ſumptiōes ꝯtra meliorẽ ꝑtẽ: tunc nō
oportet nec debet fieri interp̄tatio in meliorẽ partẽ. Si ḡ p̄ſu/
ptiōes plures ⁊ efficaciores habeat eccle
ſia de aliquo ꝙ deceſſit ipȩnitens: nec i ge
nerali nec in ꝑticulari debet ſm iſtos ora/
re ꝓ illo. Verūtamẽ ſi oraret in generali:
etſi ei nō ꝓdeſſet: cederet tñ in cōmodū
alioꝝ q̄ digni ſunt vt oret̄ ꝓ ipſis. Jtẽ ſūt
alij qui dicūt ꝙ valde malis non proſunt:
ſed illis qui fecerunt multa bona oꝑa in
hac vita/ q̄bus meruerūt/ vt eis ꝓdeſſent
ſuffragia. Et iſti ſic exponunt: Non ꝓ illo dico vt roget
q̄s: in ſpeciali ſcꝫ: poteſt tamẽ ꝓ eis orari in generali. Ad illō
aūt qđ de hoſtia obijcit̄: reſpōdẽt/ ꝙ ſpecialiter ꝓ tribꝰ p̄dictis
fiunt tres ꝑtes fractiōis: tñ generalis intentio eſt in ſacramẽto
q̄ orat̄ pro illis. Et ſic patet quō hoc exponit̄ vtroqꝫ mō: ſcꝫ vt
ſi peccatū ad mortẽ vocet̄ mortale/ in quo aliq̄s eſt adhuc vi/
uens in hac vita. Jtẽ et ſi peccatū ad mortẽ accipiat̄ hoc pec/
catū mortale/ in quo aliq̄s decedit ab hac vita: id eſt a peccato
mortali poſt mortẽ qđ aliq̄s ſecū portat ad īfernū. Vꝫ ſicut di
ximꝰ pōt tertio modo accipi hoc peccatū ad mortẽ: ſcꝫ pecca/
tū in ſpiritūſanctū. Peccat̄ em̄ in patrẽ ⁊ filiū ꝑ fragilitatẽ hu
manā: in patrẽ ꝑ ipotentiā: in filiū ꝑ ignorantiā: ſꝫ in ſpiritū/
ſanctū ꝑ certā maliciā. Et d hoc dicit dñs Matth. xij. c. Qui
cūqꝫ dixerit ꝟbū ꝯtra filiū hominis/ remittet̄ ei: q̄ aūt dixerit
ꝯtra ſpiritūſanctū ꝟbū/ nō remittet̄ ei: neqꝫ in hoc ſȩculo: neqꝫ
in futuro. Et Marci. iij. d. Amẽ dico vobis quoniā oīa dimit
tent̄ filijs hoīm peccata ⁊ blaſphemȩ q̄bꝰ blaſphemauerūt.
Qui aūt blaſphemauerit in ſpiritūſanctū/ non habebit remiſ/
ſionẽ in ȩternū: ſed reus erit ȩterni delicti. Hoc exponit̄ dupli
citer. Vno modo ſicut dicit textꝰ negatiue: ⁊ tūc itelligit̄ i illo
peccato/ pctm̄ in ſpiritūſanctū: qđ dicit̄ finalis ipȩnitẽtia. Jl
lud em̄ nec in hoc ſȩculo remittit̄: q2 talis morit̄ finaliter impȩ
nitens. Jtẽ i futuro qđ ȩternaliter puniet̄: nec eſt poſt hāc vitā
ſtatus in quo poſſint dimitti peccata mortalia. Jtẽ alio modo
ſic: Nō remittet̄/ vel nō habebit remiſſionẽ: id ẽ vix remittet̄:
vel vix habebit remiſſionẽ: ⁊ ſic itelligit̄ de alijs peccat̄ in ſpi
ritūſāctū: q̄ ſūt q̄nqꝫ: p̄ſūptio/ deſperatio/ pȩnitẽtia d pȩnitẽ/
tia/ ipugnatio agnitȩ ꝟitat̄ ⁊ deſtructio frat̄nȩ charitatis. Si
igit̄ intelligat̄ verbū dñi negatiue ſicut iacet: ſicut ꝓus expoſi
tū eſt: ſic non eſt niſi vnū peccatū in ſpiritumſanctū: ſcꝫ finalis
ipȩnitẽtia/ qđ ſe extẽdit ad alia q̄nqꝫ p̄dicta: ⁊ tūc ſic exponit̄
littera: e Eſt peccatū ad mortẽ: id eſt in ſpiritumſanctū.
f Nō ꝓ illo dico: immo ꝓhibeo/ vt roget q̄s. Et tunc
q̄s ſumit̄ vniuerſaliter/ vt ſit ſenſus: id eſt ꝓhibeo vt aliq̄s ho
mo oret ꝓ eo q̄ finaliter impȩnitens decedit: quia non valeret
ſua oratio: Vel vt reſoluat̄ i affirmatiuū p̄ceptū: ſic: Dico:
id eſt p̄cipio: Vt nō aliquis: id eſt nullus/ Roget ꝓ illo:
q̄ finalr̄ impȩnitẽs decedit. Si ꝟo verbū dñi exponit̄ ꝓuati/
ue/ vt peccatū i ſpiritūſāctū dicat̄ nō remiſſibile. i. vix remiſſi
bile: tūc ſūt q̄nqꝫ peccata i ſpiritūſanctū: q̄ ſic diſtiguūt̄. Pec
cat̄ em̄ in ſpiritumſanctū/ aut in ſe/ aut in ſuis donis. Si in ſe:
hoc eſt dupliciter aut nimis extendendo ipius bonitatẽ: ſicut
dicit̄ feciſſe Origenes: q̄ dicit̄ dixiſſe ꝙ deus etiā diabolū ſal/
uaret ⁊ ꝓ eo ſicut ꝓ homine moriturꝰ: ⁊ ſic ẽ p̄ſumptio. aut ni
mis diminuendo/ ſicut fecit cain: q̄ dixit Geñ. iiij. b. Maior ẽ
iniquitas mea q̄ꝫ vt veniam merear: ⁊ iudas qui ſemetip̄m de/
ſperās laqueo ſuſpendit: Matth. xxvij. a. et ſic eſt deſperatio.
De his duobus dicit Ps̄. Jncẽſa igni ⁊ ſuffoſſa ab increpati Ps.79.
one vultꝰ tui peribūt. Si ꝟo impugnat̄ ſpiritusſanctꝰ i donis:
hoc eſt tripliciter: aut in ſe dico impugnāte: aut in ꝓximo: Si
in ſe: id eſt in eo q̄ impugnat: ſic eſt pȩnitentia de eo qđ pȩnitu
it. Et ꝓpter hoc dicit p̄poſitiuus/ ꝙ oīa peccata redeunt: qđ
verū eſt quo ad ingratitudinẽ. Et de hoc dicit Eccꝰ. xxxiiij. d.
Qui baptiçat̄ a mortuo ⁊ veꝝ tangit mortuū/ q̄d ꝓdeſt laua/
tio eiꝰ: Si ꝟo in ꝓximo: hoc eſt dupliciter: aut quo ad intel/
lectū/ ſic eſt impugnatio agnitȩ veritatis. vt hoc ſunt heretici:

q̄ ex ſuꝑbia nolūt

De peni. diſ. i. c
ſi ſacerdos. §.
poteſt etiā

q̄ ex ſupbia noluīt ſuū intellectū ſubijcere fidei. De q̄bus Ro.
g j.c. Qui cū cognouiſſent deū nō ſicut deū glorificauerūt: ſed eua/
nuerūt in cogitatiōib⁹ ſuis. Aut q̄ ad affectū: ⁊ ſic ē deſtructio
fraťne charitatiſ. In h̄ pctō ſūt ſchiſmatici ⁊ heretici. Alij cre/
dētes ſe obſequiū p̄ſtare deo: Joh. xvj. a. ꝙ diuidūt vnitatem
catholice et romane
De peni. diſ. c. illeres tantus — ecclie: ⁊ p̄cipue illi q̄
dicūt valdētes: q̄ de/
ſtruūt oēs inſtitutio/
De peni. diſ. c. ſi mi l pn ſpec. ea — nes ecclie / dicētes ꝙ
dñs papa nec aliq̄s
ſacerdos ſub ipſo po
teſt vel obligare vel
ſoluere niſi corrigiaz
calciamenti ſui. De his dicit̄ Prouer. vj. b. Sex ſūt q̄ odit de
us: ⁊ ſeptimū deteſtat̄ aīa eius: id eſt volūtas eius: cū ſcʒ q̄ ſe/
minat diſcordias int̄ fratres: id eſt q̄ ad h̄ nitit̄ / vt deſtruat fra/
ternā charitatē. Sed q̄rit̄: de q̄ intelligit̄ hic / cū dicit̄: Pecca/
tū ad mortē: id eſt ſpiritūſanctū. Et dicim⁹ ſine oppoſitiōe: ꝙ
pōt intelligi de oībus: ſed ſpeciali⁹ et veri⁹ de duob⁹ vltimis:
q̄ ſunt īpugnatio agnite v̄itatis / ⁊ deſtructio ſupne charitatiſ.
Et hoc patet p̄ intētionē hui⁹ ep̄le: qꝛ in hoc capitulo agit d̄ ef
fectib⁹ fidei ⁊ de certitudine ei⁹ / ꝯtra quā ſunt ⁊ faciūt heretici.
Pro iſtis ſi ſūt īpenitētes nō ē orādū. Et tūc ſic exponit̄: Nō
p̄ illo dico vt roget q̄s: id eſt nolo vt oret̄ p̄ eis: vel p̄hi
beo. Si v̄o ſit penitēs pōt p̄ eo orari: ſʒ nō a q̄cūqꝫ / ſʒ ab hoī
bus magni meriti. Dicit̄ em̄ irremiſſibile, p̄pter ſuā tenacitatē:
vt notet̄ difficultas reſpectu peccati / nō dei. Sʒ ꝯtra. Nonne
in die paſceues ecclia etiā publice orat p̄ hereticꝭ? Sol. Sic:
ſed hoc facit tūc ecclia: qꝛ q̄ſi totā ſe effūdit in miſericordia / vt
ſic notet̄ ſupabūdās charitaſ chriſti: q̄ ea die, p̄pria viſcera ape
ruit / voluit vt ſic viſcera miſericordie nobis apiret: in q̄b⁹ vi/
ſitauit nos oriēs ex alto. Sʒ ſi obijcit̄ de dño ⁊ de btō ſtepha/
no: q̄ p̄ inimicꝭ orauerūt: g̃ ⁊ nos debem⁹ p̄ hereticis. Illi em̄
q̄ dñm crucifixerūt / ⁊ q̄ ſtephanū lapidauerūt / īpugnabāt ve
ritatē. Sol. Quidā impugnāt v̄itatē ex ignorantia: ſicut illi q̄
dñm crucifixerūt / ⁊ q̄ ſtephanū lapidauert. Qḋ patet p̄ Pau/
lū q̄ dicit de ſe. j. Timoth. j. d. Miſericordiā ꝯſecut⁹ ſū: quia
ignorās feci in incredulitate. Quidā v̄o ſcient̄: et p̄ his nō eſt
orādū / maxime ī publico: Hoc tñ intelligēdū ē ſm̄ formā da/
tā a dño Mat. xviij. b. vt ſi ſcʒ ſemel ⁊ ſecūdo admonit⁹ / nolu
erit penitere: tūc abijciēd⁹ eſt ab ecclia ⁊ abſcindend⁹: nec de/
bet ecclia p̄ tali cōmunē orōnē facere: pōt tñ p̄uatā / Matth.
xviij. c. Si peccauerit ī te frat̄ tu⁹: id ē te ſciēte ſolo: vade ⁊ cor
ripe eū int̄ te ⁊ ipm ſolū: ſi aūt audierit / lucrat⁹ es fratrē tuū: ſi
aūt nō audierit / adhibe tecū vnū vel duos: vt in ore duoꝝ vel
triū teſtiū ſtet oē verbū / ꝙ ſi nō audierit dic ecclie: ſi aūt ecclīa
nō audierit / ſit tibi ſicut ethnic⁹ ⁊ publican⁹. Et exp̄ſſius dicit
hoc Apl's de hereticꝭ / Titū. iij. c. Hereticū hoīem poſt vnā et
ſecūdā correptionē deuita: ſciēs qꝛ ſubuerſus ē q̄ eiuſmodi ē: ⁊
delinq̄t cū ſit, p̄prio iudicio ꝯdēnat⁹. Seq̄t̄: a Omis iniq̄/
tas. Cōtinuatio. Quaſi ſic p̄ inuicē eſt orandū: ⁊ hoc eſt val
de neceſſariū: qꝛ Ois iniq̄tas: id eſt q̄cq̄d ab equitate rōnis
diſcrepat / b Peccatū ē: tñ nō oīa pctā ſunt eiuſdē modi vl'
generis: ſed differt peccatū a peccato: qꝛ ſup oīa pctā eſt ma/
ius pctm̄ ī ſpiritūſanctū. Vn̄ dicit: c Et eſt peccatū ad
mortē: ſupple eſt ſupra alia. Vel peccatū mortale eſt ſup oīa
venialia. Et ſm̄ h̄ iniq̄tas accipit̄ p̄ venialib⁹: ⁊ exponit̄ ſic:
Ois iniq̄tas peccatū ē: veniale: ſʒ ſupra hoc multo ma/
ius eſt pctm̄ mortale. Vn̄ dicit: Et eſt peccatū ad mortē:
ſcʒ mai⁹ q̄ȝ veniale. Vel tertio mō / vt iniq̄tas accipiat̄ p̄ pecca
to mortali: qḋ habet hō adhuc viuēs in mūdo: de q̄ pōt peni
tere vel reuocari p̄ orationē alteri⁹: pctm̄ v̄o ad mortē accipit̄
pro mortali / qḋ ſecū hō detulit poſt mortē. Unde ſic exponit̄:
Ois iniquitas peccatum eſt mortale: ſed adhuc in ſtatu
in quo hō pōt penitere de eo. Et ē peccatū ad mortē: id ē
mortale: qḋ ſecū portauit aliq̄s in infernū: ſupple ſupra illud ē
q̄ȝtū ad hoc ꝙ illud pōt deleri q̄ȝdiu eſt hō in hac vita: illuc oī/
no nūq̄ȝ delebit̄: ſed in eternū ardebit. Et p̄pt̄ hoc dicit Eccs.
ix. b. Melior eſt canis viuus leone mortuo: Viuētes em̄ ſciūt

a b c d e f g h i k Ois iniq̄tas peccatū eſt: ⁊ eſt peccatū ad mortē. Scim⁹ q̄ꝛ ois q̄ nat⁹ eſt ex deo / nōn peccat: ſed generatio dei ꝯſeruat eū: et malign⁹ nō tāget eū. Sci

l m n o p q r s t v x y mus qm̄ ex dō ſum⁹: et mūd⁹ tot⁹ in maligno poſit⁹ ē. Et ſci mus qm̄ fili⁹ dei venit ⁊ dedit nobis ſenſū vt cognoſcamus deū veꝝ: et ſim⁹ in v̄o filio ei⁹.

ſe eſſe morituros: mortui em̄ nihil nouerunt amplius / nec ha/
bent vltra mercedē. Iniquitas ergo accipit̄ hic ſicut p̄us acci
piebat̄ / peccatū nō ad mortē: ⁊ peccatū ad mortem. d Sci
mus quia ois ⁊c̄. Hic oſtendit quarto qui ſunt qui peccāt
peccato ad mortē: ⁊ qui nō. Vn̄ dicit: Scimus quia omis
q̄ nat⁹ eſt ex deo:
inq̄ȝtū natus ex deo /
f Non peccat: vt
ſic intelligat̄ per ſe: ſi
cut hic: triangul⁹ ha/
bet tres angulos ⁊c̄.
Vel intelligat̄ p̄ cōpo
ſitionē: id ē q̄ȝdiu nat⁹
eſt ex deo: id eſt q̄ȝdiu
p̄manet ī natiuitate quā habʒ ex deo: f Nō peccat: mor/
taliter. Vel nō peccat: peccato infidelitatis. Vn̄ ſic exponi/
tur: e Ois qui natus eſt ex deo: id ē qui ſeruat natiui/
tatē fidei quā habet ex deo: vel p̄ eſſentiā / vt q̄ habet fidē īfor/
mem: vel p̄ formā / vt qui habet fidem formatā: Nō peccat:
p̄ infidelitatem: quia veritatē fidei non impugnat: g Sed
generatio dei / gratia qua regenerat⁹ ē: h Cōſeruat eū:
a peccato ad mortem: vel ab infidelitate. i Et: id eſt ita.
k Malignus non tanget eum: id eſt mundus in malo
igne ꝯcupiſcentiaꝝ poſitus. ꝰ. ij. c. Oē qḋ eſt in mūdo aut ē
cōcupiſcentia carnis / aut concupiſcentia oculoꝝ / aut ſuperbia
vite. Vel Malignus: id eſt diabolus. Non tanget euʒ:
quia nō poteſt niſi p̄miſſus. Vn̄ volens tangere impetret licē
tiā a dño: Job. j. b. Tange cuncta que poſſidet niſi in faciē be
nedixerit tibi. Vel: Malign⁹ dicit̄ hic amator mūdi: qui in/
q̄ȝtū talis / a diabolo eſt: q̄ eſt p̄nceps huius mūdi: Joh. xiiij.
d. Non tanget eum: quia nulla eſt eoꝝ cōmixtio: ſicut non
lux ⁊ tenebre poſſunt eſſe ſimul. Unde Glo. Quō dies et nox
miſceri non poſſunt: ſic iuſticia ⁊ iniquitas / malignus et gene/
ratio dei. Unde. ij. Cor. vj. c. Que p̄ticipatio em̄ iuſticie cuʒ
iniquitate / aut que ſocietas lucis ad tenebras: que autem con/
uentio chriſti ad belial / aut que pars fidelis cum infideli? l
Scimus quoniā ex deo ſumus: renati in baptiſmo. Et
eſt hēc minor p̄poſitio ſui argumenti: qḋ eſt tale: Omis q̄ na/
tus eſt ex deo / nō peccat: nos ſum⁹ nati ex deo: g̃ nos peccam⁹.
Syllogiſmus eſt in tertio prime: Sic patet qui ſunt qui non
peccāt. Et ſicut nos non peccamus: ſic econuerſo mūdus pec
cat. Unde dicit: m Et mundus totus. Glo. Non ſolum
amatores mundi / ſed etiā nuper nati: qui non habent diſcretio
nem boni ⁊ mali: p̄pter p̄mā p̄uaricationē p̄tinēt ad regnū dia
boli / niſi gratia dei eruant̄ a tenebris: Et p̄ hoc intelligit̄ ꝙ ar/
gumentat̄ a minori: ꝙ ſi paruuli ſunt in maligno: id eſt in pote
ſtate diaboli: ergo multo magis amatores iam in eius amore
inueterati. n In maligno: id eſt in poteſtate maligni. o
Poſitus eſt: vnde ⁊ mētes eoꝝ exceca͠t. Vn̄. ij. Cor. iiij. a.
Deus huius ſeculi excecauit mētes infideliū. Propter hoc di
cebat Ps̄. Odiui eccleſiam malignantiū: ⁊ cū impijs non ſe/ Ps̄. 25
debo. Et alibi Ps̄. Contere brachium peccatoris ⁊ maligni. Ps̄. 9.
p Et ſcim⁹ qm̄ ⁊c̄. Hic q̄nto oñdit p̄ q̄d poſſum⁹ cauere ne
peccem⁹ pctō ad mortē: aut poti⁹ p̄ q̄d poſſum⁹ ſcire ſi pecca
mus pctō ad mortē: qꝛ p̄ filiū dei q̄ dedit nobis ſenſū cognoſcē
di ipm / ⁊ fugiēdi pctm̄. Ps̄. Dedit eis ſignificationē vt fugiāt Ps̄. 59.
a facie arc⁹. Vn̄ dicit: Et ſcim⁹: p̄ quē poſſum⁹ cauere a mū/
di malignitate. q Qm̄ filius dei venit: p̄ virginē in mū
dū: ⁊ docuit nos fugere mundū malignū. Qḋ an̄ incarnatio/
nē filij petebat Ps̄. in p̄ſona antiquoꝝ: q̄ q̄ſi erāt in poteſtate
maligni / dicens: Dñe quādo reſpicies nos: ſcʒ carnē aſſumen/ Ps̄. 34.
do: reſtitue animā meā a malignitate eoꝝ ⁊c̄. Et alibi. De gla Ps̄. 143.
dio maligno erue me. Venit dico: r Et dedit nobis: cre
dētibus: s Senſum: et cognitiōis ⁊ experientie: Sap. ix. d.
Senſum tuū q̄s nouit niſi tu dederis ſapientiam: t Ut co
gnoſcamus: fide illuminati. v Deū veꝝ: patrē. x Et
ſimus: p̄ amorē. y In vero filio eius: ieſu chriſto: q̄a
aliter nullū fructū faciem⁹ / Joh. xv. a. Sicut palmes non po
teſt facere fructū a ſemetipſo niſi māſerit in vite: ſic nec vos ni
ſi in me māſeritis. Et hē dicit Interliñ. Nobis: credētibus:

o ſ qui em̄ ſuauitatē fidei

q̄ qui eñ ſuauitatē fidei nō habent: neq̄ cognitionē dei habent. Eccl.xxj.b. Non eſt ſenſus vbi eſt amaritudo: ſcilicet infidelitas. a Hic: ſcʒ filius dei viui ieſus chriſtus. b Verus deus eſt ⁊ vera vita: ⁊ in ſe ⁊ nobis cōferendo. Ipſe eñ eſt qui dat vitā mūdo/ Joh.vj.d. Et in eodē. Oīs q̄ videt filiū ⁊ credit in euʒ/ habet vitā ęternā. c Filioli. Hic vltimo monet eos/ vt caueāt ab hereticis: ⁊ eſt q̄ſi cōcluſio eorū q̄ p̄dicta ſunt. Dicit ergo: Filioli: obediētes ⁊ dilecti mihi: qꝛ verum deū cognoſcitis/ ⁊ vitam ęternaʒ expectatis. d Cuſtodite vos a ſimulacrl': id ē a falſis hereticorū doctrinis/ ne eoꝝ errores ſeq̄mini. Simulacra eñ gētiū argētū ⁊ aurū: Hoc eſt

Ps.113.

qđ dixit iacob aſcenſurus ī bethel: Geñ.xxxv.a. cōuocata oī domo ſua: Abijcite deos alienos: qꝛ etſi ſunt q̄ dicanf dij ſiue ī cęlo ſiue in t̄ra/ nūq̄ꝫ dij ſunt multi ⁊ dñi multi: nob tñ vnꝰ deꝰ pr̄/ ex q̄ oīa/ ⁊ nos in illo: ⁊ vnꝰ dñs ieſus ꝑ quē oīa/ ⁊ nos ꝑ illū.j.Cor'.viij.b. Sʒ cū iſtos in multis cōmēdauerit vt ꝑfectos: q̄re modo monet cuſtodire ab heretic'? Sol'. ad cautelā maiorē. Abūdans eñ cautela nō nocet. Sʒ ſicut dicit Glo. timeri poterat ne aliq̄s nuꝑ ꝯuerſus reliq̄as ſuperſtitiōis retinuerit/ cū etiam hę ſint demoliēdę. Eſa.xiiij.e. Perdā babylonis nomē/ reliquias ⁊ ꝓgeniē ⁊ germē.

Explicit poſtilla dñi Hugonis cardinalis ſuper epiſtolā canonicā Johannis primā.

Incipit poſtilla eiuſdem ſuper epiſtolam canonicam Johannis ſecundā. Expoſitio Ca.

Senior electę dñę ⁊c̄. Dubitauerūt quidā de hac epiſtola ⁊ de ſequēti/ vtrū eſſent Johānis apoſtoli: ponētes eas fuiſſe alteriꝰ iohannis p̄ſbyteri. Sed q̄ ſint apl'i/ patet ꝑ hoc q̄ in v̄bis ⁊ modo tradēdi ſunt ſimiles/ ⁊ in aſſertione fidei ꝯtra hereticos. Scribit itaq̄ꝫ in hac epiſtola cuidaʒ babylonię q̄ ꝓprio noīe vocabaf electa/ monēs ipſam ⁊ filios eiꝰ/ ne ꝓpter hereticos moueātur a veritate fidei. Patet ꝫ īā intētio opis: q̄ ē monere iſtos/ vt in fide ſint ſtabiles ⁊ firmi/ ⁊ in charitate radicati: in qua ab eo ſunt fundati. Materia duplex: ſpecialis electa ſcʒ ⁊ filij ſui. Generalis v̄o eſt eccl'ia tota q̄ in hac epiſtola monef vt caueat ab hereticis. Finis v̄o eſt vita ęterna quę ꝓmittif fideʒ obſeruātibꝰ: ⁊ hereticoꝝ prauitatē fugiētibꝰ. Marci vlt'.d. Qui crediderit ⁊ baptiçatꝰ fuerit/ ſaluꝰ erit: q̄ v̄o nō crediderit/ cōdēnabif. Diuidif aūt hęc epiſtola in q̄nq̄ ꝑtes. Primo ſalutationē p̄mittit. Secūdo oñdit ſe gaudere de ꝓfectu eoꝝ ad q̄s ſcribit: ⁊ ſic eos hortatur ad meliora/ ibi: Gauiſus ſum valde ⁊c̄. Tertio monet eos vt ſint fortes ꝯtra hereticos: etiam cauti/ ibi: Et nūc rogo te ⁊c̄. Quarto monet eos/ vt nō ſolū reſiſtāt heretic' vel nō cōſentiāt: imo vt in nullo cōmunicēt eis/ ibi: Si q̄s venit ad vos ⁊c̄. Quinto dicit/ q̄ plura eis ſcripſiſſet niſi cito ſe ad eos venire ſperaret/ ibi: Ecce p̄dixi: Dicit ergo. Senior: ego ſcʒ iohānes. Et hoc dicit: qꝛ ad litterā ⁊ ętate ⁊ moribꝰ ⁊ ſapīa ⁊ fide antiquior erat illis. Sed q̄re nec apoſtolū ſe vocat nec ꝓprio noīe ſe noīat? Sol'. Quia quātūcūq̄ꝫ hō magnus ſit ⁊ dignꝰ/ nō debet ꝯfidere/ vt familiareʒ ſe exhibeat feminę. Ego inq̄ꝫ ſenior: cui credendum eſt ſcribo. f Electę: ꝓprium nomen eſt matronę: per quam ecclesia intelligif/ q̄ ē electa vt ſol/ Cant'.vj.d. g Dñę ⁊ natis eiꝰ: tā natura q̄ꝫ fide dicit Interlin. Et in ordine hoꝝ verboꝝ Glo. notat q̄ ē duplex materia eccl'ię. Specialis: qꝛ ſcribit huic matronę ⁊ filijs: qđ ſignificaf ꝑ hoc qđ dicit ꝑus: tā natura q̄ꝫ fide. Itē generalis: ⁊ notaf ꝑ hoc qđ dicit/ fide. Primo ergo ſcribit illi et filijs eius naturalibꝰ. Secūdario toti eccl'ię et filijs eiꝰ ſpūalibꝰ. In hoc igif qđ dictū eſt: Senior electę domini ⁊ natis eiuſ: oſtēdens eſt/ q̄s/ q̄bꝰ ſcribit. Secūdo oſtēdit affectum ſuum ad eos/ ibi: h Quos ego diligo in veritate: id eſt ī domino q̄ eſt veritas. Vel: In v̄itate: id eſt ad veritatē ꝯſequendā: id eſt vitā ęternā: vbi eſt plana veritas: et nll'a oīno falſitas. Et q̄d mirū? Alioq̄n faceret ꝯtra illud qđ.j.Jo.iij.d. ꝓcęperat. Filioli diligamꝰ non v̄bo neq̄ꝫ lingua: ſꝫ ope ⁊ v̄itate. Tertio oſtēdit affectū vniuerſalis eccl'ię ad eos/ dicēs: i Et nō ego ſolus: ſed ⁊ oēs q̄ cognouerūt veritatē: id eſt chriſtū. Vñ ⁊ diligūt ipm ⁊ ſeinuiceʒ. Et ꝑ hoc q̄ ſimul ſalutauit eos/ intelligif vniformitas ⁊ vnitas fideliū: q̄ in vno oēs ꝯcordāt. Eccl.xiij.c. Oē aial diligit ſimile ſibi: ſic ⁊ oīs hō ꝓximū ſibi. Oīs caro ad ſimileʒ ſui ꝯiūgef/ ⁊ oīs hō ſimili ſibi ſociabif. Et Eccl.xxvij.b. Volatilia ad ſibi ſimilia ꝯueniūt: ⁊ v̄itas ad illos q̄ opanf illā reuertef. Quarto oſtēdit ꝓpter q̄d habet hmōi affectū: qꝛ k Propter veritatē q̄ ꝑmanet in nobis: q̄ ſcribimꝰ vob: id eſt ꝑfecte ⁊ ꝑſeuerāter manet inuiolabilis/ īexpugnabilis. Et hoc qꝛ ſimul ſumꝰ vnanimes. Vñ Grego. Oīs pugna vnanimiter aggreſſa victoriā parit. l Et nobiſcū erit ī ęt̄nū: noſtrū ſcʒ vſq̄ꝫ ad finē vitę. Vel. In ęternū/ dei nos ducēs In nobis: eſt veritas ornādo ⁊ iuſtificādo: ſꝫ nobiſcū cooperādo. Sʒ q̄rif hic/ q̄re nō ſolꝰ ſcribit: ſed totā eccl'iam ſibi aſſociat in ſcribēdo? Sol'. Hoc fac̄ vt viſa vniformitate fideliū deterreat a ſocietate hereticorum/ vt dicit Glo. qui vnanimiter ꝯtra eccleſiā pugnātes a ſeinuicē diſſentiūt ⁊ diſcordāt. Sūt eñ vulpes ſanſonis habētes facies diuerſas/ ⁊ caudas adinuicē colligatas: Judic'.xv.a. Perrexit ⁊ cępit trecentos vulpes: caudaſq̄ꝫ eaꝝ iūxit ad caudas: ⁊ faces ligauit ī medio: q̄s igne ſuccēdēs dimiſit/ vt huc illucq̄ꝫ diſcurrerēt. Quinto determīat q̄d ſcribit/ dicēs: m Sit vobiſcū gratia: remiſſio peccatoꝝ ꝑſeueret ⁊ ꝑmaneat. n Miſericordia: ſi poſt baptiſmuʒ in aliq̄ lapſi eſtis. o Pax: ne amplius deū vel fratres offēdatis. Vel Gratia: vt q̄d ſit agēdū/ plenꝰ cognoſcatis. Miſericordia: vt proficiatis. Pax: vt hereticis fortiter reſiſtatis. Vel Gratia: id eſt gratiarūactio quo ad deum. et miſericordia: id eſt exhibitio opeꝝ miſericordię q̄ ad proximuʒ. et pax: a malis deſiderijs q̄ ad nos: Et h̄ p A deo patre ⁊ a chriſto ieſu filio patris in veritate: qꝛ coęternus ⁊ cōſubſtātialis eſt ei. q Et charitate: id eſt quē veriſſime ⁊ firmiſſime diligit tanq̄ꝫ vnigenitū/ Joh.j.b. Quaſi vnigeniti a patre. Sʒ cū pater ⁊ filiꝰ ſint vnū/ Joh.x.f. Ego ⁊ pater vnuʒ ſumꝰ: quō cadit ibi copula? Sol'. Verū ē q̄ ſunt vnū ī eſſentia ⁊ opatiōe/ Indiuiſa eñ ſūt opa trinitat': ⁊ ſic nō pōt īter eos cadere copulatio: ſed non rōne auctoritatis: vel p̄ncipij. A patre eñ eſt p̄ncipiū ⁊ auctoritas: ⁊ ſic q̄ꝫtum ad hoc eſt ibi copulatio ⁊ diuerſitas. r Gauiſus ſū ⁊c̄. Secūda ps epiſtolę in q̄ oſtēdit ſe gaudere de ꝓfectu eoꝝ: ⁊ ꝑ hoc latēter eos inuitat ad meliꝰ: qꝛ laudata v̄tus creſcit. Dicit ꝫ: Gauiſus ſū valde: q̄ quoniā inueni.

a Hic ē̄ſt v̄erus deꝰ ⁊ vita ęter- b c na. d Filioli cuſtodite vos a ſimulacris.

Explicit epiſtola beati Johannis apoſtoli prima.

Incipit argumentū in epiſtolā eiuſdem ſecundam.

Vſq̄ꝫadeo ad ſanctam feminā ſcribit/ vt eandem dominā nō dubitet litteris appellare: eiuſdēq̄ꝫ filijs teſtimoniū q̄ ambulent in veritate perhibet.

Explicit argumentum.

Incipit epiſtola beati Johannis ſecunda.

e Senior ele f ctę g dñę ⁊ natis h eius q̄s ego diligo in v̄itate: ⁊ i non ego ſolus: ſed ⁊ oēs q̄ co k gnouerunt veritatem ꝓpter veritatē quę permanet in vo l bis: ⁊ vobiſcuʒ erit in ęternū. m n o Sit vobiſcum gratia/ miſeri p cordia/ pax a deo patre: et a chriſto ieſu filio patris in ve q r ritate et charitate. Gauiſus ſum valde: quoniam inueni

A

B